

Vásárosnamény Város Önkormányzata Polgármesterétől

4800 Vásárosnamény, Tamási Á. u. 1.

Telefon/Fax: 45/470-652

e-mail: polgarmester@vasarosnameny.hu

honlap: www.vasarosnameny.hu

Száma: 151/2816-3/2018.

Készítette: Szabóné Széles Erzsébet ügyintéző/Hatósági Csoport/Önkormányzati Osztály

A határozati javaslat elfogadásához
egyszerű többség szükséges!

ELŐTERJESZTÉS

- a Képviselő-testülethez -

a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatának elfogadására

(Készült: a Képviselő-testület 2018. június 28-i ülésére)

Tisztelt Képviselő-testület!

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (a továbbiakban: Ebv.tv.) 31. § - a szerint a települési önkormányzat ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot (a továbbiakban: **HEP**) fogad el.

A települési önkormányzat az államháztartás alrendszeréből, az európai uniós forrásokból, illetve a nemzetközi megállapodás alapján finanszírozott egyéb programokból származó, egyedi döntés alapján nyújtott, pályázati úton odaítélt támogatásban 2013. július 1. után csak akkor részesülhet, ha az Ebv. tv rendelkezéseinek megfelelő, hatályos helyi esélyegyenlőségi programmal rendelkezik.

„31. § (1) A község, a város és a főváros kerületeinek önkormányzata (a továbbiakban: települési önkormányzat) ötévente öt évre szóló helyi esélyegyenlőségi programot fogad el.

(2) A helyi esélyegyenlőségi programban helyzetelemzést kell készíteni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervben meg kell határozni a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A helyzetelemzés és az intézkedési terv elfogadása során figyelembe kell venni a települési kisebbségi önkormányzatok véleményét. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján kell elkészíteni. A programalkotás során gondoskodni kell a helyi esélyegyenlőségi program és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

(3) A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet kell fordítania az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

b) az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

c) a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,

d) olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

(4) A helyi esélyegyenlőségi program időarányos megvalósulását, illetve a (2) bekezdésben meghatározott helyzet esetleges megváltozását két évente át kell tekinteni, az áttekintés alapján szükség esetén a helyi esélyegyenlőségi programot felül kell vizsgálni, illetve a helyzetelemzést és az intézkedési tervet az új helyzetnek megfelelően kell módosítani.

Önkormányzatunk I. Helyi Esélyegyenlőségi Programja 2013-2018. évekre vonatkozóan készül, a Képviselő-testület 2013. június 26-án döntött elfogadásáról. A II. HEP elkészítése és elfogadása az első program érvényességének lejárta miatt kötelező.

Önkormányzatunk munkatársai elkészítették a tervezetet, melyet előterjesztésemhez csatoltam. Döntés után meg kell küldenünk a testületi határozatot és az elfogadott HEP-et a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltsége (4400 Nyíregyháza, Széchenyi utca 13.) részére is. Ők gondoskodnak a központi közzétételről is.

2013-ban minden önkormányzat rendelkezésére bocsátották a jogszabályok alapján elkészített sablont, amelyben zölddel kiemelték a HEP mellékletből kötelezően beemelő tartalmi elemeket. Ezek a zöld fejlécek nem törölhetőek, ezért a II. HEP is ugyanilyen jelöléssel tartalmazza őket.

Az előterjesztés mellékletét képezi a határozati javaslat.

Az előterjesztést Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testületének Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló önkormányzati rendelet (továbbiakban: SZMSZ) 46. § (2) bekezdésének b) pontja alapján a Pénzügyi Bizottság, a 47. § (1) bekezdésének d) pontja alapján a Városfejlesztési és Üzemeltetési Bizottság, a 48. § (1) bekezdésének b) pontja alapján a Jogi, Ügyrendi és Közbiztonsági Bizottság, a 49. § (4) bekezdésének l) pontja alapján pedig a Szociális, Egészségügyi és Művelődési Bizottság véleményezi.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a mellékletét képező határozati javaslatot fogadja el.

Vásárosnamény, 2018. június 22.

Filep Sándor
polgármester

„Határozati javaslat”
Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testületének
.../2018.(.....) önkormányzati határozata

a II. Helyi Esélyegyenlőségi Program elfogadásáról

A Képviselő-testület:

1) „A” változat:

megtárgyalta és elfogadja Vásárosnamény Város Önkormányzata 2018-2023. évekre vonatkozó II. Helyi Esélyegyenlőségi Programját **az előterjesztéshez csatolt tartalommal .... oldal terjedelemben.**

„B” változat:

megtárgyalta és a következő módosításokkal fogadja el Vásárosnamény Város Önkormányzata 2018-2023. évekre vonatkozó II. Helyi Esélyegyenlőségi Programját:

.....
.....

2) Felhatalmazza a Polgármestert, hogy gondoskodjon a HEP és a testületi határozat megküldéséről a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltsége részére.

Felelős: Polgármester
Határidő: 2018. július 30.

A határozatot kapják:

- 1) Polgármester (helyben),
- 2) Jegyző (helyben),
- 3) Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kirendeltsége (székhelyén),
- 4) Önkormányzati Osztály Vezetője (helyben),
- 5) Pénzügyi Osztály Vezetője (helyben),
- 6) a KÖH érintett köztisztviselői (helyben).

Ellenőrizte:.....
Dubniczné dr. Főrizs Erzsébet
osztályvezető

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.

Vásárosnamény, 2018. június 22.

.....
Feketéné dr. Lázár Emese aljegyző

HEP 1. számú melléklet

Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését segítő táblázatok

Az önkormányzatok Helyi Esélyegyenlőségi Programjának (HEP) elkészítését támogató SABLON-t és Mellékletét a Pécsi Tudományegyetem munkacsoportja készítette az ÁROP-1.1.16.-2012-2012-0001 azonosító számú „Esélyegyenlőség-elvű fejlesztéspolitika kapacitásának biztosítása” című projekt keretében a Túrr István Képző és Kutató Intézet megbízásából.

Az elkészítésben részt vettek:

Arató Ferenc, Bigazzi Sára, Cserti-Csapó Tibor, Híves Tamás, Kokas Dóra, Lakatos Szilvia, Orbán Anikó, Orsós Anna, Szauer Csilla, Szemenyei Mariann, Torda Ágnes, Trendl Fanni, Varga Aranka, Vég Zoltán Ákos.

Az elkészült kéziratához kiegészítő megjegyzéseket tettek a TÚRR KKI esélyegyenlőségi mentorai.

Az alábbi adattáblák Vásárosnamény Város Önkormányzata HEP HE. felülvizsgálatához készültek.
A táblák kitöltésének dátuma:2018.06.14.
A táblák számozása a helyzetelemzés adott fejezetére utal.

Táblák

A település bemutatása	
1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén	4
2. számú táblázat - Állandó népesség	4
3. számú táblázat - Grzegócsi index	5
4. számú táblázat - Belső költözők	6
5. számú táblázat - Természetes szaporodás	6
A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	7
3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma	8
3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélülők száma korcsoport szerint	8
3.2.3. számú táblázat - A munkanélülők és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélülők száma és aránya nemekként	8
3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és * 18-29 éves népesség száma nemekként	9
3.2.5. számú táblázat - Alacsonyabb iskolázott népesség	9
3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélülők száma iskolai végzettség szerint	10
3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felmértolajásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek	10
3.2.8. számú táblázat - Felmértolajásban résztvevők száma közepes és magas iskolában	10
3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	11
3.2.10. számú táblázat - A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások	11
3.2.11. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés	12
3.2.12. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - fiatalok	12
3.2.13. számú táblázat - A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - programokon résztvevő fiatalok száma	13
3.2.14. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése	13
3.2.15. számú táblázat - A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - programokon résztvevő felnőttek száma	14
3.2.16. számú táblázat - Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása	14
3.3.1. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma	14
3.3.2. számú táblázat - Járulékos jogokat regisztrált munkanélülők száma	15
3.3.3. számú táblázat - Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma	15
3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány	16
3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság	17
3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és alacsony juttatású támogatásban részesülők	17
3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete	17
3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány	18
3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők	19
3.6.1. számú táblázat - Orvosi ellátás	20
3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma	20
3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma	20
A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	21
4.1.1. számú táblázat - Védőnői bevetés veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma	21
4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi intézményben részesítettek száma	21
4.1.3. számú táblázat - Közfoglalkoztatásos óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya	22
4.1.4. számú táblázat - Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya	22
4.2.1. számú táblázat - A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek	23
4.2.2. számú táblázat - Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete	23
4.2.3. számú táblázat - Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	23
4.2.4. számú táblázat - Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége	24
4.3.1. számú táblázat - Védőnői álláshelyek száma	24
4.3.1. számú táblázat - Védőnői álláshelyek száma	24
4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beiratott gyermekek száma	25
4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	25
4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma	38
4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai	38
4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai - el- és bejárás	39
4.4.10. számú táblázat - Iskolai körzethatár	40
4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek	40

Hiba! A könyvjelző nem létezik.

4.4.12. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban	40
4.4.13. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban	42
4.4.14. számú táblázat - Kompetenciamérési adatok	45
4.4.15. számú táblázat - Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton	46
4.4.16. számú táblázat - Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában	47
4.4.17. számú táblázat - Hátránykompenzáló programok	48
A nők helyzete, esélyegyenlősége	49
5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében	49
5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban	49
5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén	49
5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei	50
5.2. számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások	50
5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén	50
5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területén	50
5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak	51
5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások	51
5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben	52
5.7. számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések	52
Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	53
6.1.1. számú táblázat - Nyugdíjban, nyugdíjiszertű ellátásban részesülők száma nemek szerint	53
6.2.1. számú táblázat - Idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága	53
6.2.2. számú táblázat - Tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)	53
6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén	54
6.3.1. számú táblázat - 65 év feletti idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	54
6.3.2. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma	54
6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés	55
6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága	55
6.4. számú táblázat - Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen	55
A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	57
7.1.1. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásában részesülők száma	57
7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma	57
7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban	57
7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások	59
7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzügyi és természetbeni ellátása, kedvezmények	60
7.3.1. táblázat - Akadálymentesítés 1.	61
7.3.2. táblázat - Akadálymentesítés a foglalkoztatóknál	62
7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben	62
7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások	62

A település bemutatása

I. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

	lakónépesség
2012 (fő)	8831 fő
2013 (fő)	8673 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-1,8 %
2014 (fő)	8982 fő
Lakónépesség számának változása (%)	3,56 %
2015 (fő)	9120 fő
Lakónépesség számának változása (%)	1,54 %
2016 (fő)	9163 fő
Lakónépesség számának változása (%)	0,47 %
2017 (fő)	8917 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-2,68 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A lakónépességet úgy értjük, mint az adott területen lakóhellyel rendelkező, de másutt tartózkodási hellyel nem rendelkező személyek, valamint az ugyanezen a területen tartózkodási hellyel rendelkező személyek együttes száma.

A lakónépesség számának változása (%) számítási módja: pl.: (2008 -as "fő" adat osztva a 2007 -es "fő" adattal) ×100 vagy 2009-es "fő" adat osztva a 2008 - as "fő" adattal ×100.

Ez a számadat, illetve a változás aránya megmutatja, hogy az adott településen mekkora lakónépességre vonatkoztatva kell áttekinteni az esélyegyenlőség megvalósulását.

2. számú táblázat - Állandó népesség

állandó népesség száma (2017)	8917 fő
nő	4607 fő
	51,66 %
férfi	4310 fő
	48,34 %
0-2 évesek	264 fő
	2,96 %
0-14 éves nők	612 fő
	6,86 %
0-14 éves férfiak	613 fő
	6,87 %
15-17 éves nők	177 fő
	1,98 %
15-17 éves férfiak	183 fő
	2,05 %
18-54 éves nők	2525 fő
	28,32 %
18-59 éves férfiak	2636 fő
	29,56 %
60-64 éves nők	384 fő
	4,3 %
60-64 éves férfiak	327 fő
	3,66 %
65 év feletti nők	907 fő
	10,17 %
65 év feletti férfiak	550 fő
	6,16 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az állandó népesség számát úgy értelmezzük, mint a bejelentett állandó népességet. Tehát az adott területen bejelentett lakóhellyel (állandó lakással) rendelkező személyek tartoznak a bejelentett állandó népesség körébe, függetlenül attól, hogy van-e máshol bejelentett tartózkodási helyük (ideiglenes lakásuk), vagy hogy az összeírás eszmei időpontjában jelen voltak-e.

Az életkor szerinti bontásban való állandó népesség számossága szintén segít az esélyegyenlőség különböző célcsoportjának beazonosításában.

3. számú táblázat - Öregedési index

	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő)	Öregedési index (%)
2012	1228	1236	99,4
2013	1250	1226	102,0
2014	1310	1223	107,1
2015	1369	1240	110,4
2016	1453	1235	117,7

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. Az öregedési indexet úgy számítjuk ki, hogy a 65 év felettieket elosztjuk a 0-14 évesekkel, és ezt megszorozzuk százszal. Ez az index megmutatja, hogy az adott település népességére mi a jellemző: amennyiben 100 alatti az index, akkor túlsúlyban vannak a 14 év alattiak, vagyis fiatalos a népességszerkezet. Ha az index 100 felett van, akkor a 65 év felettiak vannak többen, és a település elöregedő. A kétféle helyzet legegyszerűbben esélyegyenlőség szempontjából úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népességszerkezet esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez az index – ugyanúgy mint a többi – egyéb összefüggésben is vizsgálendő. Vagyis például a gyerekek alacsony számossága nem jelenti azt, hogy ők ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2012	171	183	-12
2013	184	235	-51
2014	186	273	-87
2015	201	257	-56
2016	249	329	-80

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A belföldi vándorlásokat úgy tudjuk kiszámolni, hogy az odavándorlásból kivonjuk az elvándorlást. Ez az adat az adott település vonzerejét mutatja: ha pozitív az egyenleg, akkor az odaköltözés, ha negatív, akkor az elvándorlás jellemző. Természetesen itt is további tényezőket szükséges figyelembe venni.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás

	Élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2012	73	74	-1
2013	73	106	-33
2014	72	103	-31
2015	73	101	-28
2016	100	89	11

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A természetes szaporodás értékét úgy számoljuk ki, hogy az élveszületések számából kivonjuk a halálozások számát.

Amennyiben össze kívánjuk vetni országos vagy más település adatával, akkor a természetes szaporodást szükséges ezrelékben kiszámolni.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2012	3199	3170	6369	390	12,2	412	13,0	802	12,6
2013	3185	3194	6379	347	10,9	501	15,7	848	13,3
2014	3186	3263	6449	272	8,5	387	11,9	659	10,2
2015	3211	3300	6511	218	6,8	255	7,7	473	7,3
2016	3176	3299	6475	153	4,8	210	6,4	363	5,6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A %-ot kell értelemszerűen számolni, pl: nyilvántartott nő álláskeresők osztva a 15-64 éves nők számával×100

Megjegyzés: teljes 15-64 éves népességgel lehet csak számolni a javasolt "gazdaságilag aktív 15-64 éves népesség" helyett mivel ez az adat nem található a TeIR-ben

Ezek az adatok arra mutatnak rá, hogy a teljes lakónépességhez képest milyen arányú a nyilvántartott álláskeresők száma, ez miként változott az elmúlt években, illetve, hogy milyen az arány a férfiak és nők között a vizsgált területen.

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélülők száma korcsoport szerint

		2012	2013	2014	2015	2016
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	802	848	659	473	363
20 éves és fiatalabb	fő	51	52	44	20	31
	%	6,4	6,1	6,7	4,2	8,5
21-25 év	fő	131	146	93	62	56
	%	16,3	17,2	14,1	13,1	15,4
26-30 év	fő	110	142	84	59	40
	%	13,7	16,7	12,7	12,5	11,1
31-35 év	fő	72	79	62	54	46
	%	9,0	9,3	9,4	11,4	12,7
36-40 év	fő	108	113	72	42	31
	%	13,5	13,3	10,9	8,9	8,5
41-45 év	fő	88	93	78	69	35
	%	11,0	11,0	11,8	14,6	9,6
46-50 év	fő	104	84	71	58	35
	%	13,0	9,9	10,8	12,3	9,6
51-55 év	fő	80	79	87	49	40
	%	10,0	9,3	13,2	10,4	11,1
56-60 év	fő	56	52	63	46	24
	%	7,0	6,1	9,6	9,7	6,6
61 év felett	fő	2	8	5	14	25
	%	0,3	0,9	0,8	2,9	6,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A regisztrált munkanélküliek korcsoportonkénti bontása, illetve idősoros változása rámutat arra, hogy a munkanélküliség a különböző korosztály tekintetében miként változik. Az adatok, különösen az országos és térségi adatokkal összevetésben rámutatnak arra, hogy az egyes korosztályokat tekintve elégséges-e a meglévő problémakezelés vagy további beavatkozásokat szükséges tervezni.

3.2.3. számú tábla - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben regisztrált munkanélüliek száma és aránya nemeként

	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli összesen			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2012	390	412	802	251	210	461	64,4	51,0	57,5
2013	347	501	848	210	279	489	60,5	55,7	57,7
2014	272	387	659	161	215	376	59,2	55,6	57,1
2015	218	255	473	97	102	199	44,5	40,0	42,1
2016	153	210	363	75	106	181	49,0	50,5	49,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámolása arra mutat rá, hogy milyen arányban vannak a tartós munkanélküliek. Ennek kiszámolását úgy történik, hogy például az adott évben 180 napnál régebben regisztrált munkanélküli férfiak számát (fő) elosztjuk az összes regisztrált munkanélküli férfiak számával és megszorozzuk százal. Minél magasabb a tartós munkanélküliek számaránya, annál inkább szükséges a beavatkozások tervezése. Ez esetben is figyelembe kell venni a nemek közötti különbséget, illetve a területi és országos arányokat.

3.2.4. számú táblázat - Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma és a 18-29 éves népesség száma nemeként

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2012	744	783	1527	69	9,3	58	7,4	127	8,3
2013	729	795	1524	70	9,6	72	9,1	142	9,3
2014	735	780	1515	44	6,0	55	7,1	99	6,5
2015	733	784	1517	26	3,5	24	3,1	50	3,3
2016	728	774	1502	34	4,7	36	4,7	70	4,7

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A százalékos arányok kiszámítása hasonló az előző táblázat számítási módjához. Megjegyezzük, hogy ebben a táblában a Nemzeti Munkaügyi Hivaltól származó adatok vannak, melyek havi és negyedéves bontásban érhetők el.

A táblázatból nyert adatok (országos és területi adatokkal való összevetésben) egy fontos munkaerő-piaci helyzetre, a pályakezdők helyzetére irányítja a figyelmet.

3.2.5. számú táblázat - Alacsony iskolázott népesség

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	7340	3894	3446	6476	3324	3152	864	11,8	570	14,6	294	8,5
2013	7543	3957	3586	6805	3555	3250	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

A HEP Sablon és mellékletei összeállításának időpontjában csak a 2001. évi népszámlálásból állnak rendelkezésre települési adatok, várhatóan 2013 folyamán nyilvánosságra kerülnek a 2011. évi népszámlálási adatok is.

Az általános iskolai végzettséggel nem rendelkező 15-X évesek számát csak úgy lehet kiszámolni, hogy a legalább általános iskolát végzettek számát ki kell vonni a teljes 15 évesnél idősebb népesség létszámából. Ez az adatsor használható a foglalkoztatottság részénél, de a HEP több más fejezeténél is fontos alap-adatsor.

3.2.6. számú táblázat - Regisztrált munkanélüliek száma iskolai végzettség szerint

Év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint	
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség	8 általános végzettség
	Fő	fő	fő
2012	802	26	232
2013	848	20	277
2014	659	25	221
2015	473	14	139
2016	363	16	123

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Az adattábla számszerűen adja meg, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül milyen létszámban vannak az alacsony iskolai végzettségűek. A táblázat adatai alkalmasak arra, hogy tervezhetővé tegyék a beavatkozások mértékét, milyenségét.

3.2.7. számú táblázat - Általános iskolai felnőttoktatásban tanulók létszáma és a 8. évfolyamot eredményesen végzettek

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
		Fő	%
	fő	Fő	%
2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TAKISZ)

Ez az adat arra mutat rá, hogy mennyire sikerül az iskolázatlanok bevonása a felnőttoktatásba. Amennyiben az alacsony iskolázottság probléma a településen, és közben a felnőttoktatás ezen a területen nem jelenik meg, akkor a későbbiekben egy beavatkozási terület lehet. Ha a településen nincs általános iskolai felnőttképzés, célszerű felmérni az erre vonatkozó igényt és partnerek bevonásával megszervezni.

3.2.8. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában

	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen		szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	%	fő	%	fő	%	fő	%
2012	533		18	3,4	na	na	na	na
2013	434		42	9,7	na	na	na	na
2014	411		83	20,2	na	na	na	na
2015	384		107	27,9	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Területi Államháztartási és Közigazgatási Információs Szolgálat (TÁKISZ)

Ez a két adatsor – éppúgy, mint a 3.2.7 táblázat adatai - csak érintőlegesen kapcsolódik ehhez a fejezethez, azonban alkalmas arra, hogy számszerűen is kimutassuk, hogy a munkaerő-piaci hátrányokat okozó alacsony iskolázottság javítására vonatkozó felnőttoktatásba milyen létszámban, arányban vonódnak be a településen élők. Tekintettel arra, hogy a fenti táblázathoz megjelölt adatforrások nem tájékoztatnak arról, hogy a felnőttoktatásban résztvevők valóban a település lakói-e, illetve, hogy a település lakói melyik településen veszik igénybe ezt az oktatási szolgáltatást, javasoljuk a táblázat adatait az önkormányzati adatgyűjtéssel pontosítani.

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2012	431	6,8	na	na
2013	626	9,8	na	na
2014	786	12,2	na	na
2015	442	6,8	na	na
2016	539	8,3	na	na

Forrás: Önkormányzat adatai

Ki kell számolni, hogy az aktív korú (15-64 év közötti) lakónépesség hány %-a vesz részt közfoglalkoztatásban, valamint hogy az aktív korú roma/cigány népesség mekkora része vesz részt a foglalkoztatási formában. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel – pl. nemzetiségi önkormányzat vagy civil szervezet stb. – való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó (e ft)	befizetett iparűzési adó (e ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban résztvevők száma
2013	1840	315	68	na	252 445	231 863	na	na
2014	1851	308	67	na	287 189	269 996	na	na
2015	1816	302	68	na	416 510	389 240	na	na
2016	1823	299	69	na	233 708	256 956	na	na
2017	na	301	69	na	340 341	330 225	na	na

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a helyi munkalehetőségek alakulásának tendenciáit, illetve azt, mennyire illeszkedik az a helyi munkaerő és állásnélküli munkaerő lélekszámának alakulásához, és szakképzettségi szerkezetéhez.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőse g átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munka- napokon	átlagos utazási idő autóbuszsal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelít- hetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legköze- lebbi centrum	0	0	0	0	0	0	0
Megye- székhely	50 perc	13	1 óra 15 perc	18	1 óra 50 perc	na.	9 óra 54 perc
Főváros	2 óra 46 perc	2	6 óra 30 perc	31	5 óra 20 perc	na.	34 óra 55 perc

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Meg kell vizsgálni a táblázatban megadottak mellett, illetve helyett a közeli foglalkoztatási centrum (városközpont, nagyváros) elérhetőségét különböző közlekedési módokkal. Az önkormányzat adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.12. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – fiatalok

	van/nincs	Felsorolás
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen	na	-
fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzásközpontban	na	-
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen	na	-
az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzásközpontban	na	-

Forrás: helyi adatgyűjtés

Össze kell gyűjteni azokat a településen elérhető, vagy a vonzáskörzetében (közeli város, nagyváros) rendelkezésre álló programokat, amelyek megkönnyítik a fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésüket. Kérjük, e programok meglétét, vagy hiányát rögzítse a táblázat 2. oszlopában, a harmadik oszlopban sorolja fel ezen programokat. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.13. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő fiatalok száma

fő	fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a településen		fiatalok foglalkoztatását megkönnyítő programok a vonzaskörzetben		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen		az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a vonzaskörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2012	na	na	na	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti adatok szöveges elemzése a helyi jó gyakorlatok leírására is alkalmas. Segítségével áthatóvá válnak a hiányterületek és az adaptálható programok is. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.14. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése

	Van/nincs	Felsorolás
felnőttképző programok a településen	na	- - -
felnőttképző programok a vonzasközpontban	na	- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen	na	- - -
egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzasközpontban	na	- - -
Helyi foglalkoztatási programok a településen	na	- - -
Helyi foglalkoztatási programok a vonzasközpontban	na	- - -

Forrás: helyi adatgyűjtés

Össze kell gyűjteni a településen, vagy vonzaskörzetében (közele város, nagyváros) elérhető, a felnőttek munkaerő-piaci integrációját segítő szervezetek és a rendelkezésre álló szolgáltatások (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok) listáját. Kérjük, e programok meglétét, vagy hiányát rögzítse a táblázat 2. oszlopában, illetve a harmadik oszlopban sorolja fel ezen programokat.

3.2.15. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – programokon résztvevő felnőttek száma

fő	felnőttképző programok a településen		felnőttképző programok a vonzásoközpontban		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a településen		egyéb munkaerő-piaci szolgáltatások a vonzásokörzetben		helyi foglalkoztatási programok a településen		helyi foglalkoztatási programok a vonzásokörzetben	
	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő	férfi	nő
2012	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés

A felnőttképzési és a foglalkoztatási programokon résztvevők száma fontos mutató a településen élő munkanélküliek perspektívájára és helyzetükből való kitorésre vonatkozóan. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.2.16. számú táblázat – Mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

fő	mélyszegénységben élők	Romák/cigányok
2012	na	na
2013	na	na
2014	na	na
2015	na	na
2016	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés

A mélyszegénység fogalmát a HEP Sablon vonatkozó fejezetében találhatjuk részletesen kifejtve. Ez alapján kereshetjük meg, hogy hány főt foglalkoztattak a mélyszegénységben élő és hány főt a romák/cigányok közül a települési önkormányzat saját fenntartású intézményeiben az egyes években. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.3.1. számú táblázat – Álláskeresői segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2012. 1. negyedév	1161	4	0,3
2012. 2. negyedév	747	2	0,3
2012. 3. negyedév	782	1	0,1
2012. 4. negyedév	754	1	0,1
2012. átlag	861	2	0,2
2013. 1. negyedév	1280	1	0,1
2013. 2. negyedév	858	2	0,2
2013. 3. negyedév	846	2	0,2
2013. 4. negyedév	798	5	0,6
2013. átlag	946	2,5	0,3
2014. 1. negyedév	675	4	0,6
2014. 2. negyedév	953	7	0,7
2014. 3. negyedév	852	7	0,8
2014. 4. negyedév	655	5	0,8
2014. átlag	784	6	0,8
2015. 1. negyedév	733	4	0,6
2015. 2. negyedév	697	6	0,9

2015. 3. negyedév	440	8	1,8
2015. 4. negyedév	507	12	2,4
2015. átlag	594	8	1,3
2016. 1. negyedév	530	14	2,6
2016. 2. negyedév	443	15	3,4
2016. 3. negyedév	387	18	4,7
2016. 4. negyedév	363	20	5,5
2016. átlag	431	17	3,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Ki kell számolni, hogy a nyilvántartott álláskeresők közül hány %-a részesült álláskeresői járadékban (korábban munkanélküli segély, keresetpótló támogatás).

Ezeket az adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.2 számú táblázat - Járadékra jogosult regisztrált munkanélküliek száma

	nyilvántartott álláskeresők száma		álláskeresői járadékra jogosultak	
	fő	%	fő	%
2012	802		252	31,4
2013	848		251	29,6
2014	659		170	25,8
2015	473		167	35,3
2016	363		185	51,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

E táblázatban a százalékos megoszlást úgy számoljuk ki, hogy az álláskeresői járadékra jogosultak létszámát (fő) elosztjuk a nyilvántartott álláskeresők számával, majd megszorozzuk százzal. Az elemzés során a táblázat adatait idősorosan is figyelni kell, vagyis hogy nőtt vagy csökkent a járadékra jogosultak aránya. Emellett a kapott adatokat szükséges összevetni a munkanélküliségi adatokkal, hogy láthatóvá váljon, hogy a rendszeres jövedelem nélkül élők hozzájutnak-e támogatáshoz.

3.3.3 számú táblázat - Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresői támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2012	293	4,6	na	na	na	na
2013	376	5,9	na	na	na	na
2014	290	5,0	na	na	na	na
2015	226	3,5	na	na	na	na
2016	134	2,1	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen a szociális segély és a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen. Rendszeres szociális segélyt az az aktív korú személy kaphat az önkormányzattól, aki nem munkavállaló, vagy egészségkárosodott, vagy támogatott álláskereső, vagyis olyan hátrányos munkaerő-piaci helyzetű, aktív korú személyek részére nyújtott támogatás, akik nem rendelkeznek rendszeres, megélhetést biztosító jövedelemmel. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak álláskereső személy veheti igénybe. Önmagában az adat nem értelmezhető, szükséges összevetni az aktív korúak (3.2.1 tábla - 15-64 évesek száma) és a munkanélküliek számával (3.2.1 tábla - nyilvántartott álláskeresők száma). Az elemzés során ki kell emelni, hogy a szociális segély meghatározó mértékben jelenik meg a település alacsony jövedelmű lakosságának körében.

Figyelembe kell venni, hogy 2011 január 1-től bérpótló juttatásra (BJP), illetve 2011 szeptember 1-től foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (FHT) jogosult, aki korábban rendelkezésre állási támogatásban (RÁT) részesült, ám a jogosultságot évente felül kell vizsgálni. 2012-től csak annak folyósítható az ellátás, aki a jogosultság felülvizsgálatát megelőző évben legalább 30 nap munkaviszonyt tud igazolni közfoglalkoztatásban vagy a munkaerőpiacon. Amennyiben a feltételeknek nem tud eleget tenni, mert számára nem tudtak közfoglalkoztatás körébe tartozó munkát felajánlani, illetve a 30 nap munkavégzést egyéb módon sem tudta teljesíteni, akkor a 30 nap számításánál az általa teljesített közérdekű önkéntes tevékenység időtartamát is figyelembe kell venni. A bérpótló juttatásban részesülő a munkaügyi szervezettel nyilvántartott álláskeresőként köteles együttműködni. Január elsejétől közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskereső, elsősorban bérpótló juttatásra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakóköznyezetét tartsa rendben. A BJP/FHT összege a mindenkori öregségi minimumjuttatáshoz igazítva, több mint négy évig változatlanul 28 500 forint volt, majd ez lecsökkent 22 500 forintra.

3.4.1. számú táblázat - Lakás állomány

db	összes lakásállomány		önkormányzati bérlakás állomány		szociális bérlakás állomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	3355	na	32	0	16	na	na	na
2013	3357	na	32	0	16	na	na	na
2014	3359	na	32	0	16	na	na	na
2015	3346	na	32	0	16	na	na	na
2016	3347	na	32	0	16	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Kérjük, gyűjtse össze az önkormányzati illetve a rendelkezésre álló adatbázisokból a település lakásállományára vonatkozó adatokat. Vizsgálni szükséges, hogy az egyes kategóriákban mennyi a szociális követelmények szempontjából nem megfelelőnek minősíthető lakások száma.

Javasoljuk a táblázatban megjelölt számszerű adatok mellett azt is beazonosítani, hogy a lakásállomány hány családot, hány háztartást érint. Ezzel összefüggésben lehet azt is – további, pontosító adatgyűjtés segítségével - vizsgálni, hogy a vizsgált családok közül mennyinek nincs munkajövedelme, hány család él alacsony komfortkörülmények között, illetve hogy hogyan gazdálkodik az önkormányzat a bérlakás állománnyal (mennyi üres bérlakás van például) stb.

Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.2. számú táblázat - Veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

	Feltárt veszélyeztetett lakhatási helyzetek száma	Hajléktalanok száma
2012	na	na
2013	na	na
2014	na	na
2015	na	na
2016	na	na

Forrás: önkormányzati adatok

A táblázat elemzésekor figyelembe kell venni, hogy az adott helyzetszám hozzávetőlegesen hány főt érint. Azt is vizsgálni kell, hogy hány esetben került az önkormányzat szociális bizottsága elé veszélyeztetett lakhatási helyzet problémája az elmúlt években.

A vizsgálat további részében figyelemmel kell lenni arra, hogy miként alakul a hajléktalanok száma a településen. A hajléktalanok létszámát szükséges a szöveges kifejtésben pontosítani (szállón, közterületen, anya-gyermek otthonban, lakásukat elvesztők akik ideiglenes elhelyezést kaptak stb. hajlék és fedélnélküli). Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.4.3. számú táblázat - Lakásfenntartási és adósságsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságsökkentési támogatásban részesülők száma
2012	386	0
2013	378	0
2014	379	0
2015	350	0
2016	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Komoly probléma az eladósodás, különösen a hátrányos helyzetű, munkájukat elvesztő vagy alacsony jövedelmű, idős, vagy több gyermekes családoknak, az ilyen helyzetbe jutók számának megállapításához nyújt segítséget ez a táblázat. Ez a réteg veszítheti el a lakását, válhat hajléktalanná leginkább, vagy náluk kapcsolják ki fizetés hiányában a közszolgáltatásokat.

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	2	
Telepi lakások száma a településen:	2018.06.18.	
	1. szegregátum	242
	2. szegregátum	193
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva	1.	2,9%
	2.	3,6%
A telep/ek megközelíthetősége:	jó	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szemételep, feldolgozó üzem stb.)	0	

Forrás: helyi adatgyűjtés

A fenti táblázatban megadott adatok alapján elsősorban az a kérdés, hogy miféle változások vannak a területen. E mellett a két zárókérdés szöveges kifejtése azt jelzi, hogy a telep, szegregátumi viszonyok során az egyenlő hozzáférés milyen mértékben sérül, vagyis itt is a település többi részéhez javasolt viszonyítani. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.5.2. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete - lakásállomány

	komfort nélküli lakások a belterületen	komfort nélküli lakások a külterületen	komfort nélküli lakások a nem szegregált lakóterületeken	komfort nélküli lakások a szegregált lakóterületeken
száma	na	na	na	na
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	na	na	na	na
	alapozással nem rendelkező lakások a belterületen	alapozással nem rendelkező lakások a külterületen	alapozással nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	alapozással nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	na	na	na	na
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	na	na	na	na
	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a belterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a külterületen	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a nem szegregált lakóterületeken	szilárd falazattal nem rendelkező lakások a szegregált lakóterületeken
száma	na	na	na	na
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	na	na	na	na
	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a belterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a külterületen	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes ivóvízzel ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	na	na	na	na
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	na	na	na	na
	árammal ellátott lakások a belterületen	árammal ellátott lakások a külterületen	árammal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	árammal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	na	na	na	na
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	na	na	na	na
	vezetékes gázzal ellátott lakások a belterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a külterületen	vezetékes gázzal ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	vezetékes gázzal ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	na	na	na	na
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	na	na	na	na
	csatornával ellátott lakások a belterületen	csatornával ellátott lakások a külterületen	csatornával ellátott lakások a nem szegregált lakóterületeken	csatornával ellátott lakások a szegregált lakóterületeken
száma	na	na	na	na
aránya az összes lakásállományhoz viszonyítva	na	na	na	na

Forrás: Önkormányzati adatok, TeIR, KSH adatbázis

Kérjük, a táblázat második sorába írja be a település különböző területein a komfort nélküli lakások számát. A harmadik oszlopban számítsa ki ezen lakások arányát az adott lakóterület összes lakásához viszonyítva. Komfort nélküli (substandard) a lakás, amelyre érvényes a következő feltételek valamelyike: nincs WC vagy fürdőszoba; nincs szennyvízelvezető-csatorna; hiányzik az alapozás, a fal vályogból épült; nincs vezetékes víz. Substandard a lakás akkor is, ha a lakásban nincs konyha és a teljes alapterület nem éri el az 50 m²-t. Szilárd falazattal rendelkező lakás: a falazat anyaga kő, tégl, beton, panel.

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

a	2018.06.08.	összes fő		férfi		nő	
		1.	2.	1.	2.	1.	2.
telepen/szegregátumokban (1. és 2.) élők száma és változása							
0-6-éves		94	73	36	37	58	36
7-14 éves		95	51	49	24	46	27
15-30 éves		239	145	129	72	110	73
31-45 éves		184	153	104	78	80	75
46-64 éves		233	219	115	102	118	117
65< éves		121	112	46	46	75	66
összesen		966	753	479	359	487	394
az aktív korúak (15-64 év) közül foglalkoztatott	na	na		na		na	
munkanélküli	na	na		na		na	
Inaktív	na	na		na		na	
eltartott	na	na		na		na	
segélyezették száma	na	na		na		na	
hátrányos helyzetű gyermek száma	na	na		na		na	
halmozottan hátrányos helyzetű gyermek száma	na	na		na		na	

Forrás: Önkormányzati adatok

A telepen/szegregátumokban élők száma és változása a szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatát mutatja. Fel kell tárni a telepeken, szegregátumokban élő népesség életkori és foglalkoztatottságbeli megoszlását nemek szerint. Gazdaságilag aktív népesség: A foglalkoztatottak és a munkanélküliek (azaz a munkát végzők és a munkavégzésre rendelkezésre állók) együttes száma a 15-64 éves népességben. Inaktív az az aktív korú személy, aki nem dolgozik, de rendelkezik saját rendszeres bevétellel (nyugdíj, ösztöndíj, segély...). Eltartott az az aktív korú személy, aki nem rendelkezik saját rendszeres jövedelemmel. Az önkormányzati adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

3.6.1. számú táblázat – Orvosi ellátás

	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2012	4	1	2
2013	4	1	2
2014	4	1	2
2015	4	1	2
2016	4	1	2

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az orvosi, egészségügyi ellátást, illetve annak változását mutatja be a táblázat, mely szintén lényeges adat az adott település infrastruktúrájának és szolgáltatásainak vonatkozásában.

3.6.2. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma

	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2012	310
2013	304
2014	223
2015	227
2016	322

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. alanyi jogon, 2. normatív alapon, 3. méltányossági alapon.

3.6.3. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma

	ápolási díjban részesítettek száma
2013	51
2013	45
2014	52
2015	na
2016	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.

A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2012	1538	12	na	459
2013	1509	na	na	na
2014	1501	na	na	na
2015	1509	na	na	na
2016	1497	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a település jegyzője tartja nyilván. A jegyző védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. A települési önkormányzat jegyzője - a gyermekjóléti szolgálat javaslatának figyelembevételével - védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiatalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiatalkorút. A veszélyeztetett gyermek definíciója alatt olyan - magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza. A gyermekvédelemben érintett szakemberek gyakran eltérően értelmezik a veszélyeztetettség fogalmát és a mértékét is, ezért a helyzetelemzés szöveges részében javasolt mindezt részletesebben elemezni.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2011	864	34	na	na	na
2012	839	34	na	na	na
2013	769	26	na	na	na
2014	720	8	na	na	na
2015	637	na	na	na	na
2016	587	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt a nyugdíjminimumhoz viszonyított egy főre eső havi jövedelem összege és a vagyoni helyzet függvényében állapítják meg, míg a kiegészítő illetve a rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban akkor részesítheti a családot az önkormányzat, illetve az illetékes jegyző, amennyiben a gyermeket gondozó család időszakosan létfenntartási gondokkal küzd, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került. Az elemzés során az eljárás objektív és szakmai standardoknak történő megfelelését javasolt szövegesen is értékelni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: a) gyermekékeztetés normatív kedvezmény b) pénzübeli támogatás (évente két alkalommal: augusztus és november hónapban, feltéve, hogy a kedvezményre való jogosultsága tárgyév augusztus 1-én, illetve november 1-én fennáll c) külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezmény.

4.1.3. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-8. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma óvoda/iskola
2014/2015	119	285	52	na	11	-
2015/2016	230	286	69	na	51	40/141
2016/2017	231	260	69			42/110
2017/2018	208	237	75	na	na	

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Az ingyenes vagy a kedvezményes támogatások köre kiszélesedett az elmúlt években. A támogatások zöme a rendszeres gyermekvédelmi támogatások jogosultságához kötődik. A helyzetelemzés során annak a vizsgálata is javasolt, hogy a legjobban rászoruló családok gyermekei hozzájutnak-e a támogatásokhoz. A támogatások mindegyikét hivatalos iratokkal keil igényelni, igazolni. A mélyszegénységben élő személyek, családok gyakran megfelelő papírok, jövedelemigazolás vagy egyéb okok miatt nem jutnak hozzá szolgáltatásokhoz.

4.1.4. számú táblázat – Magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

	Magyar állampolgársággal nem rendelkező óvodások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező általános iskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű	Magyar állampolgársággal nem rendelkező, 18 év alatti középiskolások száma	Ebből hátrányos helyzetű
2012	na	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na	na

Forrás: Önkormányzati adatok, BM-BÁH

A tankötelezettség hatálya alá tartoznak és jogosultak az ingyenes oktatásra, illetve a magyar társaikkal azonos pedagógiai és szociális juttatások igénybevételére a menekültek; menedékjogot kérők; átmenetileg Magyarországon menedéket kereső személyek (menedékesek) nemzetiségtől függetlenül minden bevándorló. Menekült vagy politikai menedékjogot kért gyerekeket külön juttatás illeti meg a BÁH-tól. Kiegészítő információkkal a nem magyar állampolgárságú gyermekek részletesebb és a helyi viszonyoknak megfelelő felsorolása javasolt (állampolgárság, nyelv, magyarországi státusz stb.).

4.2.1. számú táblázat – A településen szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek

A településen élő 0-6 éves gyermekek száma	A településen óvodai ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek száma		A településen Biztos Kezdet Gyerekház szolgáltatásaiban részesülő gyermekek száma	
	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él	Összesen	Ebből szegregátumban él
577	216	na	26/21	na	na	na
Megközelítés, elérhetőség perc	na	na	0	0	na	na

Forrás: TEIR, önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban élő 0-6 éves gyermekek létszáma mellett meg kell vizsgálni, hogy milyen arányban veszik igénybe az óvodai nevelés előtt az esetlegesen rendelkezésre álló korai fejlesztésben fontos szolgáltatásokat, mint a bölcsőde, Biztos Kezdet Gyerekház, majd az óvodai nevelés. A szolgáltatások elérhetősége, távolsága, kihasználtsága szintén elemzési szempont a helyzetelemzés során.

4.2.2. számú táblázat – Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete

A település szegregált lakókörnyezetben élő, sajátos nevelési igényű tanulók

A településen élő általános iskolás tanulók száma	A településen élő SNI általános iskolás tanulók száma		SNI tanulók ellátásának települése (helyben vagy más település ahol tanulnak)
	összesen	ebből szegregátumban él	
604	16	na	Vásárosnamény

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok

A szegregátumban (KSH definíció) vagy krízisterületnek minősíthető lakótömbben, substandard lakásokban stb. élő családok gyermekeinek a helyzetének a vizsgálata több szempont mellett, végezhető el intézményi (gyerekjóléti szolgálat) és önkormányzati adatok alapján. Fel kell tárni az e területeken élő családok gyermekeit érintő szociális, oktatási, egészségügyi helyzetét.

4.2.3. számú táblázat – Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Intézmény OM azonosítója	Iskola / Feladat-ellátási hely neve:	Feladat-ellátási helyen tanulók száma (összes tanuló)	A feladat-ellátási helyen tanulók közül az 1. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma	A feladat-ellátási helyen tanulók közül a 2. szegregátum(ok)ban lakó tanulók száma
033433	Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény	641	na	na
033433	Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Petőfi Sándor Tagintézmény	179	na	na
033433	Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Kölcsey Ferenc Tagintézmény	157	na	na

Forrás: Járási tankerületi, intézményfenntartói, Önkormányzati adatok

A szegregált lakókörnyezetben élő tanulók adatait iskolafenntartói háttértől függetlenül, minden általános iskolára vonatkoztatva kell megadni.

4.2.4. számú táblázat – Szegregált, teleszerű lakókörnyezetben élő gyermekek heizete, eséiyegyenlősége

Otthont nyújtó ellátásba került gyermekek száma a szegregátumban				
		település egésze	szegregátum 1.	szegregátum 2.
Átmeneti nevelésbe vétel	2010	na	na	na
	2011	na	na	na
	2012	na	na	na
Tartós nevelésbe vétel	2010	na	na	na
	2011	na	na	na
	2012	na	na	na
Ideiglenes hatályú elhelyezés	2010	na	na	na
	2011	na	na	na
	2012	na	na	na
Családi pótlék/iskoláztatási támogatás felfüggesztése iskolai hiányzás miatt	2010	na	na	na
	2011	na	na	na
	2012	na	na	na
	2011	na	na	na
	2012	na	na	na

Forrás: Önkormányzati adatok

A szegregált lakókörnyezetben élő gyermekek az átlagnál nagyobb arányban kerülnek a gyermekvédelem alap- vagy szakellátás látókörébe. Az adatokat a helyi gyermekjóléti szolgálat, önkormányzat és a gyámhivatal segítségével kell megadni. A helyzetelemzés során a gyermekvédelmi jelzőrendszer törvényben szabályozott működésének a feltételeit is vizsgálni szükséges.

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	4 terület+2 iskolai	156
2013	4 terület+2 iskolai	155
2014	4 terület+2 iskolai	146
2015	4 terület+2 iskolai	157
2016	4 terület+2 iskolai	156

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A fenti táblázat adatait szükséges összevetni a védőnők által ellátottak számával, arányával és a védőnői körzetben élő 0-3 év közötti gyerekek számával. Ebből látható a védőnői leterheltség, illetve, hogy valamennyi gyermek hozzájut-e a védőnői szolgáltatáshoz.

Esetenként a védőnők a vizsgált település mellett további településeken is ellátnak védőnői feladatokat. Ilyen esetekben szükséges az adatgyűjtést a védőnők információival kiegészíteni, hogy pontosan látható legyen a védőnői leterheltség.

A leterheltség megállapításához figyelembe kell venni, hogy a jogszabály szerint a védőnő maximum 250 gyereket láthat el, illetve, hogy országos átlagban 300 gyerek ellátása jut egy védőnőre.

A területi védőnők nem csak a 0-3 éves korú gyermekeket gondozzák, hanem az óvodáskorúakat is

4.3.2. számú táblázat - Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2012	0	59067	11102	na
2013	0	58839	12122	na
2014	0	60799	10395	na
2015	0	65801	9582	na
2016	0	65620	10694	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos helyzetű településeken jellemzően alig van gyermekorvos, amennyiben a háziorvos látja el ezt a feladatot, akkor a táblázat utolsó oszlopát kell kitölteni.

4.3.3. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma

tanév	Bölcsődék száma	Bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyermekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2016/2017	1	24	8/6	24
2017/2018	1	26	8/5	26

Forrás: TeIR, KSH Tstar, helyi adatgyűjtés

A bölcsődei felvételnél vizsgálni kell, hogy érvényesül-e az az alapelv, hogy előnyt kell élvezzen az a gyermek, akit egyedülálló (élettárssal nem rendelkező hajadon, nőtlen, elvált vagy özvegy családi állapotú) szülője nevel; akivel együtt a családban nevelt kiskorú gyermekek száma a három főt meghaladja; aki család gondozásában részesül, és fejlődése érdekében állandó napközbeni ellátásra van szüksége; akinek szülője orvosilag igazolt betegsége miatt az ellátást biztosítani nem vagy csak részben tudja; akit – gyámhatósági határozat alapján – gyámként kirendelt időskorú (a rá vonatkozó nyugdíjkorhatárt elért) hozzátartozója nevel; akinek a szülője jövedelmi helyzete miatt (mert családjában az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét nem haladja meg) az ellátásáról nem vagy nehezen tud gondoskodni; akinek családjában az egy főre jutó jövedelem alacsony.

4.3.4. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma

	Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	Családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma	Családi napköziben gondozott gyermekek száma
--	---	---	--

2012	0	0	0
2013	0	0	0
2014	0	0	0
2015	0	0	0
2016	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, intézményi adatok

A családi napköziben - a saját, napközbeni ellátást máshol igénybe nem vevő gyermeket is beszámítva - legfeljebb öt gyermek gondozható. Ha a családi napköziben egy fogyatékos gyermeket is gondoznak, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb négy fő. Ha a családi napköziben gondozott valamennyi gyermek fogyatékos, akkor a gondozható gyermekek száma legfeljebb három fő. A rendeletben meghatározott létszámon túl még két gyermek, ha fogyatékos gyermekről van szó, még egy gyermek gondozható a családi napköziben, feltéve, hogy az ellátást nyújtónak állandó segítője van.

A családi napközit felmérő elemzésekor nem csak a férőhelyek számát érdemes kiemelni, hanem a kihasználtságot is – ezért került bele a helyi adatgyűjtésre támaszkodó kiegészítő oszlopként a gondozott gyermekek száma is a táblázatba.

4.4.1 számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (Játékosrági Óvodái-Hétszínvirág Óvoda-Székhelyóvoda)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	6	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	200	
Óvodai csoportok száma	8	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.-17,30.	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	nincs zárva	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	21	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	21	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Pedagógiai asszisztensek száma	3	0
Óvodatitkár	1	0
Dajka/gondozónő	9	0
Kisegítő személyzet	2	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

Amennyiben a településen több óvoda működik, úgy a táblázatot intézményenként szükséges kitölteni.

Az óvodai telephelyek adatait, fenntartói háttértől függetlenül, minden óvoda esetében szükséges megadni. Óvodai telephelye egy tagintézménynek is lehet külön, telephely alatt a legalább egy külön óvodai csoporttal rendelkező, külön épületben vagy épületrészben működő óvodák adatai kell megadni.

A kapott adatokat szükséges összevetni az adatelemzés során a Köznevelési törvény valamint Óvodai nevelés országos alapprogramjában foglaltakkal.

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (Aranyablak Tagóvoda)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	8 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Pedagógiai asszisztensek száma	0	0
Óvodatitkár	0	0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet		0

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (Tündéerkert Tagóvoda)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	50	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.00-17.00	

A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	8 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Pedagógiai asszisztensek száma		0
Óvodatitkár		0
Dajka/gondozónő	2	0
Kisegítő személyzet	0	0

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (Vadvirág Tagóvoda)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	40	
Óvodai csoportok száma	2	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.00-17.00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	3	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	3	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Pedagógiai asszisztensek száma	1	0
Óvodatitkár	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG ((Napsugár Tagóvoda)	db
--	-----------

Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.-17,30.	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	8 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Pedagógiai asszisztensek száma	0	0
Óvodatitkár	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG (Platán Tagóvoda)	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	0	
Hány településről járnak be a gyermekek	1	
Óvodai férőhelyek száma	25	
Óvodai csoportok száma	1	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	07.-17,30.	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	8 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	2	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	2	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0

Pedagógiai asszisztensek száma	0	0
Óvodatitkár	0	0
Dajka/gondozónő	1	0
Kisegítő személyzet	0	0

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2012.	0	0
2013.	0	0
2014.	0	0
2015.	0	0
2016.	0	0
2017.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. Kérjük, a helyhiány miatt elutasított gyermekek szociális háttérét is jelölje a szélső oszlopban. (HH/HHH)

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 2.

Helyhiány miatt elutasított gyermekek száma	Fő	Ebből hátrányos / halmozottan hátrányos helyzetű
2008.	0	0
2009.	0	0
2010.	0	0
2011.	0	0
2012.	0	0
2013.	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

A korábbi években csak a 3 éves kort betöltött halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket kellett előnyben részesíteni az óvodai felvétel során, míg 2014-től minden 3 éves gyermeknek kötelező óvodába járni. Kérjük, a helyhiány miatt elutasított gyermekek szociális háttérét is jelölje a szélső oszlopban. (HH/HHH)

4.4.3. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai 3.

tanév	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma	Óvodai férőhelyek száma	Óvodai feladatellátási helyek száma	Óvodába beírt gyermekek száma	Óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2013/2014		19	445	7	408	0
2014/2015		16	390	6	394	0
2015/2016		16	390	6	375	0
2016/2017		16	390	6	357	0
2017/2018		16	390	6	364	0

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2017/2018. tanév	3 éves, vagy fiatalabb	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	43	54	50	47	1	195
Más településről bejáró gyermekek létszáma						19
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	10	7	2	0	22
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	6	8	1	0	16
Aranyablak Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek	18	6	9	8	0	41

létszáma						
Más településről bejáró gyermekek létszáma						8
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	3	0	0	6
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	2	0	0	5
Tündérbere Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	13	14	13	9	0	49
Más településről bejáró gyermekek létszáma						15
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	4	2	0	0	6
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

Vadvirág Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	15	4	6	9	0	34
Más településről bejáró gyermekek létszáma						5
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	2	0	0	4

Napsugár Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	10	3	3	4	1	21
Más településről bejáró gyermekek létszáma						1
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	2	2	0	7
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	2	1	0	3

Platan Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	0	8	4	7	1	24
Más településről bejáró gyermekek létszáma						3
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	4	5	4	3	0	16
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	2	1	1	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek óvodai nevelésben történő részvétele jelentősen javult Magyarországon. A különböző okokra visszavezethető nagyobb mértékű hiányzás a hátrányos helyzetű csoportok későbbi sikeres oktatási részvételére lehet negatív hatással.

4.4.5. számú táblázat - A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek ellátása

Székhely						
	beíratott hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő hátrányos helyzetű gyermekek száma	beíratott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszáma	az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	fejlesztő foglalkozásban részesülő halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma
Csoport1	3	0	3	3	0	3
Csoport 2	2	0	2	1	0	1
Csoport 3	4	0	4	2	0	2
Csoport 4	2	0	2	1	0	1
Csoport 5	4	0	4	4	0	4
Csoport 6	2	0	2	1	0	1
Csoport 7	2	0	2	1	0	1
Csoport 8	3	0	3	1	0	1
Összesen	22	0	22	16	0	16
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	4	0	4	6	0	6
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat)	0	0	0	0	0	0

véleménnyel)						
Aranyablak Tagóvoda						
Csoport 1	3	0	3	4	0	4
Csoport 2	3	0	3	1	0	1
Összesen:	6	0	6	5	0	5
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0
Tündérvásár Tagóvoda						
Csoport 1	4	0	4	0	0	0
Csoport 2	2	0	2	0	0	0
Összesen	6	0	6	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	1	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0
Vadvirág Tagóvoda						
Csoport 1	0	0	0	2	0	2
Csoport 2	1	0	1	2	0	2
Összesen	1	0	1	4	0	4
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	0	0	0	0	0	0
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleménnyel)	0	0	0	0	0	0
Napsugár Tagóvoda						
Csoport 1	7	0	7	3	0	3
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	1	0	1	0	0	1
A csoportok összlétszámából	0	0	0	0	0	0

a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)						
Platán Tagóvoda						
Csoport1	16	0	16	5	0	5
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	5	0	5	1	0	1
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményével)	0	0	0	0	0	0
Összesen		0		0		
)						

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.6.a. számú táblázat - Óvodai körzethatár

Óvodai körzetenkénti létszám és hh/hhh gyermekek megoszlása 2017/2018 tanév	A körzetbe felvehető (ott élő) összes gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hh gyermekek száma	A körzetbe felvehető (ott élő) összes hhh gyermekek száma	A körzet óvodáiba járó gyermekek össz-létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hh gyermekek aránya a körzet óvodásainak össz-létszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh gyermekek létszáma	A körzetbe járó hhh gyermekek aránya a körzet óvodásainak össz-létszámához viszonyítva (%)
Körzet 1				195	22	11%	16	8,6%
Körzet 2				41	6	14,6%	5	12,1%
Körzet 3				49	6	12,2%	0	0
Körzet 4				34	1	2,9%	4	11,7%
Körzet 5				21	7	33,3%	3	14,2%
Körzet 6				24	16	66,6%	5	20,8%
Összesen				364	58	23,43%	33	11,23%

Forrás: Önkormányzati adatok

Ha a településen több óvoda működik, akkor a felvételi körzeteket oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek aránya a településen egyenletes legyen.

4.4.6.b. számú táblázat - Óvodai létszám-megosztás

Székhely:	Létszám	hh fő	hh arány %	hhh fő	hhh arány %	hh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	hhh arány a gyermekek összlétszámához viszonyítva	sajátos nevelési igényű gyermekek létszáma	sajátos nevelési igényű gyermekek aránya a csoport összlétszámához viszonyítva
Csoport 1	23	3	13 %	3	13 %	1,53%	1,53%		
Csoport 2	23	2	8,6 %	1	4,3%	1,025%	0,51%	1	4,3%
Csoport 3	26	4	15,3%	2	7,69%	2,05%	1,025%	2	7,69%
Csoport 4	25	2	8%	1	4%	1,025%	0,51%		
Csoport 5	24	4	16,6%	4	16,6%	2,05%	2,05%	1	4,16%
Csoport 6	25	2	8%	1	4%	1,025%	0,51%		
Csoport 7	24	2	8,3%	1	4,1%	1,025%	0,51%		
Csoport 8	25	3	12%	1	4%	1,53%	0,51%	1	4%
Összesen	195	22	11 %	16	8,6%			5	
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	27	2	7,4%	1	3,7%	1,025%	0,51%	2	1,02%
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0		0					
Tagóvoda vagy telephely									
Csoport 1	22	3	13%	4	18,1%	1,77%	2,36%		
Csoport 2	19	3	15,7%	1	5,26%	1,77%	0,59%		
Csoport 3	22	4	18,1%	0	0	2,36%	0		
Csoport 4	27	2	7,4%	0	0	1,18%	0		
Csoport 5	15	0	0	2	13,3%	0	1,18%		
Csoport 6	19	1	5,26%	2	10,52%	0,59%	1,18%		
Csoport 7	21	7	33,3%	3	14,2%	4,14%	1,77%		
Csoport 8	24	16	66,6%	5	20,8%	9,46%	2,95%	1	4,16%
Összesen	169	36		17		21,3%		1	
A csoportok összlétszámából a 6 évesnél idősebb gyermekek	21	5	2,95%	3	1,77%			1	0,59%
A csoportok összlétszámából a 7 évesnél idősebb gyermekek (ped. szakszolgálat véleményel)	0	0	0	0	0				

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

A táblázatban az óvodai csoportok létszáma mellett a hátrányos helyzetű gyerekek létszámát és arányát, illetve utóbbi csoportból a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek létszámát és arányát is meg kell adni.

4.4.7. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma

Eötvös József Általános Iskola és AMI tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma fő	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma fő	általános iskolások száma fő	napközis tanulók száma	
				fő	%
2013/2014	301	367	668	423	64
2014/2015	328	356	684	411	60
2015/2016	329	344	673	410	61
2016/2017	325	340	665	395	60
2017/2018	327	317	644	360	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi adatgyűjtés

Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma fő	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma fő	általános iskolások száma fő	napközis tanulók száma	
				fő	%
2013/2014	88	70	158	0	0
2014/2015	89	67	156	0	0
2015/2016	95	78	173	0	0
2016/2017	89	95	184	0	0
2017/2018	81	98	179	0	0

A nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) résztvevők és a napközisek száma

4.4.8. számú táblázat - Általános iskolák adatai

Eötvös József Általános Iskola és AMI tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma db
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	
2013/2014	15	14	29	1		1	1
2014/2015	15	15	30	1		1	1
2015/2016	15	15	30	1		1	1
2016/2017	15	15	30	1		1	1
2017/2018	15	14	29	1		1	1

Forrás: Intézményi adatgyűjtés

Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma db
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	

2013/2014	1	1	1	0	0	0	1
2014/2015	1	1	1	0	0	0	1
2015/2016	1	1	1	0	0	0	1
2016/2017	1	1	1	0	0	0	1
2017/2018	1	1	1	0	0	0	1

4.4.9. számú táblázat - Általános iskolások adatai – el- és bejárás

2017/2018. tanév Eötvös József Általános Iskola és AMI	Létszám (fő)	A helyben élő összes gyerekhez képest az arányuk
A településen élő általános iskolás korú gyermekek létszáma	431	
Más településről bejáró általános iskolások	213	
Más településről bejáró hh gyerekek	25	
Más településről bejáró hhh gyerekek	29	
Más településre eljáró általános iskolások	-	
Más településre eljáró hh gyerekek	-	
Más településre eljáró hhh gyerekek	-	
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek	92	
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek	65	

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

2017/2018. tanév Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	Létszám (fő)	A helyben élő összes gyerekhez képest az arányuk
A településen élő általános iskolás korú gyermekek létszáma		
Más településről bejáró általános iskolások	84	
Más településről bejáró hh gyerekek	6	
Más településről bejáró hhh gyerekek	9	
Más településre eljáró általános iskolások	-	
Más településre eljáró hh gyerekek	-	
Más településre eljáró hhh gyerekek	-	
Általános iskolás korúak közül a hh gyerekek	26	
Általános iskolás korúak közül a hhh gyerekek	31	

4.4.10. számú táblázat – Iskolai körzethatár

Hány körzet van a településen	1 db						
Iskolai körzetenkénti létszám és hh/hhh tanulók megoszlása tanév	A körzet általános iskolába járó tanulók összlétszáma	A körzetbe járó hh tanulók létszáma	A körzetbe járó hh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma	A körzetbe járó hhh tanulók aránya a körzet tanulóinak összlétszámához viszonyítva (%)	A körzetbe járó hh tanulók létszáma a település hh tanulóinak összlétszámához viszonyítva	A körzetbe járó hhh tanulók létszáma a település hhh tanulóinak összlétszámához viszonyítva
2017/2018	979	87/112	11,4%	55/74	7,55%	28,7%	25,67%

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Ha a településen több általános iskola működik, az egymással határos felvételi körzeteket oly módon kell kialakítani, hogy a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az adott körzetben felvehető összes tanköteles tanulóhoz viszonyított aránya a különböző intézményekben hasonló legyen. Vagyis ha a településen, kerületben több általános iskola működik, a halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak az egyes felvételi körzetekben kiszámított aránya legfeljebb 15 százalékponttal lehet magasabb, mint az általános iskolába járó halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeknek a település, kerület egészére kiszámított aránya a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rend. 24. §-a szerint. Amennyiben mód van rá a körzethatár rendelet hatálya alá nem tartozó egyéb egyházi vagy nem állami, nem önkormányzati általános iskolák adatait is adja meg.

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

2017/2018. tanév	Fő	Hiányzó létszám
Eötvös József Általános Iskola és AMI		
Nem szaktanítást végző tanító	31	0
Szaktanítást végző tanítók száma		
Szaktanítást végző tanárok száma	39	1
Gyógypedagógusok létszáma	1	
Gyermekvédelmi felelős		
Iskolaorvos	1	
Iskolapszichológus		
Kisegítő személyzet	11	

2017/2018. tanév	Fő	Hiányzó létszám
Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény		
Nem szaktanítást végző tanító	0	
Szaktanítást végző tanítók száma	8	
Szaktanítást végző tanárok száma	9	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Gyermekvédelmi felelős	0	
Iskolaorvos	1	
Iskolapszichológus	0	
Kisegítő személyzet	5	

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

4.4.13. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban
--	---

tanév	Fő / %
2013/2014	73/99%
2014/2015	103/100%
2015/2016	97/100%
2016/2017	83/99%

Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	
8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
tanév	Fő / %
2013/2014	18/100%
2014/2015	12/100%
2015/2016	10/100%
2016/2017	23/100%

Forrás: TeIR, KSH Tstar Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A 8. évfolyamot elkezdett tanulók számát kell összevetni a 8. évfolyamot eredményesen elvégzettek számával a nappali rendszerű oktatásban. Ez az adat mutatja az intézmény lemorzsolódási mutatóit, melyeknek munkaerő-piaci kihatásai nagy mértékben vannak.

4.4.1.3. számú táblázat - Iskolai ellátás igénybevétele - telephelyi bontásban

2017-2018. tanév	Székhely	Tagozat megnevezése	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hh-h tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek
	Vásárosnaményi Eötvös József Attila-iskola és AMI														
	4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 6-12. (szükség szerint, törőljön vagy szúrjon be plusz sorokat)														
	1. évfolyam A osztály	Nappali	22	20	8	4	18%	6	27				2		
	1. évfolyam B osztály	Nappali	23	23	2	3	13	4	17				1		
	1. évfolyam C osztály	Nappali	20	20	11	2	10	5	25	1	5		1		
	2. évfolyam A osztály	Nappali	22	22	14	6	27	3	14						
	2. évfolyam B osztály	Nappali	24	24	2	6	25	1	4						
	2. évfolyam C osztály	Nappali	20	20	7	5	20	2	10						
	2. évfolyam D osztály	Nappali	22	22	1	5	23	2	9					1	
	3. évfolyam A osztály	Nappali	21	21	8	5	24	3	14					1	
	3. évfolyam B osztály	Nappali	22	22	8	3	14	1	5						
	3. évfolyam C osztály	Nappali	21	15	4	2	13	1	5						
	3. évfolyam D osztály	Nappali	22	22	10	3	14	1	5						
	4. évfolyam A osztály	Nappali	25	21	5	5	24	3	12				1		
	4. évfolyam B osztály	Nappali	19	17	5	3	18	2	11						
	4. évfolyam C osztály	Nappali	21	21	6	2	10	2	10	1	5			1	
	4. évfolyam D osztály	Nappali	19	16	4	2	11	2	11	1	5				
	5. évfolyam A osztály	Nappali	22	13	10	5	23	6	27	1	4,5		4	3	
	5. évfolyam B osztály	Nappali	25	5	3	5	20	7	28	1	4		1	3	
	5. évfolyam C osztály	Nappali	26	5	13	6	23	3	12				3		
	6. évfolyam A osztály	Nappali	25	4	5	4	16	5	20						
	6. évfolyam B osztály	Nappali	20	5	5	3	15	2	10	1	5				
	6. évfolyam C osztály	Nappali	20	6	10	5	20	5	25				1		
	6. évfolyam D osztály	Nappali	23	2	10	4	17	4	17						

7. évfolyam A osztály	Nappali	26	3	11	5	19	3	12											
7. évfolyam B osztály	Nappali	24	-	13	4	17	6	25											
7. évfolyam C osztály	Nappali	22	1	5	2	9	2	9											
7. évfolyam D osztály	Nappali	22	5	7	6	27	3	14											
8. évfolyam A osztály	Nappali	18	3	9	4	22	3	17	1				5,5						
8. évfolyam B osztály	Nappali	22	0	8	3	14	3	14	1				4,5						
8. évfolyam C osztály	Nappali	22	1	6	2	9	2	9											
Összesen:																			

2017-2018. tanév																				
Telephely/	Tagozat	Létszám	Napközis	Bejáró	Hátrányos helyzetűek létszáma	HH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	HHH tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	Sajátos nevelési igényű tanulók létszáma	SNI tanulók aránya az osztály létszámához viszonyítva	SNI tanulók számából a hhh tanulók száma	Évismétlők száma	Magán-tanulók száma	Létszám, amelynek alapján integrációs normatívát igényelnek						
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény 4803 Vásárosnamény, Iskola utca 54.																				
(szükség szerint, törölni vagy szúrjon be plusz sorokat)																				
1. évfolyam A osztály		21	0	10	3	14%	7	33%	0	0	0	2	0	0						
2. évfolyam A osztály		21	0	10	2	10%	5	24%	0	0	0	0	0	0						
3. évfolyam A osztály		20	0	9	1	5%	5	25%	1	5%	0	1	0	0						
4. évfolyam A osztály		19	0	7	3	16%	3	16%	0	0	0	0	1	0						
5. évfolyam A osztály		25	0	11	5	20%	1	4%	0	0	0	0	0	0						
6. évfolyam A osztály		32	0	15	6	19%	4	13%	0	0	0	2	0	0						
7. évfolyam A osztály		22	0	7	3	14%	4	18%	1	5%	1	2	1	0						
8. évfolyam A osztály		19	0	12	3	16%	2	11%	0	0	0	0	0	0						
Összesen:		179	0	81	26		31		2		1	7	2	0						

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatok, KIR

A fenti táblázatot intézményenként szükséges kitölteni, és egyéb – releváns információkat tartalmazó – oszloppal lehet bővíteni. A táblázat nem csak az intézményen belüli oktatásszervezésről – szegregáció/integrációról – nyújt pontos képet, hanem a tartalmi szolgáltatások, illetve eredmények is megjelennek benne.

4.4.14. számú táblázat – Kompetenciamérési adatok

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	2014		2015		2016			2017	
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	1518	1481	1523	1488	1610	1569	1494	1480	1441
8. évfolyam	–	–	1565	1567	1559	1523	1568	1577	1528
10. évfolyam									
Matematika									
6. évfolyam	1510	1491	1606	1497	1591	1550	1486	1471	1437
8. évfolyam	–	–	1623	1618	1585	1558	1597	1690	1645
10. évfolyam									

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	2014		2015		2016			2017	
Országos kompetencia-mérés eredménye	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga	Országos átlag	Iskola átlaga	HHH tanulók átlaga
Szövegértés									
6. évfolyam	1469	1481	1533	1488	1385		1494	1535	
8. évfolyam	1393	1557	1478	1567	1517		1568	1518	
10. évfolyam									
Matematika									
6. évfolyam	1598	1491	1689	1497	1340		1486	1546	
8. évfolyam	1642	1617			1623		1597	1834	
10. évfolyam									

Forrás: Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A kompetenciamérés adatait telephelyenként és iskolánként kell megadni és nem csak az országos átlaghoz viszonyítani, hanem a térségi, járási adatokhoz, az egyéb tanulói mutatókkal együtt (pl. továbbtanulás, érettségit adó szakközépiskolába felvettek aránya stb).

4.4.15. számú táblázat – Továbbtanulási mutatók középfokra nappali tagozaton

Vásárosnaményi Főtávcs József Általános Iskola és AMI	Gimnázium (%)		Szakközépiskola (érettségít adó képzés) (%)		Szakiskolai képzés (%)		Speciális szakiskola (%)		Nem tanult tovább (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2013/2014	60	0	24	33	15	33	0	0	1	33
2014/2015	61	17	27	33	14	50	0	0	0	0
2015/2016	67	20	17	0	12	20	2	40	1	20
2016/2017	59	0	19,3	20	20,5	60	0	0	1,2	20
országos átlag. 2016/2017	%		%		%		%		na	na

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos adatok forrása a Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2011/2012-es tanév 24. oldal. – kezdő évfolyamos tanulók. Ha az országos adatokhoz viszonyítva alacsony a hhh tanulók továbbtanulása (különös tekintettel az érettségít adó intézményekre), akkor szükséges vizsgálni az oktatási intézmények szolgáltatásának hatékonyságát, eredményességét és méltányosságát. Ezek közül az egyik vizsgálandó terület, hogy működik-e a hhh tanulók képesség-kibontakoztatását támogató Integrációs Pedagógiai Rendszer.

4.4.16. számú táblázat – Lemorzsolódási mutatók az általános iskolában

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2012/2013	2,4	15	0,6	3	0,1	1,5
2013/2014	2,7	14,8	1,4	6	0,7	4,7
2014/2015	0,8	4,5	1,3	5,6	1,6	9
2015/2016	1,9	9,7	1,9	8,6	2,2	13
2016/2017	3,3	16	1,5	6,7	0,6	3,3
országos átlag 2016/2017	%		%		%	

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	Évfolyamismétlők aránya (%)		Magántanulók aránya (%)		Az előző tanévben 250 óránál többet hiányzó tanulók aránya (%)	
	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében	összlétszámon belül	HHH-tanulók körében
2012/2013	2%	1%	1%	1%	1%	0
2013/2014	3%	1%	1%	1%	1%	0
2014/2015	3%	1%	3%	1%	1%	0
2015/2016	5%	1%	1%	1%	1%	0
2016/2017	4%	2%	0	0	1%	0
országos átlag 2016/2017	%		%		%	

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

Az országos adatok forrása a Statisztikai Tájékoztató Oktatási Évkönyv 2011/2012-es tanév. 146. oida. – általános iskola, és EMMI KIR STAT.

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
tanév								
2013/2014					72	27	136	10
2014/2015					125	36	335	58
2015/2016					150	45	363	30
2016/2017							337	30
2017/2018							337	25

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
tanév								
2013/2014								
2014/2015								
2015/2016	Kisvakond: 30	30						
2016/2017	Kisvakond: 32	32						
2017/2018	Kisvakond: 32	32						

Forrás: KIR, Önkormányzati és intézményfenntartói, tankerületi adatok

A táblázatot a helyi, települési viszonyoknak megfelelően korrigálható vagy kiegészíthető a helyben működő és elérhető programoknak megfelelően.

A nők helyzete, esélyegyenlősége

5.1.1. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	3170	3199	2758	2809	412	390
2013	3194	3185	2693	2838	501	347
2014	3263	3186	2876	2914	387	272
2015	3300	3211	3045	2993	255	218
2016	3299	3176	3089	3023	210	153

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A nők munkaerő-piaci hátránya összetett, nehezen vizsgálható jelenség. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. Pontosabb képet kapnánk a kérdésről, ha a rendelkezésre álló adatok között lenne, hogy az érintett csoportból (férfiak és nők is) hányan nevelnek gyermeket, hányan nevelnek 15 évesnél fiatalabb gyermeket, hány gyermeket nevelnek, illetve hányan egyedülállók. A helyi adatgyűjtés természetesen a partnerekkel való együttműködésben valósulhat meg.

5.1.2. számú táblázat - Nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

	Foglalkoztatást segítő és képzési programok száma adott évben	részvevők száma	részvevő nők száma
2012	na	na	na
2013	na	na	na
2014	na	na	na
2015	na	na	na
2016	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A településen önkormányzati, civil vagy egyéb szervezet által megvalósított programok résztvevői között a nők arányának vizsgálata az 5.1.1. számú táblázattal összevetve mutathat eredményt: ha a munkanélküliek száma és a vizsgált programokon résztvevők száma nem egyenes arányos, annak okai újabb kérdéseket vetnek fel az eltérés irányának és mértékének függvényében. Pl: Az indított programok egyenlő mértékben célozták-e a férfiakat és nőket? A programok teljesíthetők voltak-e kisgyermekes édesanyák számára? (Megengedett-e hiányzás például a gyermek megbetegedése esetén? A program, képzés időbeosztása illeszkedik-e a bölcsődék, óvodák nyitvatartási idejéhez?)

5.1.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

	Esetszám
2012	na
2013	na
2014	na
2015	na
2016	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A partnerek bevonásával történt esetfeltárások nem csak az esetek számát mutatják, hanem a különböző eseteket is leírják. Itt érdemes arra figyelni, hogy az egyes esetek milyen számossággal jelennek meg, illetve, hogy történtek-e az évek során megoldások.

5.1.4. számú táblázat - Alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

	munkanélküli nők száma	8 általánosnál alacsonyabb végzettségű	8 általános	szakiskola/ szakmunkás-képző	gimnázium	érettségi	főiskola	egyetem
2012	na	na	na	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

A táblázat adataiból jól látható, hogy adott településen miként áll összefüggésben a nők iskolai végzettsége és foglalkoztatottsága. A kapott adatok segíthetnek a foglalkoztatást segítő programok, képzések hatékonyabb szervezésében.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközis száma	férőhelyek száma családi napközisben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	226	0	na	na	na	na	na
2013	221	0	na	na	na	na	na
2014	224	0	na	na	na	na	na
2015	227	0	na	na	na	na	na
2016	258	1	24	na	0	0	0
2017	330	1	24	na	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

Pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen.

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	7	224	39
2014	7	227	43
2015	7	258	43
2016	7	330	44
2017	7	358	47

Forrás: TeIR

5.3. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
--	---------------	--------------------------------	---------------------------------

2013	4+2	224	39
2014	4+2	227	43
2015	4+2	258	43
2016	4+2	330	44
2017	4+2	358	47

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, hogy ezzel támogassa a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2013	83	72	na
2014	95	88	na
2015	106	99	na
2016	144	104	na
2017	135	106	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A családon belüli erőszak a nemzetközi és országos statisztikák alapján sokkal jelentősebb mértékben jelenlévő probléma, mint gondolnánk. A helyi rendőrség és bíróság számszerű adatai tükrözik, hogy a bántalmazottak milyen mértékben mernek, illetve tudnak jogi segítséget kérni. Azzal is tisztában kell lennünk, hogy leggyakrabban a rendőrség riasztására is csak végső esetben kerül sor. Teljes körű vizsgálatot a témában annak jellegéből adódóan lehetetlen végezni, de egyes részterületek tanulmányozása segítheti a problémák feltárását, segíthet a megoldási lehetőségek megtalálásában.

5.5. számú táblázat - Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaotthon a településen	önkormányzati anyaotthon a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaotthon a település 50 km-es körzetében
2012	0	na	0	na
2013	0	na	0	na
2014	0	na	0	na
2015	0	1	0	na
2016	0	1	0	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az anyaotthonok és a családok átmeneti otthonai (anyagi vagy családi) krízishelyzetben jelenthetnek megoldást azok számára, akiknek nincs hová menniük. Bizonyos esetekben kimondottan célszerű, ha a krízishelyzetben lévő nő távol kerül addigi környezetétől, de vannak olyan helyzetek is, amikor az anyaotthon/családotthon és a lakóhely távolsága komoly problémát jelent (munkahely, gyermekellátó intézmények). Jellemzően ezen intézményeknél (a férőhelyek hiánya miatt főleg a téli időszakban) várólistás rendszer működik, ezért a férőhelyek száma mellett a jelenleg várólistán lévők számának szerepeltetésével pontosabb képet kapunk a témában.

5.6. számú táblázat - A nők szerepe a helyi közéletben

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítélőtáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2012	6	3	na	na	na	na
2013	6	3	na	na	na	na
2014	5	4	na	na	na	na
2015	5	4	na	na	na	na
2016	5	4	na	na	na	na
2017	5	4	na	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A táblázat adatainak vizsgálatánál az arányokat (férfi/nő) szükséges figyelembe venni.

5.7 számú táblázat - A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

	Intézkedések, pályázatok, programok száma a településen	Önkormányzati	Más állami szerv által támogatott	Civil	Összes
2012	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket gyűjti össze, melyek a nők munkaerő-piaci esélyegyenlőségéért tesznek, a nőkkel szembeni erőszak ellen lépnek fel, vagy bármilyen módon a nők esélyegyenlőségét állítják középpontba. Adatgyűjtéshez a helyi önkormányzaton kívül célszerű felkeresni a Kormányhivatal Munkaügyi Központját és civil szervezeteket.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2012	1006	1483	2489
2013	1004	1479	2483
2014	963	1455	2418
2015	937	1423	2360
2016	930	1421	2351

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az adatelemzés során azt kell figyelembe venni, hogy vannak-e ellátatlan (nyugdíj, nyugdíjszerű ellátás) időskorúak, és ha igen, akkor milyen arányban.

6.2.1. számú táblázat - Idősök, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az 55-64 éves idősebbek foglalkoztatottsági mutatói (2000-2011) az alábbi linken található:
http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_1.html

Az 55-64 éves idősebbek munkanélküliségi rátája (2000-2011) az alábbi linken található:
http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_5_2.html

Munkaerőpiaci esélyegyenlőség 2000-2011:
http://www.ksh.hu/thm/2/indi2_3_3.html

A fenti táblák támpontot nyújtanak egy helyi adatgyűjtés előkészítéséhez, hiszen rendkívül részletes, a foglalkoztatás minden szegmensére kiterjedő adatokat, illetve gyűjtési kategóriákat tartalmaznak.

6.2.2. számú táblázat - Tevékeny időszak (pl. élethosszig tartó tanulás, idősök, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Intézkedések, pályázatok száma a településen	Önkormányzati	Munkaügyi Központ által támogatott	Civil	Egyéb	Összesen
	db	db	db	db	db
2012	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés célja, hogy csokorba szedjük azokat a pályázati programokat, vagy helyi rendeletekhez kapcsolt intézkedéseket, melyek elősegíthetik az idősebb korosztály foglalkoztatását, vagy tesznek az élethosszig tartó tanulás elvéért. Célszerű a helyi önkormányzatnál, a Kormányhivatal Munkaügyi Központjánál, civil szervezeteknél tájékozódni a témában, illetve adatot gyűjteni.

6.2.3. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2012	802	56	8	461	na	
2013	848	60	7	489	na	
2014	659	68	10	376	na	
2015	473	60	13	199	na	
2016	363	49	13	181	na	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

A diszkrimináció felmérése rendkívül nehéz. Éppen ezért csak következtethetünk annak létezésére. Azt tudjuk a szakirodalomból, hogy az idősebb korosztály sokkal jobban kiszolgáltatott a munkaerő-piaci diszkriminációnak, tehát nehezebben helyezkednek el, és a munkahelyi leépítések is előbb érik el őket. Ennek alapján, ha a helyi vagy területileg illetékes munkaügyi központtól arról kérünk adatokat, hogy hány fő regisztrált munkanélküli van az adott településen és ezek közül hányan 55 év feletti, illetve a tartós munkanélküliek között mekkora az 55 év feletti aránya, és az adatok alapján az arányok az idősebb korosztály felé tolódnak el, akkor állíthatjuk, hogy őket jobban érinti a foglalkoztatás terén fellépő hátrányos megkülönböztetés.

6.3.1. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2012	1228	21	1,7
2013	1250	21	1,7
2014	1310	20	1,5
2015	1369	19	1,4
2016	1453	21	1,4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A nappali ellátás szociális alapszolgáltatás, amely lehetőséget biztosít a napközbeni tartózkodásra, társas kapcsolatokra, valamint az alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére a hajléktalan személyek és a saját otthonukban élő, következőkben felsorolt személyek részére: A) tizennyolcadik életévüket betöltött, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szoruló, önmaguk ellátására részben képes személyek, b) tizennyolcadik életévüket betöltött, fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést nem igénylő pszichiátriai betegek, illetve szenvedélybetegek, c) harmadik életévüket betöltött, önkiszolgálásra részben képes vagy önellátásra nem képes, de felügyeletre szoruló fogyatékos, illetve autista személyek. Igény szerint lehetőség van a napközbeni étkezésre is.

6.3.2. számú táblázat - időskorúak járadékában részesülők száma

	időskorúak járadékában részesülők száma
2012	8
2013	6
2014	5
2015	4
2016	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás. A települési önkormányzat, 2007. január 1-jétől a jegyző időskorúak járadékában részesíti azt

a) a 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött személyt, akinek saját és vele együtt lakó házastársa, élettársa jövedelme alapján számított egy főre jutó havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-át,

b) az egyedülálló, 62. életévét, illetőleg a reá irányadó nyugdíjkorhatárt betöltött, de 75 évesnél fiatalabb személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 95%-át,

c) az egyedülálló, 75. életévét betöltött személyt, akinek havi jövedelme nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-át.

6.3.3. számú táblázat - Kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

	Mozielőadás látogatása	Színházelőadás látogatása	Múzeumi kiállítás megtekintése	Könyvtár látogatása	Közművelődési intézmény rendezvényén részvétel	Vallásgyakorlás templomban	Sportrendezvényen részvétel
	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom	alkalom
2012	na	na	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól (lehet akár az 55 év feletti, vagy csak a nyugdíjasok megkeresése) kérdőív segítségével fel lehet mérni, hogy az elmúlt években hány alkalommal látogattak meg különféle kulturális vagy sporteseményeket.

6.3.4. számú táblázat - Idősek informatikai jártassága

	Összes megkérdezett	Számítógépet használni tudók száma		Internetet használni tudók száma	
		fő	%	fő	%
2012	na	na	na	na	na
2013	na	na	na	na	na
2014	na	na	na	na	na
2015	na	na	na	na	na
2016	na	na	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az idősebb korosztálytól (lehet akár az 55 év feletti, vagy csak a nyugdíjasok megkeresése) egy kérdőív segítségével tud az adatgyűjtő tájékozódni arról, hogy milyen informatikai jártassággal rendelkezik a korosztály.

6.4. számú táblázat - Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

	Az idősebb célcsoport igényeit célzó programok száma
2012	na
2013	na
2014	na
2015	na
2016	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

Az adatgyűjtés célja, hogy a helyi önkormányzattól, vagy helyi civil, állami vagy egyházi szervezettől információkat kapjunk kifejezetten az idősebb korosztályt megcélzó programok, speciális programok számára. (pl. informatikai képzés, dalkör, nyugdíjasklub, stb.)

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2012	614	na
2013	591	na
2014	555	na
2015	497	na
2016	471	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma

	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2012	53	na	na
2013	53	na	na
2014	51	na	na
2015	53	na	na
2016	54	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar; a központi adatokat célszerű bontani a helyi adatszolgáltatók segítségével.

A település civil és egyházi intézményeivel mindenképpen szükséges a kapcsolatfelvétel, az ellátásban kialakult arányok és a nem állami szolgáltatók jövőbeni tervei együttesen alakítják az elérhető szolgáltatás adott és jövőbeni minőségét. Fontos szempont, hogy a civil és egyházi fenntartók más települések lakosait is ellátják, tehát a helyi esélyegyenlőségi tervben a településen lakókat célszerű szerepeltetni. Feltehetően korábban létrejött és folyamatos együttműködést és a fejlesztések összehangoltságát tapasztalják a szakértők.

7.1.3. táblázat - Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban

A közfoglalkoztatás nem speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosított foglalkoztatási forma, bár nem kizárt, hogy fogyatékos személy is foglalkoztatásra kerül a rendszerben. A foglalkoztatást szervező nem tartja nyilván a fogyatékos személyeket, ezért az adatszolgáltatás illetve a foglalkoztatásba bevont fogyatékosok száma nem vizsgálható. Ennek ellenére megkísérelhető az adatgyűjtés a következők szerint.

Aktuális jogszabály: - 2011. évi CXCI. törvény a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról.

- 1998. évi XXVI. törvény A fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról
- A megváltozott munkaképességű személyek ellátásaival kapcsolatos eljárási szabályokról szóló 327/2011. (XII.29.) Korm. rendelet
- A megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztató munkáltatók akkreditációjának, továbbá az akkreditált munkáltatók ellenőrzésének szabályairól szóló 176/2005. (IX.2.) Korm. rendelet
- A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény

Fogyatékos személyek részvétele a foglalkoztatásban, a különféle típusú foglalkoztatásban résztvevők száma az alkalmazók szerinti megoszlásban				
		Közszférában foglalkoztatott (pl. önkormányzat, kormányhivatal, állami vagy önkormányzati fenntartású intézmény)	Non profit szervezet	Gazdasági vállalkozás
Szociális foglalkoztatásban alkalmazottak	fejlesztő-felkészítésben résztvevők száma	na	na	na
	munka rehabilitációban foglalkoztatottak száma	na	na	na
Védett munkahelyen foglalkoztatottak száma		na	na	na
Támogatott foglalkoztatásban résztvevők száma		na	na	na
Nyílt munkaerő-piaci foglalkoztatásban résztvevő fogyatékos személyek száma		na	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés több forrás segítségével.

Ilyen adatokkal rendelkezik a Munkaügyi Központ, ahol a fogyatékos személyek kiválthatják az úgynevezett rehabilitációs kártyát. Adatot szolgáltat a helyi önkormányzat, a foglalkoztatást biztosító civil szervezet, egyházi fenntartású foglalkoztató intézmény. Gazdasági szereplők esetében támpont a rehabilitációs hozzájárulás csökkenése vagy kiváltása fogyatékos személyek foglalkoztatásával, a korábban említett rehabilitációs kártya éppen ezeknek a vállalkozói kedvezményeknek a jogosságát igazolja.

7.1.4. táblázat - A településen élő fogyatékos személyek önálló életvitelét támogató helyi intézmények, szociális szolgáltatások

	Állami/önkormányzati			Egyházi			Civil		
	2015	2016	2017	2015	2016	2017	2015	2016	2017
falugondnoki vagy tanyagondnoki szolgáltatás	1	1	1	-	-	-	-	-	-
étkeztetés	1	1	1	1	1	2	-	-	-
házi segítségnyújtás	1	1	1	1	1	1	na	na	na
jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	1	1	1	-	-	-	-	-	-
családsegítés	1	1	1	-	-	-	-	-	-
közösségi ellátás szenvedélybetegek részére	-	-	-	-	-	-	-	-	-
közösségi ellátás pszichiátriai betegek részére	-	-	-	-	-	-	-	-	-
támogató szolgáltatás	-	-	-	-	-	-	2	2	2
nappali ellátás	-	-	-	-	-	-	1	1	1

Forrás: helyi adatgyűjtés,

A felsorolt szociális szolgáltatásokat ellátó intézmények és személyek éves munkájukról, esetforgalmukról beszámolót készítenek. Ezek a beszámolók tartalmazzák a szolgáltatást igénylő fogyatékosok számát. Sajnálatosan a családsegítés és a közösségi ellátás statisztikai nyilvántartásában nem szerepel, hogy a szolgáltatást igénybevevőnek van e bármilyen fogyatékosága, ezért itt csak becült adatokat fogunk kapni. Az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó osztálya, munkatársa révén a munkabeszámolók hozzáférhetőek.

A „közösségi ellátás szenvedélybetegek vagy pszichiátriai betegek részére” cellákba értelemszerűen csak az ellátott fogyatékos személyek számát szükséges megadni. Előfordul, hogy a fogyatékos személy aktuális vagy krónikus állapota szükségessé ezeket a közösségi ellátási formákat.

7.2.1. táblázat - Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezmények

A lehetséges kedvezmények igénylése és rendszeres használata nem feltétlenül az önkormányzat bevonásával történik. Így az adatgyűjtés korlátozott. Nem nyilvántartott, hogy hányan élnek a tömegközlekedésben elérhető kedvezményekkel, az adókedvezményel. Vannak olyan természetbeni ellátások, melyek nem a fogyatékosokhoz, hanem az alacsony jövedelemhez kötöttek.

1993. évi III. tv. (Szt.) alapján	
Pénzbeli ellátás	Fogyatékos személyek száma
Időskorúak járadéka	na
Aktív korúak ellátása	na
Rendszeres szociális segély	na
Lakásfenntartási támogatás	na
Ápolási díj	na
Temetési segély	na
Átmeneti segély	na
	na
Természetbeni ellátás:	na
Egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság Itt azokra a fogyatékos személyekre kérdezzük, akik az önkormányzat javaslatára, rászorultsági alapon kapnak TAJ kártyát az OEP-től.	na
Közgyógyellátás. Ez a fogyatékos személyeknek alanyi jogon jár, nem fogyatékos személyek rászorultsági alapon vehetik igénybe. Mivel a településen élő fogyatékos személyek számának megállapítása nehéz, ez az adat is fontos mutató lehet.	na
Adósságkezelési szolgáltatás	na
Energia felhasználási támogatás	na
	na
	na
Más jogszabályok alapján nyújtott ellátások	na
	na
Fogyatékosági támogatás	na
Rokkantsági járadék	na
Személygépkocsi átalakítási támogatás	na
Közlekedési kedvezmény	na
Személygépkocsi szerzési kedvezmény	na
Parkolási igazolvány	na

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi önkormányzatok nem tartják nyilván, hogy a pénzbeli illetve a természetbeni ellátásban részesülők fogyatékos emberek-e, mert itt a szociális rászorultság az elsődleges. Egyes ellátásoknál kérnek orvosi igazolást az igénylőtől, de itt az ápolási és gondozási szükséglet mértéke a fontos, nem pedig a diagnózis vagy a fogyatékoság. A más jogszabály alapján nyújtott ellátásoknál a MÁK a folyósító, ezért az adat tőlük szerezhető be.

Javaslat: Reprezentatív kérdőíves felmérés az érintettek körében, hogy milyen ellátásokat vesznek igénybe. Érdekes lehet az a kérdés is, hogy ismerik-e egyáltalán a lehetőségeiket.

7.3.1. táblázat – Akadálymentesítés 1.

Közhasznúak azok az épületek, melyek használata senki számára sem korlátozott. Ebbe a körbe tartoznak az oktatás bármely szintjét befogadó épületek vagy épületrészek, az egészség-, szociális, kulturális, művelődés, sport célú építmények. Ilyenek és tevékenységük súlya miatt kiemelten fontosak az önkormányzati, a hatósági, a közigazgatási, az igazságszolgáltatási célokra fenntartott épületek vagy épületrészek. A mozgásukban akadályozottak, az idősek, nők- és gyermekek a fizikai akadálymentességet igénylik, a többi fogyatékos csoport számára az infokommunikációs akadálymentesség a jogos igény. Ilyenek a kontrasztos színekkel készült táblák, tapintható információk, hallható segítség, jelnyelvi segítség, a belső környezetben való tájékozódást elősegítő piktogramok, feliratok.

Aktuális jogszabályok:

1997. évi LXXVIII. törvény az épített környezet alakításáról és védelméről

2009. évi CXXV. törvény a magyar jelnyelvről és a magyar jelnyelv használatáról

62/2011. (XI. 10.) NEFMI rendelet a jelnyelvi tolmácsszolgálatok működésének és a jelnyelvi tolmácsszolgáltatás igénybevételének feltételeiről igénylésének, döntési rendszerének, folyósításának, elszámolásának és ellenőrzésének részletes szabályairól

		Igen/nem								
		Lift	Vak- vezető sáv	Mozgás- korláto- zottak részére mosdó	Rám- pa	Hangos tájékoz- tatás	Induk- ciós hurok	Tapint- ható infor- máció	Jel- nyelvi segít- ség	Egyéb
oktatási intézmé- nyek	alapfok	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	középfok	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	felsőfok	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Egész- ségügyi intézmé- nyek	fekvőbeteg ellátás	2								
	járó beteg szakellátás									
	alapellátás									
kulturális, művelődési intézmények										
önkormányzati, közigazgatási intézmény		1								
igazságszolgáltatási, rendőrség, ügyészség										
szociális ellátást nyújtó intézmények										

Forrás: helyi adatgyűjtés, személyes tapasztalat, fogyatékos ügyi referens információi, fogyatékosok civil szervezetei

Kérjük, adja meg, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítő eszközök közül melyek állnak rendelkezésre (Igen/nem válasszal).

7.3.2. táblázat – Akadálymentesítés a foglalkozatóknál

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
A foglalkoztató neve és a foglalkoztatás jellege:	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen foglalkoztatást végző vállalkozásoknál.

A munkahelyek akadálymentesítettségéről alig lehetséges az adatgyűjtés, mivel a többsége vállalkozás formában működik.

Kérjük, adja meg, hogy a fizikai és infokommunikációs akadálymentesítő eszközök közül melyek állnak rendelkezésre (Igen/nem-es válasszal). Foglalkoztatónként külön sorokat szükséges nyitni.

7.3.3. táblázat - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség a közlekedésben

	Igen/nem								
	Lift	Vak-vezető sáv	Mozgáskorlátozottak részére mosdó	Rámpa	Hangos tájékoztatás	Indukciós hurok	Tapintható információ	Jelnyelvi segítség	Egyéb
Közterület (utca/járda, park, tér)	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Helyi és távolsági tömegközlekedés	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Buszpályaudvar, buszvárók	na	na	na	na	na	na	na	na	na
Vasútállomás	na	na	na	na	na	na	na	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés, a vizsgált területen az önkormányzat szociális ügyekkel foglalkozó munkatársától és az érdekvédelmi szervezetek vezetőitől.

7.3.4. táblázat - Fogyatékos személyek rendelkezésére álló helyi szolgáltatások

	Az adott évben a szolgáltatást igénylő fogyatékos személyek száma		
	2011	2012	2013
ápolást, gondozást nyújtó intézmény	na	na	na
rehabilitációs intézmény	na	na	na
lakóotthon	na	na	na
támogatott lakhatás*	na	na	na
átmeneti ellátást nyújtó fogyatékosok gondozóháza	na	na	na

Forrás: helyi adatgyűjtés

A helyi adatgyűjtést nehezíti a lehetséges fenntartók sokfélesége. A felsorolt intézményeket egyházi és civil szervezetek is alapíthatják és működtethetik. Különösen fontos arról meggyőződni, hogy milyen tervezési, megvalósítási szakaszban van a támogatott lakhatás megvalósítási programja. Tulajdonképpen ennek fejlettsége az egyik legerősebb mutatója a fogyatékosokról való gondoskodásnak.

A szociális alapszolgáltatások segítséget jelentenek a fogyatékos személyeknek abban, hogy saját otthonukban, lakókörnyezetükben önálló életvitelt tudjanak fenntartani. Különös jelentősége van a helyi tájékoztatásnak, a mindenki számára azonos esélyű hozzáférés biztosításának. Célszerű ennek formáiról és rendszerességéről információkat gyűjteni.

Szakellátás akkor válik szükségessé, ha a fogyatékos személy önálló életvitelét saját otthonában az alapszolgáltatások már nem tudják biztosítani. Ezekben az ellátási formákban is külön gondot kell fordítani az önrendelkezés és önállóság érvényesülésére. Ilyenek az intézmény napirendjének szigorúsága, a kapcsolatok ápolásának lehetősége és módja intézményen kívüli személyekkel, intézményen belüli párkapcsolatok alakulása.

*A támogatott lakhatást 1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozatot teszi lehetővé, 2012. január 1-sejétől kezdődően. Az eddigi bentlakásos intézményeket felváltó önálló lakóotthonba való kitagolás, lehetővé teszi a lakhatás és a napközbeni tevékenységek (pl. oktatás, gondozás, szabadidős tevékenységek, társas kapcsolatok) szétválását. A korábbi komplex ellátás a jövőben két önálló szolgáltatásban valósul meg, a lakhatást és az önálló életvitelt segítő szolgáltatásra.

Aktuális jogszabály:

1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételeiről 321/2009. (XII. 29.) Korm. rendelet a szociális szolgáltatók és intézmények működésének engedélyezéséről és ellenőrzéséről

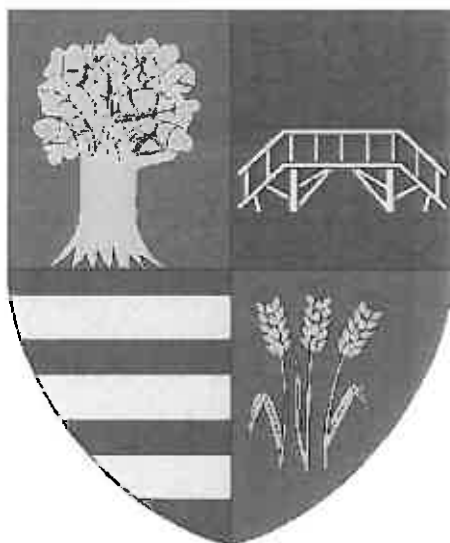
1/2000. (I. 7.) SzCsM rendelet a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről

1257/2011. (VII. 21.) Korm. határozat

**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Vásárosnamény Város Önkormányzata

2018 – 2023.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok.....	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	9
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	67
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége.....	72
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	76
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	80
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága.....	82
1. A HEP IT részletei	83
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése.....	83
A beavatkozások megvalósítói.....	86
Jövőképünk	86
3. Megvalósítás.....	94
A megvalósítás előkészítése.....	94
A megvalósítás folyamata.....	94
Monitoring és visszacsatolás.....	95
Nyilvánosság.....	95
Érvényesülés, módosítás	96
4. Elfogadás módja és dátuma.....	97

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Vásárosnamény Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program **Helyzetelemzésből** és **Intézkedési Tervből** áll.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott II. Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

A HEP készítése során felhasználásra került Vásárosnamény Város I. Helyi Esélyegyenlőségi Programja, a 2017. évről szóló gyermekvédelmi beszámoló, a településszintű érvényben lévő stratégiák, akciótervek.

A település bemutatása

Vásárosnaményt a „Bereg kapuja”-ként is nevezik. Magyarország észak-keleti részén, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében, a Tisza, a Szamos és a Kraszna folyók találkozásánál fekszik. Nyíregyházától a 41 számú főúton közelíthető meg, de az 50 km-es távolság vasúton is megtehető. A sínpár állapota miatt azonban ez ma már nem olyan vonzó, hiszen csaknem két óráig tart az út a megyeszékhelyre, illetve vissza.

A mai város négy kisebb önálló településrészből (Vásárosnamény, Vitka, Gergelyi és Ugornya), valamint két tanyából szerveződött, ezek közül Gergelyit és Ugornyát 1939-ben egyesítették Gergelyiugornya néven.

Vásárosnamény 1969-ben egyesült Vitkával (a Károlyi és Petőfi tanyákkal) és Gergelyiugornyával, 1970-től nagyközség, 1979-ben városi rangot kapott.

Az életminőséget jelentős mértékben befolyásolja a település elhelyezkedése. Elsősorban az, hogy „tranzitvárosként” igen komoly az átmenő forgalom minden irányba. A vasúti pályaszakasz állapota miatt a személy- és teherforgalom egyaránt visszaesett az elmúlt évtizedekben, s jelentős pályarekonstrukciós munkálatok nélkül nem is várható lényeges javulás. Az autóbuzos tömegközlekedés szerepe jelentős, de ezen kívül a közúti teherforgalom és a személyautók nagy száma a meghatározó.

Vásárosnamény és Nyíregyháza között a 41-es főúton szinte nincs olyan napszak, amikor ne lenne komoly forgalom. Ez a helyzet a főút folytatásában Beregsurány felé is. A korábbi terhelést csökkentette a megépült M3-as autópálya szakasza, elvonva a forgalom egy részét.

A termelő üzemek leállása miatti légszennyezés egyre kevesebb terhelést okoz, de a közlekedés eredetű igen jelentős. Ezen kívül még a zaj- és fényszennyezést is fokozza.

A város földrajzi tagoltsága miatt a közigazgatási határon belül is komoly a napszakos ingázás. Iskola- és munkakezdekor a központba, délután pedig a hazafelé tartó forgalom jelentős.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Település szerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A vidék lakóinak az életét jelentősen befolyásoló tényező a víz. A folyók okozta árvizek és a belvizes elöntések.

Említést érdemelnek az utóbbi években épült árapasztó tározók, amelyeket a rendkívüli árvízi események alkalmával árasztanak el, majd a kritikus helyzetet követően leürítik azokat. A Beregsík területén két ilyen tározót alakítottak ki. A déli részén lévő területe 60 km² és 58 millió m³ víz befogadására képes, míg az északon Lónya település melletti 12 millió m³ kapacitású. A Szatmárisíkon lévő Szamos-Kraszna Közi tározó területe 51 km² (FETIVIZIG).

A mezőgazdasági művelés alatt álló területek nagysága még mindig jelentős, bár sok helyen célszerű lenne az adottságoknak jobban megfelelő művelési ág váltás. Ezt szorgalmazza a Vásárhelyi Terv továbbfejlesztése is. Az árvízi biztonság növelését ma már nem a töltéskoronák magasztásában, hanem a folyók természetéhez közeli lefolyásának a megteremtésében látják. Ehhez pedig a korábbi intenzív mezőgazdasági gyakorlatot fel kell cserélni a környezethez közelebb álló extenzív termelésre. Ehhez viszont pénz és tudatformálás is szükséges. Az árapasztó tározó rendszerek kialakításával egyszerre keresnek megoldást az árvízi biztonságra és a vízhiány pótlására.

A település iparilag fejletlen, még kevés a szennyezett, túlhasznált terület. A város – de főleg a kistérség – mezőgazdasági jellegű, természet közeli állapotban megmaradt vidéknek minősül. Ez a tény igen sok hátránnyal, ugyanakkor előnnyel is jár, de a jövőbeli fejlesztési koncepciókat – mint alapadottság – mindenképpen alapvetően meghatározza.

Forrás: Google Map

A közelmúltban több új üzem kezdte meg működését városunkban, illetve „visszatelepült” és jelentős felújításon ment keresztül a „forgácslap gyár”. Gyakori, hogy a helyi és a közeli üzemek nem tudnak megfelelő képzettségű munkaerőt találni helyben.

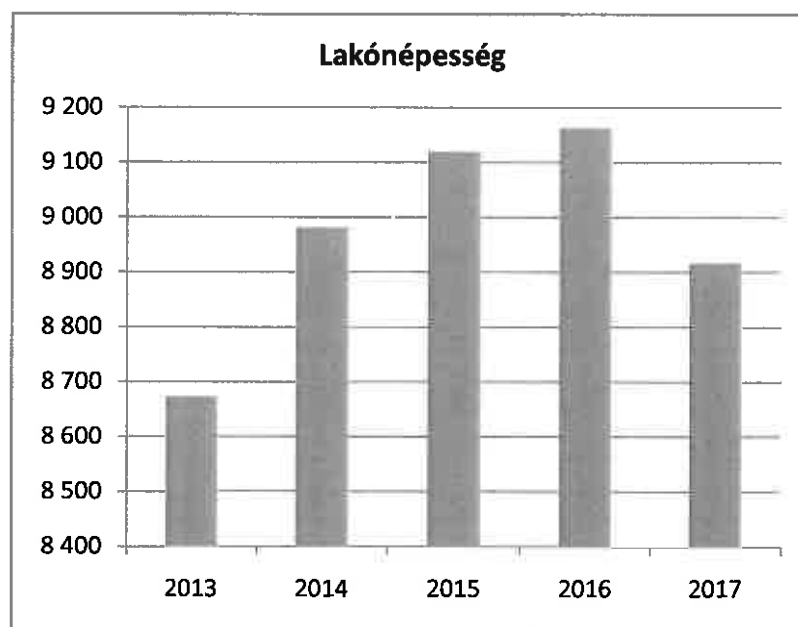
1. táblázat - Lakónépesség száma az év végén

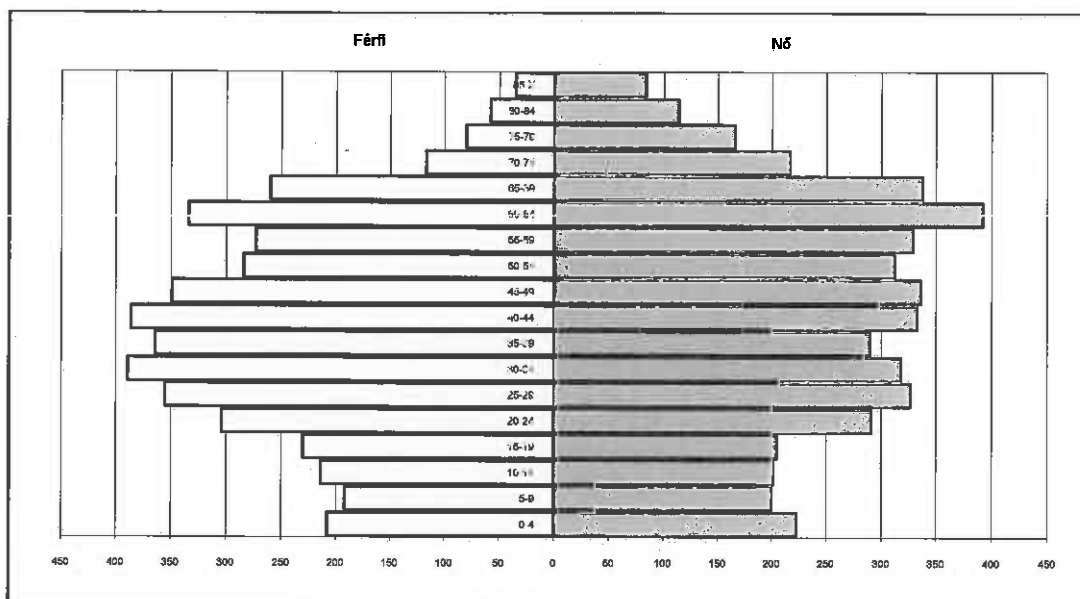
	lakónépesség
2012 (fő)	8831 fő

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2013 (fő)	8673 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-1,8 %
2014 (fő)	8982 fő
Lakónépesség számának változása (%)	3,56 %
2015 (fő)	9120 fő
Lakónépesség számának változása (%)	1,54 %
2016 (fő)	9163 fő
Lakónépesség számának változása (%)	0,47 %
2017 (fő)	8917 fő
Lakónépesség számának változása (%)	-2,68 %

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Vásárosnamény népességének korösszetétele 2017.12.31. Forrás: KSH

Értékeink, küldetésünk

Természetes vizekben való gazdagsága miatt Vásárosnamény „üdülőváros” is. Az idegenforgalom legfőbb iránya a Tisza-parton – elsősorban az árvédelmi töltésen belül – elhelyezkedő üdülőövezet, illetve a töltés által védett oldalon található „Atlantika-Vízvidámpark” (strand-fürdő). A belvárosi részen megépített Szilva Termál és Wellness Fürdő pedig aszezonális vízi élmények lehetőségét nyújtja. Az ideérkezőknek a fürdőzésen kívül fontos célponttá vált a város, a Beregi és a Szatmári Kistérség területe, települései és egyre inkább előtérbe kerülnek a határon túlra szervezett túralehetőségek. Élénkül a kerékpáros-, a lovas-, és a vadászturizmus. Így a turizmus a város – és a kistérség – fejlesztési irányait jelentősen meghatározó tényezőjévé vált.

A város kiemelkedő látványossága a tájegység páratlan régészeti, néprajzi értékeit és történetét bemutató Beregi Múzeum. A turisták által is elismert gyűjteményének 2007-től a felújított Tomcsányi-kastély ad otthont. Az Eötvös kúriában az Iskolatörténeti kiállítás az oktatás történetébe enged betekintést.

A belváros jellegzetes épülete a műemlék református templom, mely a középkori templom maradványaira épült.

A városnéző látogatónak a szatmár-beregi táj ételkülönlegességeit is érdemes megismernie, amire a város éttermei kellemes helyszínt biztosítanak. A nap végén a megfáradt utazó igényeinek megfelelő szálláshelyek várják a vendégeket, hiszen a város vendégfogadási kapacitása megyei viszonylatban kiemelkedő: háromcsillagos szállodák, panziók, kempingek, falusi - ős magán szállások, sőt Tisza-parti faházak is várják az ideérkezőket.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Vásárosnamény Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,

- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket.
- A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szervével (tankerülettel).

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza. Az I. HEP áthúzódó problémáit, megoldási javaslatait beépítettük a II. HEP-be.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Möt.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.) előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testületének

- 15/2000. (VI. 12.) számú önkormányzati rendelete felsőfokú oktatásban tanulmányokat folytató fiatalok anyagi támogatásáról,
  - 22/2000. (XI. 13.) számú önkormányzati gázberuházás költségeinek viseléséhez nyújtható helyi támogatásról,
  - 26/1999. (X. 12.) számú önkormányzati rendelete a helyi közművelődési tevékenység támogatásáról,
  - 6/2017. (III. 31.) számú önkormányzati rendelete a lakáscélú helyi támogatásokról,
  - 3/2015. (II. 27.) számú önkormányzati rendelete a pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátások helyi szabályairól,
  - 11/2016. (VII. 29.) számú önkormányzati rendelete a települési szilárd hulladékkal kapcsolatos feladatok ellátásának szabályairól,
  - 20/2011. (VII.08.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről és elidegenítéséről,
  - 28/2012. (X.19.) számú önkormányzati rendelete a helyi önszerveződő közösségek pénzügyi támogatásának rendjéről
- szóló önkormányzati rendeletei tartalmazzák a célcsoportokhoz kapcsolódóan szabályozást.

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

A települési dokumentumok közül a következők foglalkoznak vagy érintik a HEP problémaköreit:

- Vásárosnamény Város Önkormányzatának Integrált Településfejlesztési Stratégiája,
- Vásárosnamény Város Önkormányzatának 2017-2022. évekre vonatkozó Környezetvédelmi Programja,
- Vásárosnamény Város Településrendezési Terve,
- Vásárosnamény Város Antiszegregációs Terve,
- Vásárosnamény és Térsége Helyi Foglalkoztatási Paktum,
- és az aktuális Költségvetési Terv.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Vásárosnamény járási és kistérségi központ is. A Beregi Többcélú Önkormányzati Társulás (BEREGTÖT) székhelyeként 27 település problémáival is kell azonosulnia. A célcsoportok gondjai szinte minden önkormányzatnál hasonlóak. Társulási szinten működik az orvosi ügyelet és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Család- és Gyermekjóléti Központ, Beregi Mesevarázs-birodalom Bölcsőde. Mikrotársulás keretében történik az óvoda működtetése.

A Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Társulási Esélyegyenlőségi Helyzetelemzés és Programja mind a 27 település esélyegyenlőségi törekvéseit tartalmazza.

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A II. Helyi Esélyegyenlőségi Program elkészítését is a TEIR – Az Országos Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer - adatbázisa, valamint helyi adatgyűjtés segítette.

Az esélyegyenlőségi program készítésekor az országos adatbázisokban a 2017. évi adatok még nem voltak elérhetőek. Az első felülvizsgálat alkalmával lehetőség lesz ezeket javítani.

Az etnikai hovatartozást is tartalmazó kérdések kitöltésénél az adathiány egyik oka, hogy jogszabályi felhatalmazás hiányában nem áll módjában az önkormányzatnak adatokat gyűjteni és tárolni.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Az elavult tudás, a nem megfelelő munkatapasztalat éppen így gát lehet az elhelyezkedésben.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Településünkre is jellemző az az országos tendencia, hogy a korábban foglalkoztatottak tömegesen vonultak ki a munkaerőpiacról, ami a veszteséges ágazatok felszámolásának, a keleti piac összeomlásának, a termelés visszaesésének szükségszerű következménye volt. A munkanélküliség a 90-es években tartóssá vált.

2016-ban a nyilvántartott álláskeresők létszáma városunkban 363 fő volt. A korábbi évekhez képest csökkenés tapasztalható. Még mindig sokan vesznek részt a közfoglalkoztatásban, de a közben létesült munkahelyek nagyon sok embert kiemeltek a munkanélküliek/közfoglalkoztatottak köréből. A nyilvántartott álláskeresők között magas a legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezők száma, azaz 38%. Az

álláskeresők között 153 nő és 210 férfi volt a nemenkénti bontásban az átlagos megoszlás.

Városunkban a vállalkozások elterjedtsége, lakossághoz mért száma megyei viszonylatban átlagosnak nevezhető. 2016-ban a KSH nyilvántartása szerint a regisztrált vállalkozások száma 1823 volt. Az önkormányzati adócsoport nyilvántartása alapján 987 adóbevallás érkezett be. (Ez a szám magában foglalja az egyéni, valamint a társas vállalkozásokat, mezőgazdasági termelőket egyaránt.)

A mezőgazdaságban tartósan foglalkoztatottak száma nem jelentős. A többnyire családi gazdaságok munkaerő igényét a közeli hozzátartozók ki tudják elégíteni. Csak a szezonális munkák idején van lehetősége a munkanélkülieknek hosszabb-rövidebb időre elhelyezkedni.

Jelenleg még városunk, járásunk sem tartozik a külföldi befektetők szemében az érdeklődésre kiemelten számot tartó térségek közé, ezért fontos feladat a tőkeimport ösztönzése.

A munkájukat elvesztett, vagy eddig még foglalkoztatásban nem részesült emberek közül kerül ki az ún. mélyszegénységben élők többsége. A hátrányos helyzetűek aránya legmagasabb a roma etnikum körében.

Sajnos, a szülők életkörülményei a gyermekek életminőségére is komoly hatással vannak.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ft.) és a MötV-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

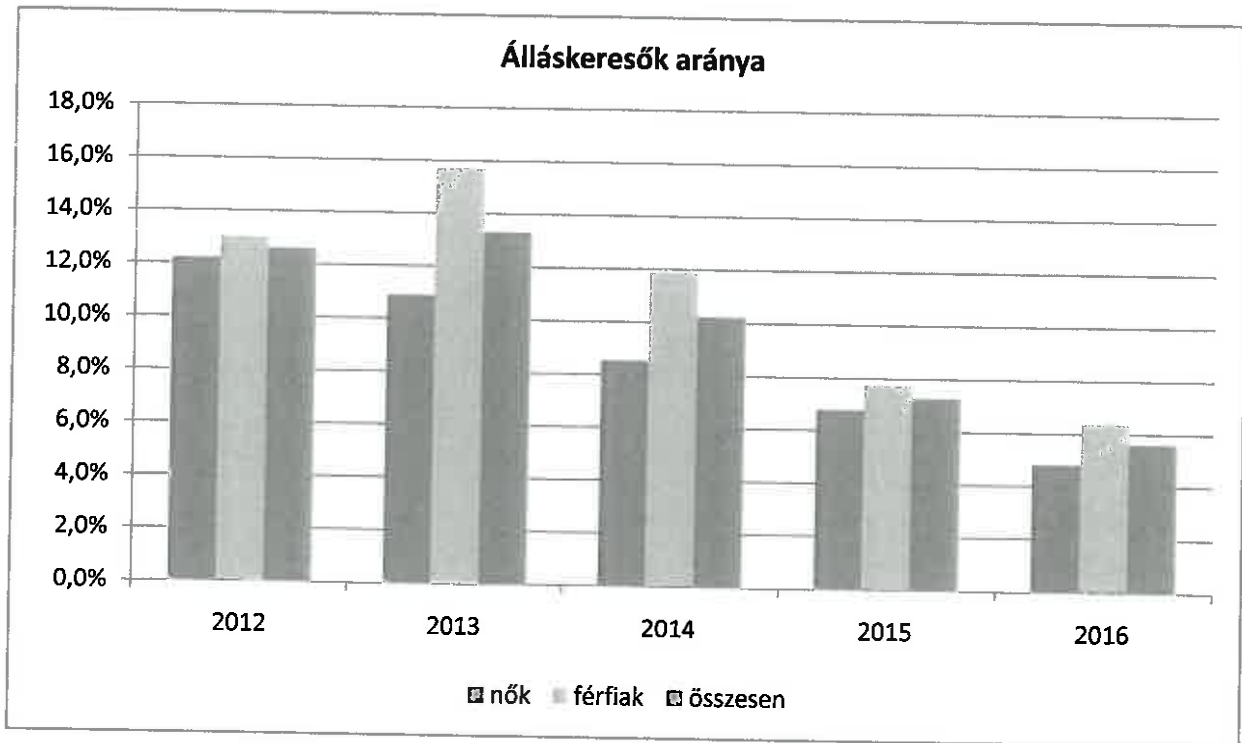
a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma:

3.2.1. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma és aránya, 15-64 évesek száma

	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
				fő	%	fő	%	fő	%
2012	3199	3170	6369	390	12,2	412	13,0	802	12,6
2013	3185	3194	6379	347	10,9	501	15,7	848	13,3
2014	3186	3263	6449	272	8,5	387	11,9	659	10,2
2015	3211	3300	6511	218	6,8	255	7,7	473	7,3
2016	3176	3299	6475	153	4,8	210	6,4	363	5,6

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.2.2. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint:

		2012	2013	2014	2015	2016
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	802	848	659	473	363
	%					
20 éves és fiatalabb	fő	51	52	44	20	31
	%	6,4	6,1	6,7	4,2	8,5
21-25 év	fő	131	146	93	62	56
	%	16,3	17,2	14,1	13,1	15,4
26-30 év	fő	110	142	84	59	40
	%	13,7	16,7	12,7	12,5	11,1
31-35 év	fő	72	79	62	54	46
	%	9,0	9,3	9,4	11,4	12,7
36-40 év	fő	108	113	72	42	31
	%	13,5	13,3	10,9	8,9	8,5
41-45 év	fő	88	93	78	69	35
	%	11,0	11,0	11,8	14,6	9,6
46-50 év	fő	104	84	71	58	35
	%	13,0	9,9	10,8	12,3	9,6
51-55 év	fő	80	79	87	49	40
	%	10,0	9,3	13,2	10,4	11,1
56-60 év	fő	56	52	63	46	24
	%	7,0	6,1	9,6	9,7	6,6
61 év felett	fő	2	8	5	14	25
	%	0,3	0,9	0,8	2,9	6,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

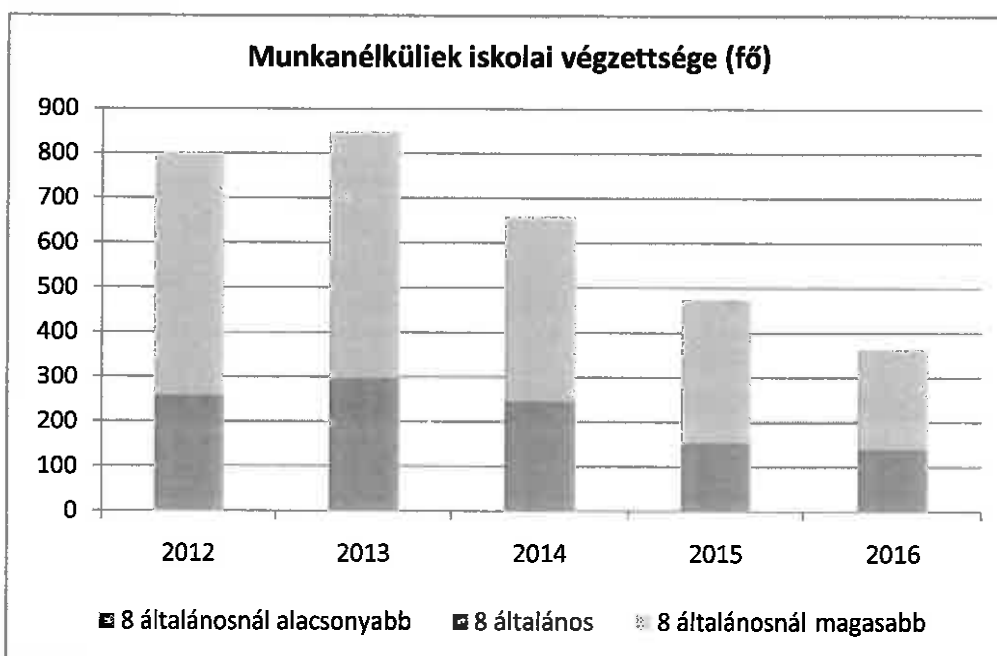
A nyilvántartott álláskeresők között magas a 21-35 év közöttiek aránya, de jelentős az 51-55 éves munkanélküliek száma is. Ez több szempontból is hátrányos: a fiataloknak nincs lehetőségük munkatapasztalat megszerzésére, és családot sem tudnak felelősséggel alapítani. Az idősebb korosztály pedig, ha elveszíti az állását, nehezebben talál újra munkát, és lelkileg is megterheli őket.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.5. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség:

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzetek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	7340	3894	3446	6476	3324	3152	864	11,8	570	14,6	294	8,5
2011	7543	3957	3586	6805	3555	3250	na	na	na	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás, Önkormányzati adatgyűjtés

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

Városunkban viszonylag magas a munkanélküliek körében az alacsonyan iskolázottak aránya, különösen a nők körében. Többségükre jellemző a korai gyermekvállalás, így előfordul, hogy valaki valódi munkatapasztalatot majd csak a gyermekek szülése után a közfoglalkoztatás keretében szerezhet.

c) közfoglalkoztatás

3.2.9. számú táblázat - Közfoglalkoztatásban résztvevők száma

	Közfoglalkoztatásban résztvevők személyek száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest	Közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők romák aránya az aktív korú roma/cigány lakosságához képest
2012	431	6,8	na	na
2013	626	9,8	na	na
2014	786	12,2	na	na
2015	442	6,8	na	na
2016	539	8,3	na	na

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Forrás: Önkormányzat adatai

A közfoglalkoztatás jelentős szerepet játszik az erős munkanélküliséggel sújtott beregi térségben is. Sokak számára ez az egyetlen lehetőség a munkához jutásra. Sajnos, ez nem oldja meg a tervezhetőség problémáját! Néhány hónapig tartó közmunkára nem lehet teljes életeket alapozni. Önkormányzatunk részt vesz a Startmunka programban, s minden lehetőségre pályázatot nyújtunk be annak érdekében, hogy minél több ember részére tudjunk munkát biztosítani.

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

3.2.10. számú táblázat – A foglalkozáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja – vállalkozások

	regisztrált vállalkozások száma a településen	Kiskereskedelmi üzletek száma	vendéglátóhelyek száma	állami szektorban foglalkoztatottak száma	kivetett iparűzési adó (e ft)	befizetett iparűzési adó (e ft)	működő foglalkoztatási programok száma helyben	foglalkoztatási programokban részt vevők száma
2013	1840	315	68	na	252 445	231 863	na	na
2014	1851	308	67	na	287 189	269 996	na	na
2015	1816	302	68	na	416 510	389 240	na	na
2016	1823	299	69	na	233 708	256 956	na	na
2017	na	301	69	na	340 341	330 225	na	na

Forrás: TEIR, T-Star, önkormányzat adatai

A fenti táblázatból látszik, hogy az önkormányzat nem rendelkezik olyan adatbázissal a területet érintően, amiből értékelhető következtetéseket lehetne levonni. A foglalkoztatók a Foglalkoztatási Osztályon keresztül elégíthetik ki az igényeiket, s a munkavállalók is ott juthatnak információkhoz.

3.2.11. számú táblázat – A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja - közlekedés

	elérhetőség átlagos ideje autóval	autóbusz járatpárok száma munkanapokon	átlagos utazási idő autóbuszal	vonat járatok átlagos száma munkanapokon	átlagos utazási idő vonattal	Kerékpár úton való megközelíthetőség	átlagos utazási idő kerékpáron
Legközelebbi centrum	0	0	0	0	0	0	0
Megyeszékhely	50 perc	13	1 óra 15 perc	18	1 óra 50 perc	na.	9 óra 54 perc
Főváros	2 óra 46 perc	2	6 óra 30 perc	31	5 óra 20 perc	na.	34 óra 55 perc

Forrás: helyi autóbusz társaság, MÁV, önkormányzat adatai

Az autóbuszal történő közlekedés lehetőséget teremt a megyeszékhelyre való eljutásban, de távolabbi ingázást nem tesz lehetővé. A vonat a pálya korszerűtlensége miatt olyan lassan közlekedik, hogy valójában nem jelent alternatívát az esetleg szóba jöhető álláslehetőségek eléréséhez. Ha pedig a munkáltató nem fizet útiköltség hozzájárulást, még kevesebb az esély egy-egy állás elnyerésére.

Az M3-as autópálya átadása lerövidítette az utazási időt, s megkönnyíti az ország távolabbi helyeire is az eljutást.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

Városi szinten is több felnőttképzést folytató intézmény működik, valamint a Szabolcs-Szatmár-Bereg megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya is folyamatosan szervezi a képzéseket a munkanélküliek, a 25 év alattiak számára is.

Nagyon sokan próbálják meg úgy elkerülni a munkanélküliséget, hogy amíg csak lehet, iskolába járnak, szakmákat szereznek, de ezáltal sem kapnak a legtöbben igazi esélyt a közelben történő, hatékony munkavégzésre. Szükséges a piacképes szakmák megszerzésére irányuló képzések szervezése, amelyeket a munkaerőpiac generál a szükségletnek megfelelően.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Nincsenek megbízható, naprakész nyilvántartások és információk ebben a kérdéskörben.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Nincs nyilvántartás, de a lehetőségekhez mérten közfoglalkoztatottakkal igyekszik az önkormányzat a feladatokat ellátni, s ebben mindenkinek egyenlő esélyű hozzáférést biztosít.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs róla tapasztalat és nyilvántartás. Nem érkezett hivatalos panasz az önkormányzathoz az elmúlt években.

Általános tapasztalat, amelyet számszerű adatokkal nem minden esetben tudunk alátámasztani, hogy foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek.

A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szoc.tv.) előírásait a Képviselő-testület a helyi rendeleteiben alkalmazza. A pénzbeli és természetben nyújtott szociális ellátásokról szóló 3/2015. (II. 27.) önkormányzati rendelet a következő ellátási formákat tartalmazza:

- a) települési támogatás
  - aa) települési gyógyszer-támogatás
  - ab) települési lakhatási támogatás
- b) rendkívüli települési támogatás
- c) köztemetés
- d) visszatérítendő települési támogatás.

A rendeletben meghatározott feltételek teljesülése esetén adhatóak a támogatások.

A Szoc.tv-ben a járási hivatal hatáskörébe utalt támogatási formák segítik a nyugdíjas és aktív korúak megélhetését.

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező időskorú személyek részére nyújtott támogatás.

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. A járási hivatal aktív korúak ellátására való jogosultságot állapít meg annak az aktív korú személynek,

a) aki munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, aki legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg az 50%-os mértéket, vagy

b) aki vakok személyi járadékában részesül, vagy

c) aki fogyatékosági támogatásban részesül [az a)-c) pont szerinti személy a továbbiakban együtt: egészségkárosodott személy], vagy

d) akinek esetében a munkanélküli-járadék, álláskeresési járadék, álláskeresési segély, vállalkozói járadék (a továbbiakban együtt: álláskeresési ellátás) folyósítási időtartama lejárt, vagy

e) akinek esetében az álláskeresési ellátás folyósítását keresőtevékenység folytatása miatt a folyósítási idő lejártát megelőzően szüntették meg, és a keresőtevékenységet követően az Ft. alapján álláskeresési ellátásra nem szerez jogosultságot, vagy

f) aki az aktív korúak ellátása iránti kérelem benyújtását megelőző két évben az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább egy év időtartamig együttműködött, vagy

g) akinek esetében az ápolási díj, a Cst. szerinti gyermekgondozási támogatás, a rendszeres szociális járadék, a bányász dolgozók egészségkárosodási járadéka, az átmeneti járadék, a rehabilitációs járadék, a rokkantsági nyugdíj, a baleseti rokkantsági nyugdíj, a megváltozott munkaképességű személyek ellátása, az ideiglenes özvegyi nyugdíj folyósítása megszűnt, illetve az özvegyi nyugdíj folyósítása a Tny. 52. §-ának (3) bekezdése szerinti okból szűnt meg, és közvetlenül a kérelem benyújtását megelőzően az állami foglalkoztatási szervvel vagy a rehabilitációs hatósággal legalább három hónapig együttműködött,

feltéve, hogy saját maga és családjának megélhetése más módon nem biztosított, és keresőtevékenységet nem folytat.

6.3. Szociális támogatás: Álláskeresési segélyben részesülők száma

	Nyilvántartott álláskeresők száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2012. 1. negyedév	1161	4	0,3
2012. 2. negyedév	747	2	0,3
2012. 3. negyedév	782	1	0,1
2012. 4. negyedév	754	1	0,1
2012. átlag	861	2	0,2

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2013. 1. negyedév	1280	1	0,1
2013. 2. negyedév	858	2	0,2
2013. 3. negyedév	846	2	0,2
2013. 4. negyedév	798	5	0,6
2013. átlag	946	2,5	0,3
2014. 1. negyedév	675	4	0,6
2014. 2. negyedév	953	7	0,7
2014. 3. negyedév	852	7	0,8
2014. 4. negyedév	655	5	0,8
2014. átlag	784	6	0,8
2015. 1. negyedév	733	4	0,6
2015. 2. negyedév	697	6	0,9
2015. 3. negyedév	440	8	1,8
2015. 4. negyedév	507	12	2,4
2015. átlag	594	8	1,3
2016. 1. negyedév	530	14	2,6
2016. 2. negyedév	443	15	3,4
2016. 3. negyedév	387	18	4,7
2016. 4. negyedév	363	20	5,5
2016. átlag	431	17	3,9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.2. számú táblázat - Munkaerőpiaci helyzet mutatói (2012-2016)

	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2012	802	252	31,4
2013	848	251	29,6
2014	659	170	25,8
2015	473	167	35,3
2016	363	185	51,0

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

3.3.3. számú táblázat - Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma

	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2012	293	4,6	na	na	na	na
2013	376	5,9	na	na	na	na
2014	290	5,0	na	na	na	na
2015	226	3,5	na	na	na	na
2016	134	2,1	na	na	na	na

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal, Helyi adatgyűjtés

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

a) bérlakás-állomány

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

db	összes lakásállomány		önkormányzati bérlakás állomány		szociális bérlakás állomány		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2012	3355	na	25	0	32	na	na	na
2013	3357	na	23	0	32	na	na	na
2014	3359	na	23	0	32	na	na	na
2015	3346	na	23	0	32	na	na	na
2016	3347	na	23	0	32	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

b) szociális lakhatás

A szociális bérlakások mindegyike megfelelő komfortfokozatú. Komfortnélküli, szükség lakások nincsenek, ez annak köszönhető, hogy e lakások fokozatosan kerültek kivonásra a lakásgazdálkodásból.

Az önkormányzati lakáshoz jutás részben pályázati formában történik. Vásárosnamény Város Önkormányzata Képviselő-testületének 20/2011. (VII.08.) számú önkormányzati rendelete az önkormányzat tulajdonában lévő lakások és nem lakás céljára szolgáló helyiségek bérletéről és elidegenítéséről szabályozza a bérbeadást. Az igazgatási és vagyongazdálkodási ügyintéző készíti elő a Pénzügyi Bizottság részére a pályázati kiírásokat, utána pedig a döntések legobjektívabb elbírálását.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Az önkormányzat területén lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlan nem található.

d) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

Településünkön az elégtelen lakhatási körülményekről nincs hivatalos nyilvántartás, de tudomásunk van olyan családokról, akiknek a lakhatási körülményei nem megfelelőek, sokan élnek egy közös ingatlanon, de nem tudunk szociális bérlakást nyújtani számukra. Néhány családnál még a napi minimális higiénia biztosítása sem mindig megoldott.

A hajléktalanság problémája sok szempontból - jogi, munkaerő-piaci, lakásügyi, pszichiátriai - értelmezhető. A hajléktalanok közül sokaknak még alkalmazkodási, összeférhetlenségi problémáik is vannak, és nem utolsósorban valamilyen szenvedélybetegségük is vélelmezhető. A hajléktalan szálló és télen a melegedő kihasználtsága évek óta 100% -os.

e) lakhatást segítő támogatások

3.4.3. számi táblázat - Lakásfenntartási és adósságcsökkentési támogatásban részesülők

	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2012	386	0
2013	378	0
2014	379	0
2015	350	0
2016	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A helyi lakosok rászorultságtól függően települési lakhatási támogatást igényelhetnek.

f) eladósodottság

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a települési lakhatási támogatás. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. A hátralékkal rendelkező családok esetében a Család- és Gyermejköltségi Központ nyújt segítséget a hátralék rendezéséhez. Tapasztalat hogy a szegénység jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Külterületen és nem lakóövezetben nem jellemző a lakás, kivétel a Károlyi-tanya, ahol még találhatóak lakható ingatlanok.

A település egész területén egyforma a közműves ellátottság. A Vécsey utca nem rendelkezik egyedül szennyvízcsatorna-hálózattal, ennek a kiépítése évek óta tervezett, csak a megfelelő forrás hiánya hátráltatja a beruházás megvalósítását. A gergelyugornyai városrészt kivéve a vasúti közlekedés is elérhető mindenki számára, noha elég hosszú a menetidő a távolsághoz képest. Az autóbusszos tömegközlekedés mindenki számára hozzáférhető. Az internetes lefedettség is minden településrészen megoldott.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

3.5.1. számú táblázat - Telepek, szegregátumok helyzete

Telepek, szegregátumok száma a településen:	2	
Telepi lakások száma a településen:	2018.06.18.	
	1. szegregátum	35
	2. szegregátum	67
A telep/ek, szegregátum/ok elhelyezkedése a település területéhez viszonyítva	1. 2,9%	2. 3,6%
A telep/ek megközelíthetősége:	jó	
A telepek közelében lévő egészségtelen üzemek, létesítmények (kérjük, sorolja fel, van-e a közelben - és ha igen milyen távolságra - szeméttelep, feldolgozó üzem stb.)	0	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, KSH 2011-es népszámlálási adatok alapján

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

3.5.3. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

Mutató megnevezése	Vásárosnamény	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregációval veszélyeztetett terület
Lakónéesség száma	8471	146	250	53
0-14 évesek aránya	14,7	24,7	28,0	35,8
15-59 évesek aránya	64,1	63,0	58,8	64,2
60-X évesek aránya	21,2	12,3	13,2	0,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	15,9	53,3	57,1	44,1
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	17,0	11,1	6,8	0,0
Lakásállomány (db)	3331	35	67	13
Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	7,8	14,3	29,9	15,4
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	44,7	70,7	68,0	76,5
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	11,1	45,7	44,9	32,4
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességben belül	51,4	28,6	31,0	23,5
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	38,6	52,5	50,6	41,7

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Mutató megnevezése	Vásáros- namény	1. szegregátum	2. szegregátum	3. szegregációval veszélyeztetett terület
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	37,2	46,4	73,5	75,0
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya a lakónépességen belül	57,3	79,5	77,6	71,7
Munkanélküliek aránya	14,1	6,7	12,5	46,7
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliek aránya)	7,2	3,3	5,4	20,0
A komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások aránya a lakott lakásokon belül	6,8	14,3	30,2	16,7
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	5,9	5,7	22,2	8,3

Forrás: KSH 2011. évi népszámlálás

„Szegregátumként az az egybefüggő terület került megjelölésre, ahol a népesség (az intézetekben lakó népesség nélkül) meghaladja az 50 főt és a kijelölt terület egészére a szegregációs mutató 50 %-nál magasabb értéket mutat.

A KSH 2001 évi adatai értelmében a KSH 2. szegregátumot határozták meg a város lakóterületén.

A fenti, KSH által készített kartogramok jelzik, hogy mely területek tesznek eleget a szegregátum kritériumainak (vagyis ahol a szegregációs mutató 50%, illetve a fölötti értéket vesz fel). A térkép azt is mutatja, hogy melyek azok a területek, ahol a szegregációs mutató 40 % feletti, tehát még nem éri el a szegregációs mutató küszöbértékét, de erősen leromlott területeknek számít.

(Jelmagyarázat: a szegregációs mutató térképen jelzett értékeit a következő színek jelölik: 0-39% = türkizkék, 40-49%=fekete, 50-100%=pink)

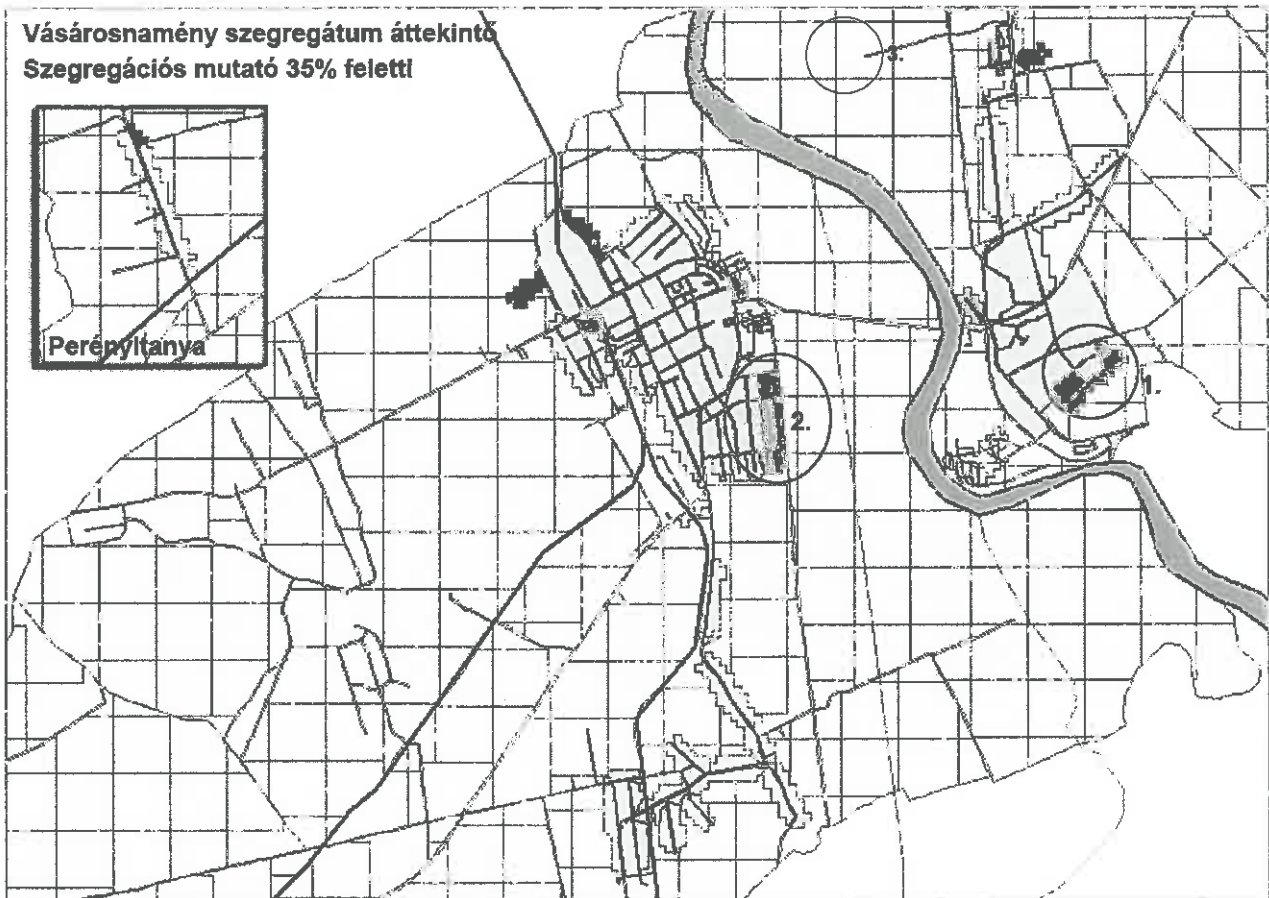

A kartogram olyan területeket is megjelöl, melyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak (szegregátum jellegű területek).

A szegregátumok meghatározása elsősorban a KSH 2001. évi népszámlálási adatai alapján történt.

A 2011. évi népszámlálás adatainak elemzése után a szegregátumok lehatárolása módosult a jogszabályi előírások alapján.

A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolását a 314/2012. (XI. 8.) Korm. rendelet 10. mellékletében meghatározott módszertan szerint a KSH végezte el a 2011. évi népszámlálási adatok alapján, az ún. szegregációs mutató kiszámításával.

Vásárosnamény szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján Forrás: KSH

Járasszékhely esetében azok a legalább 50 lakossal rendelkező területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja a 35%-ot, míg a szegregációval veszélyeztetett területek esetén az érték 30% és 35% közé esik.

A térkép sötétzöld színnel, valamint számmal jelöli a szegregátumokat, míg a világoszöld színnel jelölt területeket szegregációs folyamatok veszélyeztetik. A kartogram olyan területeket is megjelöl, amelyek eleget tesznek ugyan a szegregációs mutató kritériumának, de az alacsony népességszámuk miatt mégsem tekinthetők valódi szegregátumoknak.

A KSH adatszolgáltatása alapján két szegregátum, illetve egy szegregációval veszélyeztetett terület azonosítható:

1. Gergelyugornya déli részén (Iskola út - Darvas út - Juhász Gyula út déli oldala - Viola utca keleti oldala a Darvas útig),
2. Vásárosnamény városrész délkeleti részén (Heltai Gáspár út - Széchenyi út - Eötvös út - Krasznai út keleti oldala - Krasznai út nyugati oldala a Váci Mihály utcáig),
3. Gergelyugornya északi részén (Nefelejcs utca nyugati oldala - belterületi határ).

Mindhárom terület megjelent már a 2001-es szegregációs térképeken is, kiterjedésük kismértékben nőtt, de ennek elsődleges – és pusztán statisztikai – oka a szegregációs mutatók határértékeinek változása,² nem pedig tényleges folyamatok.

Vásárosnamény szegregátumai a 2011. évi népszámlálási adatok alapján Forrás: KSH

A fentiek mellett hosszú távon a Perényi-tanya helyzetét is nyomon kell követni: jelenleg ugyan csak az északi részén mutatkoznak meg a szegregálódás jelei, de összességében minden képzettségi és foglalkoztatási mutatója elmarad a városi átlagtól (de korántsem olyan mértékben, mint a szegregátumok esetében).

Az érintett területek lakóövezetbe ágyazódóan, de azok peremén helyezkedik el, az ott élők a város szolgáltatásait egyenlő eséllyel el tudják érni. Városi szinten biztosítottak az intézményi feltételek a közszolgáltatásokhoz történő hozzáféréshez, a statisztikai mutatók alapján történő lehatárolás nem jelenti azt, hogy a szegregátum fizikai értelemben bármilyen módon el lenne zárva ezen szolgáltatásoktól. A kiépült hivatásforgalmú kerékpárút is hozzájárul ehhez, mivel az érintett lakosok jelentős arányban kerékpárral közlekednek. A szegregátumok és a szegregációval veszélyeztetett terület infrastrukturális helyzete alapvetően nem rosszabb a városi átlagnál, néhány esetben előfordulnak burkolatlan útszakaszok (pl. Nefelejcs utca).

A 2001. évi árvíz nagyban érintette a Gergelyugornya déli részén elhelyezkedő szegregátumot, ahol állami segítségnyújtás keretén belül kerültek helyreállításra a tönkrement házak, így lakhatási szempontból rendeződött az érintettek helyzete – esetükben fontos a visszacsúszás hosszú távú megakadályozása.

A közfoglalkoztatás és a segélyezési, támogatási rendszer, valamint az oktatási, egészségügyi és szociális szolgáltatások megfelelnek a jogszabályi kereteknek, hatékonysága az országos normatív elvárásoknak megfelel.

Az érintett területek korstruktúrája lényegesen kedvezőbb, mint a városi átlag, ez azonban kihívások elé állítja az oktatási és a szociális rendszert. Az általános iskolai, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők aránya a lakónépesség több mint felét jellemzi, a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya alacsony. A lakások komfortfokozata jellemzően alacsony, különösen a 2. szegregátumban, ahol a komfort nélküli, félkomfortos és szükséglakások, illetve az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül meglehetősen magas.

A foglalkoztatási mutatók hasonlóan alakulnak a két szegregátumban, mindkét településrészen kedvezőtlenebbek a foglalkoztatási mutatók a települési átlagnál. A munkanélküliségi adatok a 2.

² Szegregátumnak a legalább 50%-os értékkel rendelkező területeket nevezték, míg a szegregációval veszélyeztetett területek értéke 40% és 50% közötti volt.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

szegregátumban kedvezőtlenebbek, mind a munkanélküliségi ráta, mind a tartós munkanélküliek aránya tekintetében. Általánosságban elmondható, hogy a probléma gyökere a foglalkoztatás és a rendszeres jövedelemhez jutás feltételeinek hiányosságaiban keresendő. A kialakult helyzethez részben hozzájárulhatott a roma társadalom alacsony képzettsége, iskolázottsága, a hiányzó motiváció a tanulásra és a foglalkoztatásra.

A városban klasszikus értelemben vett tömb -rehabilitációra nincs szükség. Klasszikus értelemben vett „Cigánytelepek”, vagy magas bűnözéssel sújtott területi egységek nincsenek.

Vásárosnamény problematikája sokkal inkább a személyi kiábrándultságból, elvándorlásból, valamint az országos átlaghoz képest alacsony jövedelmi viszonyokból táplálkozik. Települési infrastruktúra szempontjából elmondható, hogy általánosságban véve a lakosság teljesen ellátott, vagy folyamatban a kiépítés.”

Forrás: Vásárosnamény Város Antiszegregációs Terve

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Településünkön öt felnőtt háziorvosi, két gyermekorvosi és három fogorvosi körzet található. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház Vásárosnaményi Kórháza az Ady Endre utca 5. szám alatt fogadja a járó- és fekvőbeteg ellátás igénybe vevőit. A BEREGTÖT által működtetett orvosi ügyelet a védőnői szolgálattal, az 1. és 2. gyermekorvosi, az 1. és 2. fogorvosi körzet rendelőivel az Erkel Ferenc utca 1. sz. alatti épületben kapott helyet.

Megnevezés	1. körzet		2. körzet		3. körzet		4. körzet		5. körzet	
praxisba bejelentkezettek száma	1999		1885		1742		1365		1573	
átlagos életkor (év)	59		42		48		65		75	
éves betegforgalom	12621		13215		12178		15872		11639	
rendelésen megjelent	12558		13132		11559		15416		10149	
Átlagos betegforgalom/nap	60-70		50		49		72		63	
hívás	44		43		27		39		47	
tanácsadóban megjelent			3		78				178	
szakrendelőbe utalás fő / %	1641	82,0 %	1575	12 %	5	0,29 %	1763		755	15 %
kórházba utalás	19		21		14		32		18	
ápolás beteg otthonában	32		36		7		510		754	
szűrés	1100		280		776		179		55	
haláleset	24		17		15		26		19	

Háziorvosi körzetek forgalmi adatai 2016. évben Forrás:Népegészségügyi Osztály

Gondozási csoport	1.körzet		2. körzet		3. körzet		4. körzet		5. körzet	
Magasvérnyomás fő/ %	710	35,5	745	39	574	33	745	54,5	458	29
Isémiás szívbetegség	215	10,75	242	12,8	435	25	120	8,7	150	9

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

(ISZB)	fő / %										
Diabétesz	fő / %	175	8,7	273	15	296	17	125	9,1	109	7
Daganat	fő / %	92	4,6	62	3,3	1	16	37	2,7	43	4
Mozgásszervi	fő / %	192	9,6	80	4,25	522	30	54	3,9	121	8
Csontritkulás	fő / %	41	2,05	40	2,12	139	8	24	1,7	20	1,5
Légzőszervi	fő / %	166	8,3	110	5,85	296	17	80	5,8	117	8
Alkohol	fő / %	18	0,9	21	1,15	1	0	12	0,8	4	0,5

Háziorvosok gondozási tevékenysége 2016. évben Forrás:Népegészségügyi Osztály

M e g n e v e z é s	1. gyermek körzet	2. gyermek körzet
praxisba bejelentkezettek száma	588	1189
átlagos életkor (év)	11,5	8,4
éves betegforgalom	3635	6883
rendelésen megjelent	3635	6735
átlagos betegforgalom/nap	25	37
hívás	0	148
tanácsadás	143	1103
szakrendelőbe utalás	43	500
kórházba utalás	2	15

Házi gyermekorvosi ellátás betegforgalmi adatai 2016. évben Forrás:Népegészségügyi Osztály

M e g n e v e z é s	1. körzet	2. körzet	3. körzet
ellátott lakosság szám	4973+ iskola fogászat (kb 2500 diák)	5043+ (iskola fogászat 1687 diák)	6185+ (iskola fogászat 1228 diák)
éves betegforgalom	4754	4999	2066
átlagos betegforgalom/nap	17	21	16
Fogeltávolítás	782	711	308
Tömés	2310	1730	konzerváló kez. össz.1941
gyökérkezelés (treponálás)	238	230	543
fogpótlás (kivehető,rögzített)	46	24	39
Szűrés	2281	1740	847

Fogorvosi alapellátás betegforgalmi adatai 2016. évben Forrás:Népegészségügyi Osztály

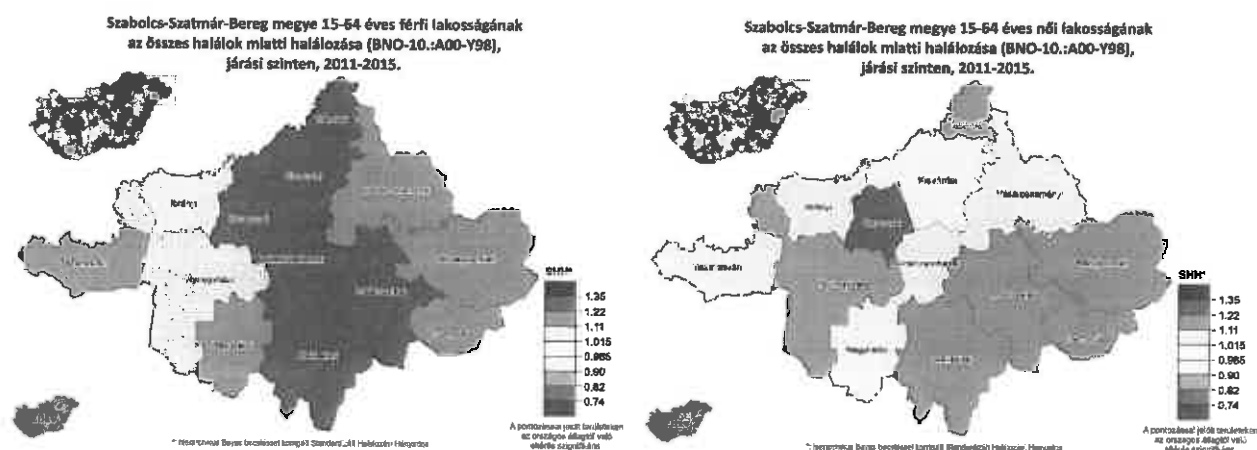
Foglalkoztatottság

Az egészségi állapotot befolyásoló fizikai és társadalmi- környezeti tényezők közül elsősorban az iskolai végzettségnek, a nagymértékben ettől függő foglalkoztatásnak és ezeken keresztül a jövedelmi viszonyoknak van szerepe. Az egészségre gyakorolt hatások között a foglalkoztatottság fontos szerepet tölt be. Egyrészt a munkahelyi környezeti hatások szempontjából, másrészt a munkanélküliség, mint megváltozott élethelyzet hatással van az ember testi-, lelki-, szociális állapotára, társadalmi aktivitására, társas kapcsolataira és az önértékelésére.

Általános halálózás

A halálozási adatok települési szinten a kis esetszámok miatt – még az 5 év adatainak összevonása esetén is – torzítanak, így a halálozás elemzése járási szinten történt meg.

A vizsgált időszakban (2011-2015) az általános halálozás sarokszámai a következők. Általános halálozás az egy év alattiak körében: 11 esetben, 1-15 éves korosztálynál: 5 esetben. 15-64 év közötti **férfiak**: 445 esetben, 65 év feletti férfiak: 710 esetben. 15-64 év közötti **nők**: 195 esetben, 65 év feletti nők: 977 esetben. A férfiak és a hölgyek halálozási összesszáma (1155, 1172 eset) közeli, az elgondolkodtató a férfiak szignifikánsan nagyobb halálozása a 15-64 éves életkorban. A 15-64 év közötti nők összes halálok miatti halálozása a férfiak azonos korcsoportjához képest lényegesen alacsonyabb.

A legfőbb halálokok sorrendjében évtizedek óta nem történt változás sem országos, sem megyei, sem a járás szintjén. A járásban a vizsgált időszakban (2011-2015-ig) a legtöbb halálozás a szív-érrendszeri betegségek miatt következett be. A második helyen a daganatos betegségek állnak.

A szív és érrendszeri betegségek miatti halálozás időbeni alakulását vizsgálva a halálozás végig magasabb volt, mint az országos. A mindkét nemre jellemző csökkenő tendencia 2013-ban megtorpant és a következő években emelkedés volt jellemző.

b) prevenciós és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A szűrés az egyetlen módszer, amely a daganatos betegségek korai diagnózisát lehetővé teszi. A szűrés a veszélyeztetett életkorban lévő, tünetmentes személyek időről-időre elvégzett vizsgálatát jelenti egy arra alkalmas módszerrel. A személyes meghíváson és követésen alapuló rákszűrési programok végrehajtása nemzetközi szakmai szervezetek ajánlásainak, irányelveinek figyelembe vételével történik.

Bizonyítottan hatásos szűrővizsgálati eljárások az emlőrák, a méhnyakrák és a vastagbélrák okozta halálozás mérséklésére állnak rendelkezésre.

- *Emlőszűrés*

Magyarországon az emlőrák okozta halálozás nőknél a daganatos megbetegedések között a tüdőrák után a második helyen áll. Évente több, mint 7.000 új megbetegedést regisztrálnak, többségüket előrehaladott klinikai stádiumban ismerik fel, és mintegy 2.400 nő életét követeli az emlőrák. A mellrák miatti halálozások 30%-a megelőzhető, ha a szűrővizsgálaton a behívottak (kockázati csoportba tartozók) legalább 70%-a megjelenik.

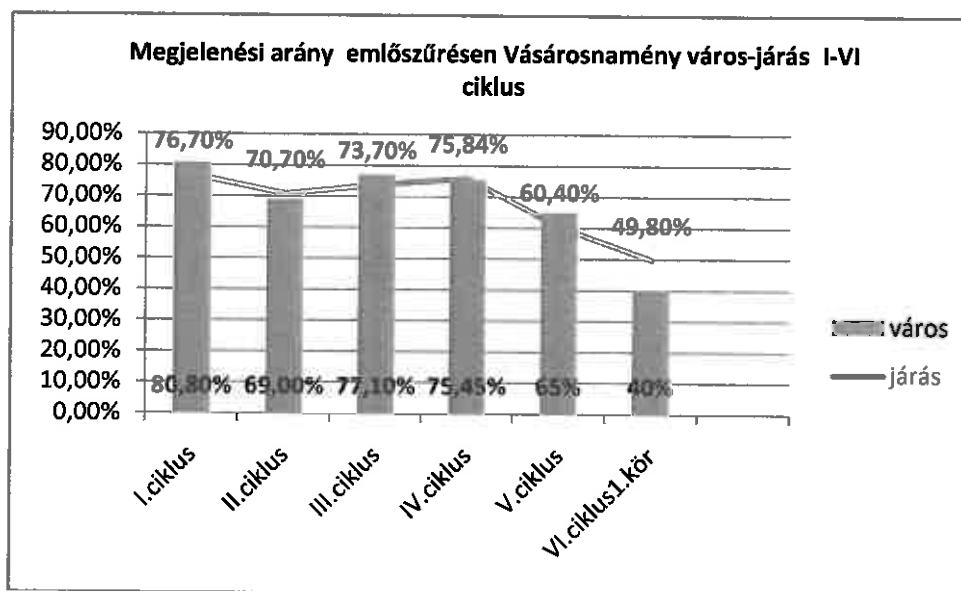
Az emlőrák miatti halálozás a légcső-, hörgő-, tüdő daganat halálozás után a második leggyakoribb női daganatos halálok.

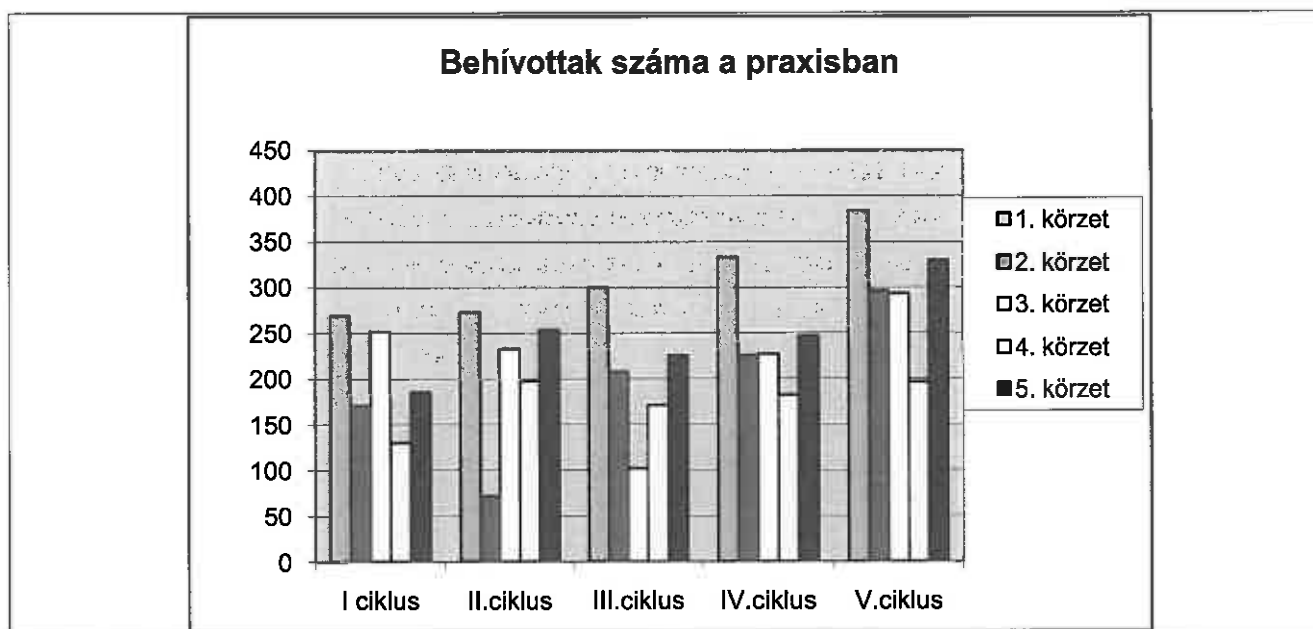
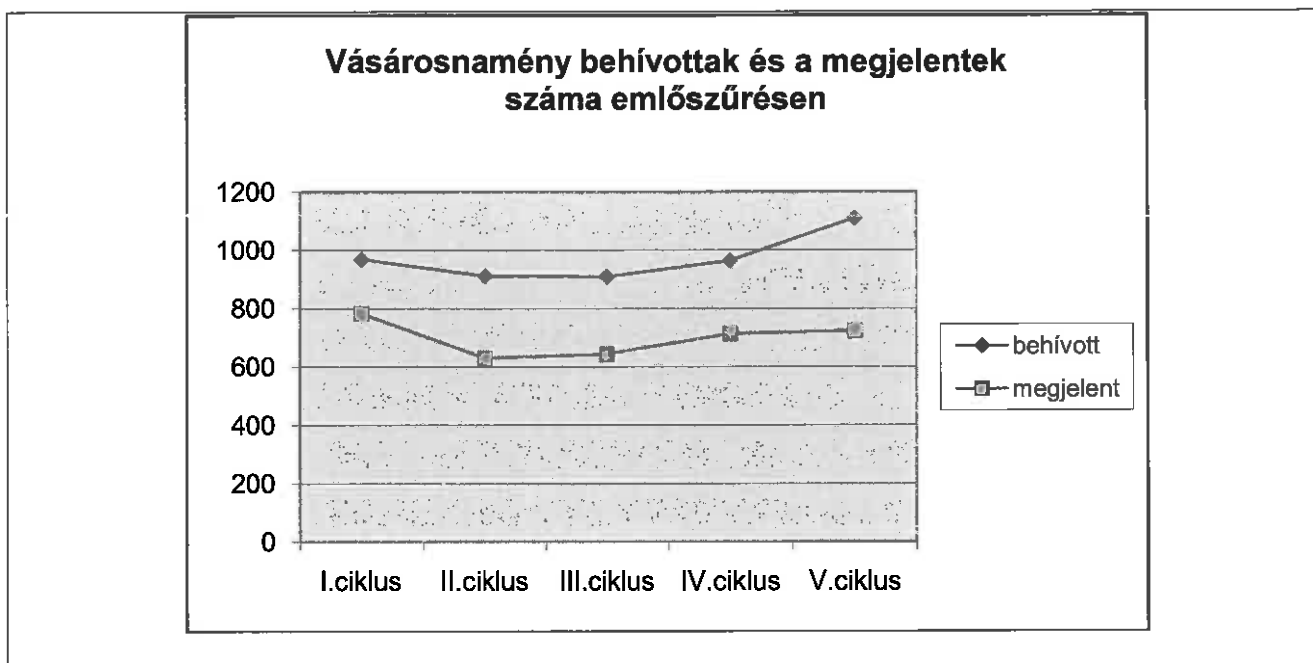
A magyar női lakosság emlőrák miatti halálozása nemzetközi összehasonlításban nagyon kedvezőtlen. Ez indokolta a szervezett emlőszűrés bevezetését 2002-ben. Jelenleg a járásban a 6. szűrési ciklus lezajlott.

Sajnos az eredményekről, a megjelenési számokról, arányokról Osztályunk nem rendelkezik adatokkal.

Sajnálatos tény, hogy míg az első négy ciklusban a járásban és ezen belül Vásárosnaményban is 70 % feletti megjelenési arányt sikerült elérni, addig az 5. szűrési ciklusban a behívott asszonyoknak már csak a 60 %-a jelent meg szűrésen. Ez az eredmény azért elkeserítő, mert az Egészségügyi Világszervezet számításai szerint a halálozás 30 %-os csökkentéséhez legalább 70 %-os megjelenési arány lenne szükséges.

A város háziiorvosi praxisai az első 4 szűrési ciklusban jóval az országos és megyei átlag fölött, kiválóan teljesített valamennyi vásárosnaményi praxis a háziiorvosi team (háziorvos, ápolónő, védőnő) kitűnő szervezésének és az önkormányzat támogatásának köszönhetően, de az utolsó két ciklusban nagy visszaesés volt tapasztalható a megjelenési arányban.

Forrás: Népegészségügyi Osztály 2017. évi beszámolója

Az emlőszűréseket a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház 4700 Mátészalka, Kórház u. 2-4. száma alatti Emlődiagnosztikai Központja végzi. 2018-ban a kiszűrtek vizsgálatát Nyíregyházán folytatják le.

- Méhnyak-szűrés

A méhnyakrák a nők daganatos halálozásában előkelő helyen áll. Hazánkban a betegség előfordulása, gyakorisága és mortalitása jóval magasabb, mint az európai átlag. Magyarországon évente kb. 500 nő hal meg méhnyak rák miatt. A veszélyeztetettek elsősorban a 30-45 éves nők. A megbetegedés másik csúcsa 60 év körül van. A szervezett lakossági méhnyakrák szűrővizsgálattal

(25-65 év közötti nők 3 évenkénti szűrése) a betegség okozta halálozás jelentősen csökkenthető lenne. A halálozás csökkentését jelentő, elvárt 70%-os megjelenési aránnyal szemben a megyében 2011. évben a szűrésre hívott nők mindössze 4,69%-a jelent meg, mely még így is meghaladja az országos szintet (1,5%). A tényleges átszűrtség ennél bizonyosan magasabb, mert a magánőngyógyászoknak a méhnyakszűrő tevékenység tekintetében nincs jelentési kötelezettsége, tehát a magán szektorban szűrt nők nem jelennek meg a szervezett szűrés adatai között. A nők jelentős része viszont e szűrés tekintetében a magánszektort veszi igénybe.

- Az iskoláskorúak megelőző jellegű ellátását az iskola-egészségügyi szolgálatok végzik. Az egészségi állapot vizsgálatokról adatszolgáltatási kötelezettségük meghatározott (index) évfolyamok esetében van.

A Vásárosnaményi Járás és Vásárosnamény város demográfiai mutatói (előregedő népesség, természetes fogyás) a hazai népesedési folyamatokat tükrözik.

Vásárosnamény város és a járás lakosságának vezető halálozása jellemzően az EU-, és a hazai átlagtól kedvezőtlenebb mutatókkal írható le, melynek hátterében feltételezhetően a lakosság önpusztító életmódja és az országos átlagtól kedvezőtlenebb társadalmi-, gazdasági helyzet áll.

A rossz szociális és gazdasági státusz nem közvetlen okozója a kedvezőtlenebb egészségi állapotnak, hanem közvetett módon befolyásolja azt.

A fenti okok miatt nyilvánvaló, hogy az egészségi állapot kedvező változását csak összehangolt interszektoriális együttműködéssel lehet elérni.

Hazánkban – a fejlett országokhoz hasonlóan – a legnagyobb népegészségügyi problémát a krónikus nem fertőző betegségek (szív-, érrendszeri, daganatos, emésztőszervi, külső okok miatt bekövetkezett) jelentik. A kutatások és a nagy nemzetközi népegészségügyi programok rámutattak arra, hogy a krónikus nem fertőző betegségek nagy része megelőzhető, illetve kialakulásuk időpontja későbbre halasztható.

Az elsődleges (primer) prevenció egészségi állapotra gyakorolt hatása általában hosszútávon okoz mérhető változást, de kutatások bizonyítják, hogy a táplálkozási szokások megváltoztatása és a fizikai aktivitás rendszeressé tétele már rövidtávon is látványos eredményeket hozhat. A helyes légzés fontosságára a figyelmet felhívni egyszerű, mégis igen gyors és látványos eredményre vezető feladat. Már kisgyermek korban el kellene kezdeni az ehhez kapcsolódó játékos oktatást, amihez feltétel a bölcsődei gondozók, az óvodapedagógusok bevonása. A program része lehetne később a pedagógusok kapcsolódása is. A lelki egyensúlyra való törekvés, az egyénre szabott stressz oldó programok minél több emberhez való elérése is fontos cél lehet. Az egészségtudatosság kialakulásához az egyén egészségére vonatkozó felelősségteljes hozzáállása szükséges. Megfelelő információk átadása lenne fontos gyakorlatilag korosztályokra felosztva óvodás kortól nyugdíjas korig terjedően. Információk birtokában az egyén felelőssége az egészségügyi helyzetében egyre jobban kirajzolódik és az egyénre szabott cselekvési terv felállítható, a folyamat megszervezhető.

Elengedhetetlenül fontos a szemléletváltás, az, hogy a lakosság felismerje, hogy az egészség érték és ennek az értéknek a megtartása, javítása érdekében nemcsak, hogy érdemes, de szükséges változtatni az életmódunkon.

Fontos a szemléletváltás az orvosok körében is, miszerint az egészséget erősítő tényezőkről nem beszélnek le a klienseket, betegeket. Információ hiányában tájékozódhatnak. Az orvosi egyetemen a képzés a betegségekről, azok felismeréséről szól és csak kevéssé az egészségről. Fontosnak tartom az egészségügyi dolgozók, az orvos kollégák bevonását a programokba.

A másodlagos prevenciónak, a betegségek korai felismerését célzó szűrővizsgálatoknak a halálozást csökkentő hatása rövidebb távon is érzékelhető. Fontos az emlőszűrésen való megjelenési arány

fokozása, a második körös behívások alkalmával az evidenciával igazolt, elvárt 70 %-os megjelenési arány elérése Vásárosnaményban.

Az együttműködés jó példája, hogy az önkormányzat a szűrőállomásra utazáshoz a buszt továbbra is biztosítja.

Fokozni szükséges a 25-65 év közötti nők méhnyak szűrésen való megjelenését is és kihasználni azt, hogy a Védőnői Méhnyakszűrő program keretében Vásárosnamény városból 3 védőnő képzése történt meg.

A második leggyakoribb daganatos halálok a vastagbél, végbél daganat, ezért elengedhetetlenül fontos lenne, hogy a 2017-ben induló vastagbél daganatszűrő programhoz valamennyi vásárosnaményi háziorvosi praxis csatlakozzon és hatékonyan mozgósítsa szűrésre a körzetbe bejelentkezett pácienseit.

A lakosság egészségi állapotának javításához komplett egészségtudatos program szükséges. A lakosság (korcsoportonkénti megosztásban), az egészségügyi dolgozók, a szociális szféra, a pedagógusok, az önkormányzat, a járási hivatal együttes mozgósítása, összehangolt tevékenysége a siker feltétele.

Forrás: Népegészségügyi Osztály 2017. évi beszámolója

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

A Vásárosnaményi Nevelési Tanácsadó biztosítja az oktatási intézményekhez kapcsolódó fejlesztő pedagógiai és pszichológiai tevékenységet, gyógytornát, illetve az általános iskola gyógypedagógusai. A szervi rehabilitáció a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kórházak és Egyetemi Oktatókórház tevékenységi körében vásárosnaményi vagy fehérgyarmati fióktelepein vehetők igénybe.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

A közétkeztetésben dietetikus szakember segítségével történik az oktatási intézmények diákjainak az ételmezése az életkori sajátosságok figyelembe vételével.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Az önkormányzati sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. A sportoláshoz, a sportprogramokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségek tekintetében település minden lakója számára elérhető.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokban az önkormányzat által fenntartott Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ, egyházi és civil szervezetek biztosítják az állampolgárok számára az egyenlő esélyű hozzáférést. A városrészekben a preventív rendszerszemléletű szociális munka keretében komplex segítséget nyújtanak az állampolgárok önálló életvitelének és készségének megőrzéséhez, erősítéséhez. Ide sorolható: a szociális étkeztetés, a házi segítségnyújtás, a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, idősek nappali ellátása, fogyatékosok nappali klubja, és az idősek elhelyezését nyújtó intézmény. A szociális ellátások és a

szolgáltatások összehangoltan, koordináltan működnek, nagymértékben lefedik a szükségleteket. A helyi szociális ellátórendszer középpontjában továbbra is a segítségre szoruló emberek állnak, akiknek színvonalas ellátása feltételezi az emberi értékek tiszteletben tartását. A helyi szociális szolgáltatások gyakorlatában a személyközpontú szociális munkafolyamatosan biztosított, amely megteremti a hátrányos helyzetben élők támogatásának, az esélyegyenlőség megteremtésének feltételeit.

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik. Ennek során a Roma Nemzetiségi Önkormányzatnak jelentős szerepe van.

Elmondható, hogy az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés mindenki számára elérhető. E tekintetben hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelmények megsértése a szolgáltatások nyújtásakor senkit nem érhet. A szakemberek folyamatosan felhívják az érintettek figyelmét arra a lehetőségre, hogy vegyék igénybe legalább a szociális étkeztetést, mert csak így jutnak rendszeres meleg ételhez.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

Az önkormányzat az anyagi lehetőségeihez mérten igyekszik segíteni a rászorultakon. A települési szilárd hulladékkal kapcsolatos helyi közszolgáltatás szabályairól szóló 12/2007. (V. 23.) számú önkormányzati rendelet biztosít kedvezményt a 65 év feletti, egyszemélyes háztartásban élők számára a díj megfizetéséhez. A segélyszervezetek természetbeni adományait rászorultsági alapon kapják a jogosultak.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

Vásárosnamény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 1. pont és az 53 § (1) bekezdés felhatalmazása alapján, az Alaptörvény 32. cikk (1) bekezdés a) és d) pontjában meghatározott feladatkörében eljárva az önkormányzat szervezeti és működési szabályzatában foglaltaknak megfelelően az önkormányzati feladat- és hatáskörök a képviselő-testületet illetik meg. A képviselő-testületet a polgármester képviseli. Az önkormányzati feladatokat a képviselő-testület és szervei: a polgármester, a képviselő-testület bizottságai, a közös önkormányzati hivatal látja el. A képviselő-testület tagjainak száma 9 fő. A Képviselő-testület éves munkaterv szerint ülészik. A képviselő-testület az ülés napirendjére tekintettel nyilvános-, zárt, rendkívüli és ünnepi ülést tart. Évente egy alkalommal minden településrészen nyilvános ülés keretében közmeghallgatást tart. A nyilvános ülésre, a napirend érintettjei, a civilszervezetek meghívást kapnak. A település lakossága a városi televízióban és az internetes honlapon elhelyezett meghívóból értesül az ülés időpontjáról, napirendjéről. A testületi ülésekről, valamint a várost érintő fontosabb eseményekről készült

filmfelvételeket a városi televízió többször levetíti. A közérdekű hírekről a városi újság is tájékoztatja az érdeklődőket.

Igény szerint a civil szervezetek rendszeres üléseinek, próbáinak a településrészekben található művelődési központok adnak otthont, ahol rendezvényeiket is megszervezhetik.

Azok, akiknek otthonában nincs internet hozzáférés szintén a művelődési központokban és a könyvtárban vehetik igénybe ezt a szolgáltatást.

A Föld Napja alkalmával, a település tisztasága érdekében meghirdetett szemétygyűjtési akcióban kicsik és nagyok egyaránt részt vesznek. Szintén az egész várost mozgósítják az Autómentes Nap, a Gyermeknap programjai, a Zoárd Nap és az adventi készülődés rendezvényei is.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A településen etnikai konfliktusok nem jellemzőek.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A helyi közösségi szolidaritásnak szép példái vannak a településen. Adományozásból összegyűlt pénzek is segítettek pl. a műemlék református templom tetejének felújítását, a görög katolikus templom építését. A Szülői Munkaközösség tagjai is kiveszik részüket az óvodai-iskolai adománygyűjtési akciókban, önkéntes munkákban.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Vásárosnamény Város Önkormányzatának Képviselő-testülete és Vásárosnamény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzatának Képviselő-testülete (RNÖ) együttműködési megállapodást kötött, amelyben rögzítették az együttműködés feltételeit és területeit

„Az Önkormányzat a helyi nemzetiségi ügyek ellátása körében biztosítja a nemzetiségi jogok érvényesülését, ellátja a kulturális szolgáltatással, nyilvános könyvtári ellátással, muzeális intézmények fenntartásával, közművelődéssel, tájékoztatással, a nemzetiség szellemi, épített és tárgyi örökségével, írott és elektronikus sajtójával, a szociális alapellátással, a helyi közfoglalkoztatással kapcsolatos helyi önkormányzati feladatokat.

Az Njtv. által meghatározott nemzetiségi jogok, különösen a kollektív nyelvhasználat, oktatás-nevelés, hagyományápolás és kultúra, a helyi sajtó, az esélyegyenlőség, társadalmi felzárkóztatás és szociális ellátás kérdéskörben a nemzetiségi lakosságot e minőségében érintő helyi önkormányzati határozatot a Képviselő-testület csak az e lakosságot képviselő RNÖ egyetértésével alkothatja meg.

Az Önkormányzat Képviselő-testülete az RNÖ Képviselő-testülete kezdeményezésére a nemzetiségek ügyeivel foglalkozó bizottságot hozhat létre, vagy e feladattal megbízhatja valamely bizottságát. A nemzetiségi ügyekkel foglalkozó bizottságban az RNÖ képviseltetheti magát.

Az RNÖ pénzügyi, ügyviteli, ügyintézési és egyéb alapvető feladatai egységes szabályok szerinti elvégzése, átláthatósága érdekében kapcsolódik az Önkormányzat által működtetett – az állami informatikai rendszerrel összekapcsolható – informatikai rendszerhez, amely a folyamatos pénzügyi állami ellenőrzés eszközeként is szolgál.

Az Önkormányzat az RNÖ részére – annak székhelyén – biztosítja az önkormányzati működés személyi és tárgyi feltételeit. Önkormányzati működésen értendő a testületi üléseken és a

közmeghallgatáson túl, a bizottságok működése, a tisztségviselő megbízatás ellátása, valamint az önkormányzati feladatok ellátását szolgáló rendezvények megtartása is. Az Önkormányzat továbbá – a Hivatal útján - gondoskodik a működéssel kapcsolatos végrehajtási feladatok ellátásáról.

Az Önkormányzat a lehetőségei és költségvetési helyzetének figyelembe vétele mellett az RNÖ-vel történő előzetes egyeztetést követően az adott évi költségvetési rendeletében – egyes feladatellátáshoz – pénzügyi támogatást biztosít.

Az Önkormányzat a Hivatal Önkormányzati Osztályán keresztül segíti az RNÖ pályázati lehetőségeinek a feltárását és segítséget nyújt azok elkészítésében.

Az Önkormányzat Jegyzője – nemzetiségi ügyekkel is foglalkozó – köztisztviselőt (továbbiakban: Megbízott) jelöl ki az RNÖ-vel történő kapcsolattartásra, melyről az elnököt írásban értesíti.

Az Önkormányzat megbízásából és képviselőjében a Jegyző, vagy a jegyzővel azonos képesítési előírásoknak megfelelő megbízottja részt vesz az RNÖ testületi ülésein és jelzi, amennyiben törvénysértést észlel.

Az Önkormányzat és az RNÖ az oktatás területén kiemelt figyelemmel kísérik a roma nemzetiségű gyerekek továbbtanulásának lehetőségeit, annak segítése érdekében a tehetséges tanulók az Önkormányzat és az RNÖ döntése alapján támogatásban részesülhetnek.

A roma nemzetiségi oktatásra irányuló igények felmérésében és az oktatás megszervezésében az Önkormányzat és az RNÖ együttműködnek.

Az RNÖ a közoktatásról szóló törvényben meghatározottak szerint részt vehet a nemzetiségi kisebbséghez tartozók óvodai nevelésével és oktatásával összefüggő kötelező önkormányzati feladatok végrehajtásában.

Az Önkormányzat az RNÖ részére havonta igény szerint, de legalább tizenhat órában, az önkormányzati feladatainak ellátásához, működéséhez szükséges tárgyi, technikai eszközökkel felszerelt helyiség ingyenes használatát biztosítja. A helyiség infrastruktúrájához kapcsolódó rezsiköltségeket és fenntartási költségeket az Önkormányzat viseli, mely alól kivételt képeznek az RNÖ testületi tagok és tisztségviselők telefonhasználatának költségei.

Az Önkormányzat az RNÖ feladatellátásához – térítésmentesen – külön irodát biztosít a **4800 Vásárosnamény, Szabadság tér 1.** szám alatt található ingatlanában.

Az Önkormányzat az RNÖ részére - a Hivatal Önkormányzati Osztályán keresztül - biztosítja a postai levelezési, kézbesítési, gépelési, sokszorosítási feladatok ellátását és az ezzel járó költségek viselését. Az RNÖ működésével kapcsolatos jegyzőkönyvek elkészítése és postázása az RNÖ feladatát képezi.

Az Önkormányzat – szükség szerint, külön megállapodás alapján - segíti az RNÖ kulturális, művészeti hagyományörző rendezvényeinek megszervezését és lebonyolítását. Ezen kívül közös rendezvények szervezésével népszerűsíthetik és mutathatják be a települést és annak értékeit.

Az RNÖ gazdálkodásával összefüggő sajátos feladatokat az Önkormányzat számviteli politikája keretében elkészített - eszközök és források leltárkészítési és leltározási szabályzata, az eszközök és források értékelési szabályzata, a pénzkezelési szabályzat - továbbá a felesleges vagyontárgyak hasznosításának és selejtezésének szabályzata és a számlarendje tartalmazza. A szabályzatok hatálya az RNÖ gazdálkodására is kiterjed.” (részlet az Együttműködési Megállapodásból)

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Alacsony az aktív korú lakosságon belül a foglalkoztatottak aránya	Az önkormányzat nyújtson be pályázatot minden elérhető közfoglalkoztatási pályázatra. Mezőgazdasági képzés(ek) és piacképes szakmákra átképzés(ek) szervezése az álláskereső álláskeresői esélyeinek növelése érdekében.

Magas az aktív korú lakosságon belül a 21-35 év közötti korú nyilvántartott álláskeresők aránya	Az önkormányzat nyújtson be pályázatot tapasztalatszerzési céllal kiírt közfoglalkoztatási pályázatra.
A településen magas a lakásfenntartási támogatásban részesülők száma (368 fő/2011.év)	Tájékoztatási rendszer működtetése a rászorulóknak önkormányzat és civil megsegítése érdekében
Magas az aktív korú lakosságon belül a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya	Pályakezdő munkanélküliek tudásbázisának felmérése, kijánlása a munkaerőpiacra.
Magas a nyilvántartott álláskeresők között a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosok aránya, vannak, akik még az általános iskolát sem fejezték be.	Általános iskola felnőttképzési program beindítása az alacsony képzettségű munkaerő-piaci esélyének javítására. Alacsony képzettségű lakosság speciális foglalkoztatási programjának kidolgozása. Az általános iskola befejezése.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Az Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 94. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a települési önkormányzat feladata :

- a gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése,
- a területén lakó gyermekek ellátásának szervezése.

A Gyvt. az alapelvek között rögzíti, hogy a hatósági gyermekvédelmet minden esetben meg kell előznie valamennyi rászoruló gyermekre kiterjedő ellátórendszer működtetésének, amelynek igénybevétele önkéntes.

Garanciális jelentősége van azon gyermeki jog érvényesülésének, mely szerint kizárólag csak anyagi okból ne lehessen gyermeket a családjától elválasztani.

A gyermekek védelmét pénzbeli és természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
  - Család- és Gyermekjóléti Szolgálat: 2016. január 1. napjától bevezetett ellátási forma,
  - Család- és Gyermekjóléti Központ: 2016. január 1. napjától bevezetett ellátási forma,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
  - bölcsőde, a hetes bölcsőde,
  - családi napközi,
  - családi gyermekfelügyelet,
  - házi gyermekfelügyelet,
  - alternatív napközbeni ellátás,
- a gyermekek átmeneti gondozása,
- Biztos Kezdet Gyerekház.

Vásárosnamény város demográfiai mutatói:

A város állandó lakosainak száma 2017. december 31-jei állapot szerint: **9 107 fő**

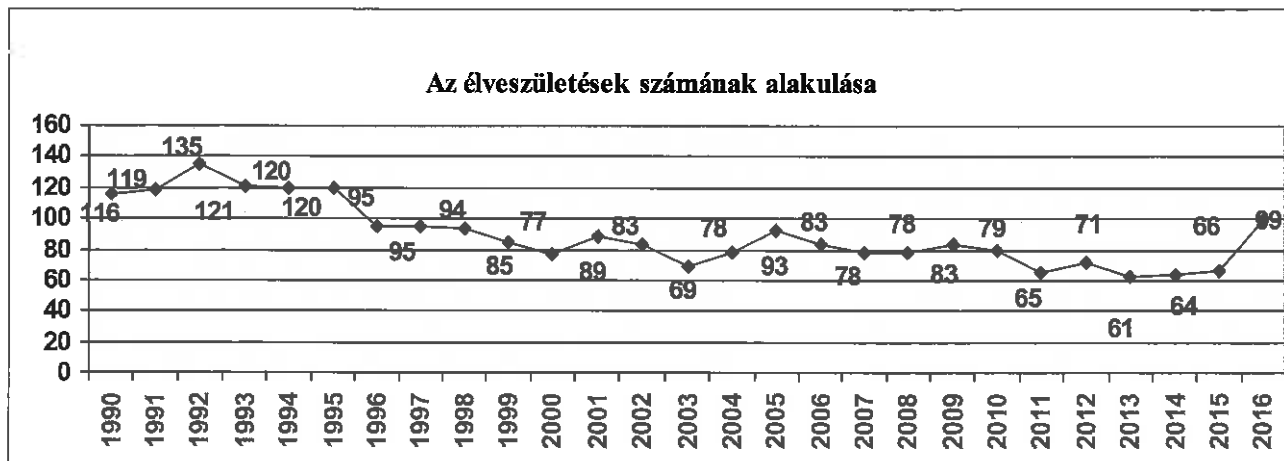
A népesség kor szerinti megoszlása 2017-ben:

- 0 – 18. éves korúak száma összesen : 1 580 fő (Ebből a 14. év alattiak száma: 1 117 fő)
- 19 – 62. éves korúak száma: 5 782 fő
- 62. évet betöltöttek száma: 1 745 fő

A születések számának alakulása 1990-től :

Év:	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999
Születések száma	116	119	135	121	120	120	95	95	94	85
Év:	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Születések száma	77	89	83	69	78	93	84	78	78	83
Év	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		

Születések száma	79	65	71	61	64	66	99	70		
------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	--	--

A demográfiai mutatók 1990-től vizsgálva – városi szinten – igen hullámzó görbét mutatnak, a legmagasabb születésszám 1992-ben, a legalacsonyabb 2013-ban volt.

Személyes gondoskodást nyújtó alapellátások Vásárosnaményban

Vásárosnamény Város Önkormányzata az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 15/2015. (III. 31.) önkormányzati rendelete alapján a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében 2015. december 31. napjáig gyermekjóléti szolgáltatást (2016. január 1. napjától Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot és Család- és Gyermekjóléti Központoz tartozó ellátást), gyermekek napközbeni ellátását (óvodában és iskolai napköziben), Biztos Kezdet Gyerekházat, gyermekétkeztetést, a gyermekek átmeneti gondozását, valamint 2016. július 25. napjától a bölcsődei ellátást biztosítja. A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatot, a Család- és Gyermekjóléti Központot és a bölcsődei ellátást társulás (BEREGTÖT) útján látja el, míg a gyermekétkeztetést 2017. január 1. napjától a Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ szervezeti keretébe integrálta.

Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat a szociális munka Etikai Kódexének betartása mellett egységes szakmai protokollok mentén végzi munkáját, amelynek fontos része a munkatársak közötti együttműködés.

A szolgáltatások nyújtása során a szociális munkás nemre, fajra, vallási meggyőződésre, nemi hovatartozásra való tekintet nélkül végzi tevékenységét. Az egyéni értékek, valamint az ügyfél döntési jogának figyelembe vételével alakítja ki a szakmai kapcsolatot. Az ügyfél és a szociális munkás kapcsolata, együttműködése a bizalmon alapul. A családsegítő szolgáltatás nyújtása során a szociális munka etikai kódexének előírásai nyújtanak támpontokat a segítő kapcsolat kialakításában. Az önrendelkezés támogatásának elve összefügg a legkisebb beavatkozás elvével, mely szerint a családsegítés minden területén mindenkor úgy kell konzultálni, segítséget nyújtani, ellátást biztosítani, hogy az csak a lehető legkisebb mértékben tegyen bármit a kliens helyett. Öngondoskodási képességük erősítése érdekében a családsegítő szakember szolgáltatásokat nyújt, illetve más segítő beavatkozásokat ajánl fel és szervez az igénybevevők számára, tájékoztat ezek

igénybevételének feltételeiről és eljárásairól, szükség esetén kapcsolatba lép a szolgáltatókkal, és összeköti velük a családot, képviseli érdekeiket a másik szolgáltatóval folytatott tárgyalásban. A családtagok beleegyezésével és együttműködésével erősíti és mozgósítja a család rendelkezésére álló társas támogató hálózatokat, szükség esetén a családdal együtt bevonható, mozgósítható forrásokat keres.

A gyermekek jólétének biztosítása, a segítségre szoruló családok támogatása, a hatósági intézkedésekkel történő gyermekvédelmi gondoskodás kizárólag az észlelő - és jelzőrendszer, a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatok, család- és gyermekjóléti központok szoros együttműködésével valósítható meg. A hatékony együttműködés egymás szakmai tudásának, kompetenciájának tiszteletbe tartásával, egymás munkájának segítségével, a feladatok megosztásával, a közös szakmai nyelv kialakításával, érdemi, kölcsönös kommunikációval érhető el.

A gyermekvédelem feladata, hogy az ország társadalmi, gazdasági, politikai és kulturális körülményei között a gyermekek szükségleteinek kielégítésére vonatkozó szabályokat megfogalmazza, továbbá az e szabályok szerint működő ellátórendszert kiépítse. Ez az ellátórendszer a gyermekvédelem, intézményrendszere differenciált és speciális. A szolgáltatások elemeinek professzionális megvalósulása a gyermekvédelem módszertana.

Az eredményes és jó színvonalú tevékenység elérése érdekében végzett szolgáltatási tevékenységek meghatározása a protokoll.

A családban történő nevelés elősegítése

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése; a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése; a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint számára a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutás szervezése; a szabadidős programok szervezése; a hivatalos ügyek intézésének segítése.

Veszélyeztettség megelőzése

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan észlelő- és jelzőrendszert működtet, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztettségének időben történő felismerését. Ennek keretében figyelemmel kíséri a településen élő gyermekek életkörülményeit és szociális helyzetét; gyermekjóléti és egyéb szociális ellátások iránti szükségletét; gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét.

Az észlelő és jelzőrendszer működésének és működtetésének módja

A Gyvt.) 17. §- a, valamint a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban Szt.) meghatározza az észlelő és jelzőrendszer tagjait. A jelzőrendszer működésének célja a problémák időben történő felismerése és azok enyhítése, és a problémák megoldása.

A jelzőrendszer tagjai:

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,

- i) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- j) a gyermekjogi képviselő.

A szolgálat munkája során együttműködik, és folyamatosan munkakapcsolatot alakít ki az ellátást végző szakintézményekkel különösen:

- a járási család- és gyermekjóléti központtal,
- a területi szociális gondozás intézményeivel,
- a gyermek- és felnőtt gondozást végző szociális szakintézményekkel,
- egészségügyi intézményekkel,
- a Vöröskereszttel, Református Szeretetszolgálattal.

A veszélyeztetettséget észlelő- és jelzőrendszer működtetésével kapcsolatos tevékenységek koordinálása a települési jelzőrendszeri felelős feladata.

Feladata továbbá:

- a beérkezett jelzésekről és azok alapján a megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez,
- éves szakmai tanácskozást szervez és tart, valamint éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít. A tanácskozás célja a veszélyeztettség okainak feltárása, a problémák időben történő felismerése, valamint a megoldási javaslatok kidolgozása, feladata a településen élő gyermekek szociális helyzetének, életkörülményeinek figyelemmel kísérése, a veszélyeztettség, és a kiváltó okok felismerése, megoldási lehetőségek kidolgozása, és a településen élő gyermekek gyermekjóléti vagy egyéb szociális ellátások iránti szükségleteinek feltérképezése. A veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer munkáját működési szabályzat rögzíti, feladatait éves intézkedési terv alapján végzi, amelyet minden év február 28-ig elkészít.

Jelzés a gyermek veszélyeztetettségéről

A jelzőrendszer tagjai kötelesek jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál, valamint hatósági intézkedést kezdeményezni a gyermek bántalmazása, ill. súlyos elhanyagolása, vagy más egyéb súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. A jogszabály a jelzőrendszeri tagok számára kölcsönös együttműködési és tájékoztatási kötelezettséget ír elő. A szakmai együttműködés az észlelő és jelzőrendszer eredményes együttműködésének elengedhetetlen feltétele. Fontos, hogy az abban résztvevők tisztában legyenek saját feladataikkal, felelősségükkel, és egymás szakmai tudásában bízva, egymásra támaszkodva, közösen meghatározott feladatelosztásban végezzék el a vállalt feladataikat a gyermekek érdekében.

A jelzések folyamata, tartalma módja

A jelzőrendszeri tagok, a veszélyeztető tényezők észlelése esetén, saját eszközeik segítségével törekednek a káros hatások megelőzésére, ellensúlyozására. Amennyiben azt tapasztalják, hogy a családban a veszélyeztettség megelőzéséhez vagy megszüntetéséhez külső segítségre van szükség, jelzéssel élnék a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat felé. A jelzőrendszeri tagnak a jelzését úgy kell megírnia, hogy abból kiderüljön a veszélyeztettség oka. Amennyiben a jelzésben szereplő felnőtt vagy gyermek érdekében azonnali intézkedés szükséges, arra a jelzőrendszeri tagnak, haladéktalanul külön is fel kell hívnia a figyelmet. A jelzésnek lényegre törőnek, problémára fókuszálnak kell lennie.

Együttműködés, team munka a jelzést követően

A jelzést követően a jelzőrendszeri tagok és a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat szakemberei folyamatosan konzultálnak arról, hogy ki milyen segítséget tud nyújtani a gyermek, család számára a veszélyeztettség megszüntetése érdekében. A folyamat során a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat tájékoztatást kérhet, és szükség szerint kér is a jelzőrendszeri tagoktól, a családdal,

gyermekkel napi kapcsolatban álló személyektől, a család, a gyermekek helyzetéről. A hatékony beavatkozás érdekében a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat esetmegbeszélést hívhat össze.

A szolgáltatásban részesülők jellemző problémái: anyagi problémák, életviteli problémák, családi konfliktusok, munkanélküliség, magatartás- és teljesítményzavar, gyermeknevelési problémák, tanulási nehézségek, lakhatási problémák, szenvedélybetegségek (alkoholproblémák, droproblémák), mentális problémák, egészségügyi problémák, gyermekkriminalitás. A problémák nem tapasztalhatóak csak önmagukban, általában egymásra épülnek, összefüggenek. Egyik probléma generálja a másikat. A tartósan fennálló munkanélküliség anyagi problémákat idéz elő, amelyek megélhetési nehézségekhez, lakhatási problémákhoz, családi konfliktusokhoz, életviteli problémákhoz, mentális és egészségügyi problémákhoz, szenvedélybetegségek kialakulásához vezethetnek. A családon belüli problémákra a gyermekek tünehordozóként magatartászavarral, deviáns cselekedetekkel reagálnak. Ezek a folyamatok maguk után vonják a gyermeknevelési problémák kialakulását.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál viszonylag kevés a lezárható esetek száma, inkább jellemző az ellátási forma változás (pl. védelemből vételből-alapellátásba), gyakran csak a nagykorúság elérésével kerülnek ki a gyermekek a rendszerből. Kevés azon gyermekek száma, akik csak rövid ideig tartózkodnak a rendszerben, általában valamilyen akut probléma jelentkezése miatt. Az ő esetükben egy rövid problémakezelési időszakkal, alapellátásban történő gondozással, vagy más segítő szakember (pl. pszichológus) bevonásával megszüntethető a veszélyeztetettség. Jellemző inkább, hogy egy-egy gyermek hosszabb időt – adott esetben éveket – részesül gyermekjóléti szolgáltatásban. Általában ezen gyermekek generációkra visszanyúló, összetett problémákkal küzdő családokban élnek. Az ő esetükben a beidegződések és a család által rosszul kiválasztott problémamegoldási technikák miatt, nagyon nehéz a hatékony beavatkozás. Gyakran csak hatósági intézkedésekkel (pl. védelemből vétel) vagy a gyermek családból való kiemelésével lehet csökkenteni vagy megszüntetni a gyermek veszélyeztetettségét.

Szükségletek, melyeket a jelenlegi intézményrendszer nem tud kielégíteni

Nagyon szűk a segítségnyújtási kör az anyagi problémákkal küzdők számára. A krízisben lévő családok segélyezése a helyi önkormányzatra „van utalva”, ahol a segélyezési lehetőségek korlátozottak.

Az oktatási rendszerben jelentkező problémák (pl. iskolai hiányzások, magatartásproblémák) kezelésére nem jelenthet megoldást a magántanulói státusz alkalmazása. Az intézkedés növeli a gyermek társaitól történő elszigetelődését, valamint a felesleges, gyakran felügyelet nélkül töltött szabadidő időtartamát. Megoldást jelent az iskolai szociális munkás hálózat kiépítése, az észlelt problémához, segítséget nyújt az iskolában a gyerekeknek, szülőknek, pedagógusoknak egyaránt.

Jellemző veszélyeztető tényezők

A területi védőnőkkel, a jelzés-visszajelzés oda-vissza működik, szóban és írásban egyaránt. A jelzőrendszer első lépcsőjét ők alkotják, ugyanis ők találkoznak először a kisgyermek körül kialakult problémával. A jelzéseik kapcsán előfordul, hogy közösen látogatják a családgondozóval a családokat, így még a probléma elmélyülése előtt látókörükbe kerülnek a gyermekek.

A védőnőktől érkezett jelzések száma 2017 évben:

- válsághelyzetben lévő várandós anya: 3 fő
- 0-35 hónapos gyerek: 13 fő
- 3-6 éves: 8 fő

Az óvodába a gyermekek nagyon eltérő környezetből kerülnek ki, ingerszegény környezetben élő gyerekek igényelnek több odafigyelést, nagyobb gondoskodást. Halmozottan hátrányos helyzetű gyerekekre egyénre szabott fejlesztési tervet készítenek. A magas csoportlétszámok miatt, a különleges bánásmódot igénylő gyerekeket mikro csoportban tartott foglalkozással fejlesztik képességeiket. A Család-és Gyermekjóléti Szolgálattal a kapcsolattartás rendszeres, tájékoztatják

egymást a nehézségekkel küzdő családok helyzetéről, az esetleges óvodai hiányzások okairól, a segítségnyújtás lehetőségeiről.

A Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola különösen nagy figyelmet fordít a hátrányos helyzetű, veszélyeztetett gyerekek felzárkóztatására. Több tanórán kívüli elfoglaltság közül választhatnak a tanulók, napközi, tanulószoba, felzárkóztató és tehetséggondozó programok, sportfoglalkozások, művészeti képzések. Szabadidős programjaik: sportnap, egészségnevelési hónap, karácsonyi díszek készítése, mézeskalácssütés, szüret, Eötvös hét rendezvényei, verébavató, pályaorientációs nap, kézműves szakkör. A rendőrség által szervezett előadások alkalmával a gyerekek tájékozódhatnak a drog, az alkohol és a dohányzás káros hatásairól, részt vesznek agresszió és bűnmegelőzéssel kapcsolatos interaktív előadásokon.

Igazolatlan iskolai hiányzások miatt 55 alkalommal jeleztek a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnak. Esetkonferencián 4 alkalommal jelentek meg az érintett gyermek osztályfőnökei. Kapcsolattartás rendszeres, a tájékoztatás oda-vissza működik.

Az **iskolai védőnők** elsődleges feladata a megelőzés. A tanév folyamán minden tanuló teljes vizsgálata megtörténik, ekkor találkozhatnak magatartási, szociális fejlődési eltéréssel. Elváltozások észlelésekor a tanulót szakorvoshoz irányítják. Sajnos nem minden esetben kerül sor a javasolt vizsgálatok elvégzésére.

Az intézmény nem rendelkezik gyógytestnevelővel, így a tanulók a kórház, vagy a Pedagógiai Szakszolgálat gyógytornaszághoz járnak.

Az egészségfejlesztés mindkét intézményben folyamatos tevékenység.

A Babus Jolán Középiskolai Kollégiumban különös figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű gyerekek felzárkóztatására, és az esélyegyenlőség megteremtésére. Az ifjúságvédelmi felelős kiemelt feladata az iskolai hiányzások nyomon követése. A csoportvezetők rendszeresen tartják a kapcsolatot a szülőkkel, az érintett gyermekotthonokkal, az osztályfőnökökkel, a szaktanárokkal, az elmúlt évben 27 családlátogatást végeztek.

Felmerülő problémák a korai iskolaelhagyás, lemorzsolódás, iskolai hiányzások. A korai iskolaelhagyás megelőzésében a pszichológus és a mentálhigiénés szakember tart heti rendszerességgel egyéni és csoportos foglalkozásokat.

A **rendőrségtől** Jánd, Olcsva, Vásárosnamény tekintetében az előző évben jelzés nem érkezett.

Jellemező problémák a következők: Közlekedési szabálysértés, a szülők életviteli, nevelési tevékenységében felmerülő problémákból adódóan kialakulnak különböző deviáns viselkedésformák. Ez bűnözés, csavargás, agresszivitás.

Rendszeres bűn-és baleset megelőzési, valamint közlekedésrendészeti oktatásokat előadásokat tartanak a gyerekek számára.

A fiatalok terheltek által 2017. évben elkövetett bűncselekmények vonatkozásában a településeken az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is a vagyon elleni-, valamint a közrend elleni bűncselekmények elkövetésének aránya a legmagasabb, ezen belül is a lopás, illetve a garázdaság elkövetése kimagasló, de említést érdemlő az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények közül a testi sértés elkövetése is. A fiatalok tettüket leggyakrabban valamilyen iskolai- vagy lakóhelyi konfliktusból adódóan, hirtelen felindultságból, agresszív magatartás révén, fegyelmetlenségből, meggondolatlanságból követik el, de a szubjektív okok közül az anyagi haszonszerzés is gyakran szerepel.

Vásárosnaményban **pártfogó felügyelet** végrehajtására 2017. év folyamán 12 ügyben került sor. Négy esetben testi sértés, vérfertőzés, garázdaság elkövetései miatt a bíróság próbára bocsátotta a fiatalokat, egy esetben rablás elkövetése miatt javítóintézetből ideiglenesen elbocsátotta a fiatalot, két ügyben rongálás és garázdaság elkövetése miatt próbaidőre felfüggesztett szabadságvesztés büntetésre ítélte a terhelteket, míg öt ügyben, garázdaság, lopás és magánlaksértés bűncselekmények elkövetése következtében az ügyészség próbaidőre elhalasztotta a vádemelést.

Megelőző pártfogás elrendeléséről a gyámhatóság 2 fiatakorú esetében döntött, minek révén előzetesen a bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségét magas fokúnak ítélték. Az elkövetett jogsértés garázdaság és lopás volt.

A településen lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező fiatakorúval szemben 2017-ben **közérdekű munka büntetés** végrehajtására 6 ügyben került sor. Az elkövetett bűncselekmények: rongálás, garázdaság, lopás.

Igazságügyi Osztály és a Gyermekjóléti Szolgálat folyamatosan törekszik az összehangolt működésre, egymás szakmai munkájának segítésére, a jövőben is célként kell megjelölni a személyes kapcsolatok fenntartását, indokolt esetekben egyedi esetmegbeszélések tartását.

A kialakult veszélyeztetettség megszüntetésére irányuló családgondozás körében a Család-és gyermekjóléti Szolgálat családsegítője személyes segítő kapcsolat keretében támogatja a gyermeket és a családot az őt veszélyeztető körülmények elhárításában, személyisége kedvező irányú fejlődésében.

Segíti a szülőket a gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében, a családban jelentkező működési zavarok megszüntetésében, illetve kezdeményezi és a gyermeknek nyújtott gyermekjóléti ellátásokkal összehangolja a szülők és más hozzátartozók részére a szociális alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást.

A családgondozást tervezett módon, határidő megállapításával kell teljesíteni. A családsegítő a gondozás megkezdésekor rögzíti a gyermek és szülője személyi adatait, továbbá helyzetértékelést készít. A családsegítő - a gyermek és a szülő közreműködésével -, a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve cselekvési tervet készít.

A családsegítő - a gyermek és a szülő közreműködésével - szükség szerint, de legalább hat hónaponként értékeli a gondozás eredményességét, és a megállapításokat a helyzetértékelésben rögzíti. A családi konfliktusok megoldását az érintett családtagok közötti közvetítéssel, illetve más konfliktuskezelő, családterápiás módszer alkalmazásával segíti elő, vagy javaslatot tesz ilyen szolgáltatás igénybevételére. Ha a gyermek veszélyeztetettségét a gyermek, illetve szülőjének vagy más hozzátartozójának egészségi állapota vagy fogyatékossága okozza, a gyermekjóléti szolgálat egészségügyi vagy gyógypedagógiai ellátás biztosítását kezdeményezi. Ha a Család-és gyermekjóléti Szolgálat valamely ellátás biztosítását kezdeményezi, előzőleg kísérletet kell tennie arra, hogy megnyerje a gyermek, illetve szülője együttműködését, kivéve, ha elháríthatatlan akadály vagy sürgős szükség áll fenn.

A gyermekjóléti szolgálat az eset összes körülményeinek feltárása után mérlegeli, hogy a kialakult veszélyeztetettség megszüntethető-e az önként igénybe vehető alapellátásokkal, vagy a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó, illetve egyéb hatósági intézkedés kezdeményezésére van-e szükség.

Krízishelyzet esetén a Szolgálat bármilyen módon élhet jelzéssel a városi gyámhivatal felé. A jelzés tényét ebben az esetben utólag foglalja írásba.

Alapellátás

Alapellátásban részesülő gyerekek száma: 57 fő.

Az alapellátás keretében nyújtott személyes gondoskodást - lehetőség szerint - a jogosult lakóhelyéhez, tartózkodási helyéhez legközelebb eső ellátást nyújtó személynél vagy intézményben kell biztosítani.

Alapellátás esetén a családok gondozása folyamatos, tervszerű folyamatra épül, melyekben probléma definiálása történik, célok kerülnek kitűzésre, (rövid és hosszú távú határidővel). Ennek keretében együttműködésre kell ösztönözni a családot. A közösen elkészített cselekvési terv alapján, szabályok megállapításával kell megoldani a felmerülő problémákat. A kitűzött célokat apró lépésekben kellene elérni. A tervek megadott időre szólnak, melyet értékelni kell. Az értékelés alapján meg nem valósult feladatok kerülnek a következő cselekvési tervbe.

A családlátogatások alkalmával az aktuális problémához kapcsolódó kérdésekről folyik a beszélgetés a családsegítő és a család tagjai között. A segítségnyújtás mindig a közösen elkészített cselekvési tervben meghatározott célkitűzések elérésére irányul.

Ha az együttműködés a családdal valamilyen ok folytán nem valósul meg és a gyerek veszélyeztetettsége továbbra is fennáll, a Család-és Gyermekjóléti Szolgálat családsegítője, védelembe vételi eljárást kezdeményez, a Család- és Gyermekjóléti Központ felé.

Védelembe vétel

Védelembe vett gyerekek száma: 11 fő.

A gyermek veszélyeztetettsége miatt felmerülhet a védelembe vétel szükségessége a Család-és gyermekjóléti Szolgálatnál, amikor súlyos veszélyeztetésről érkezik jelzés, illetve a családsegítő a gyermek veszélyeztettségének megelőzésére szociális segítőmunkát biztosított, végzett, azonban az nem vezetett eredményre. Egyéb jelzés hiányában is súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő, más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi ellátást nyújtó szolgáltatóval, háziorvossal, házi gyerekorvossal, védőnővel illetve a gyerekek gondozása tekintetében a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, intézménnyel és a köznevelési intézményekkel.

Ha a gyermek veszélyeztettségét az alapellátások önkéntes igénybevételével nem lehet megszüntetni, a szülő/ más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztettségét a szociális segítő munka biztosítása mellett megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek nevelkedése családi környezetben továbbra is biztosítható, a gyermek érdekében védelembe vételi javaslat készítésével védelembe vételi eljárást kell kezdeményezni.

Ideiglenes hatállyal elhelyezés

Ideiglenes hatállyal elhelyezett gyerek száma: 5 fő.

Az ideiglenes hatályú elhelyezésnek akkor van létjogosultsága, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezés szükséges. Súlyos veszélyeztető oknak minősül, ha a gyermeket gondozó szülő vagy más törvényes képviselő megtagadja az együttműködést az egészségügyi alapellátást nyújtó szolgáltatóval, a bölcsődei ellátást nyújtó szolgáltatóval, és a köznevelési intézményekkel.

Az ideiglenes hatályú elhelyezés esetén az eljárás több formában indulhat el, attól függően, hogy ki tesz javaslatot a hatósági eljárásra, illetve hogy ki a beutaló szerv. Amennyiben a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat teszi meg a javaslatot az ideiglenes hatályú elhelyezésre a Gyvt. 72.§ (1) bekezdése alapján és megküldi javaslatát közvetlenül a gyámhivatal felé, egyben értesíti erről a Család- és Gyermekjóléti Központot.

A javaslattétel során figyelemmel kell lenni arra, hogy a gyermek bántalmazását veszélyeztettségét jelző személy adatait zártan kell kezelni. A gyámhatóság s Gyvt. 130/A.§ (2) bekezdés szerint külön kérelem hiányában is zártan köteles kezelni a jelzést tevő személy adatait.

Egyéb szolgáltatások

Szaktanácsadások nyújtása és közösségfejlesztő, valamint egyéni és csoportos segítő programokat szervezése a működési területen élők számára.

2017-ben **805** alkalommal történt **családlátogatás**. A családgondozás keretein belül nyújtott szociális segítőmunka a gyermek veszélyeztettségének megszüntetésére irányul, melyet személyes segítő kapcsolat keretében, a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával, a gyermek

problémáinak rendezésére, a családban jelentkező zavarok ellensúlyozására kell végezni. A családgondozást tervezett módon, határidő megállapításával kell teljesíteni. Családlátogatások során a szülőket gyermeknevelési, életvezetési tanácsokkal el kell ellátni.

A hatékony segítség érdekében több alkalommal közös családlátogatásra kerül sor a területi védőnőkkel.

A Család-és Gyermekjóléti Szolgálatokhoz beérkező jelzések megoszlása intézménytípus és problémátípus szerint

A JELZÉST KÜLDŐ MEGNEVEZÉSE	PROBLÉMA TÍPUSA	JELZÉSEK SZÁMA 2016-ban	JELZÉSEK SZÁMA 2017-ben
VÉDŐNŐI SZOLGÁLAT	válsághelyzetű várandós anya, szülői elhanyagolás, életviteli, anyagi.	12	24
ÓVODA	beilleszkedési, higiéniai problémák,	2	5
ISKOLA	iskolai hiányzás, elhanyagolás	37	55

A jelzőrendszer tagjai közül a legtöbb jelzés az oktatási intézmények felől érkezik a gyermekjóléti szolgálat felé a veszélyeztetettség észlelése során. A jelzések írásban történnek az esetjelző adatlap használatával. A jelzést minden alkalommal családlátogatás követi, majd ezt követően a tapasztalatokról írásban tájékoztatjuk a jelzést tevő intézményt.

A gyermekek veszélyeztetettségének megszüntetése érdekében a problémákat alapellátás keretében az érintettek önkéntes együttműködésével kezeljük. Ha a család nem együttműködő, vagy az alapellátásban történő segítségnyújtástól eredmény nem várható, akkor kezdeményezzük a Család-és Gyermekjóléti Központ felé a védelembe vételét.

A kezelt probléma típusa és az ellátott gyermekek száma

A kezelt probléma típusa halmozott adat	Az ellátott gyermekek száma (fő)	Az ellátott gyermekek száma (fő)
iskolai hiányzás	11	55
válsághelyzetű várandós anya	6	3
szülői elhanyagolás	39	73
életviteli problémák	3	12
beilleszkedési problémák	3	1
anyagi problémák	5	2
lopás szabálysértés	3	0
családon belüli konfliktus	5	0
rongálás vétsége	2	0
szülők közötti konfliktus	2	1
bántalmazás	1	0
gyermekpornográfia büntett	4	0
higiéniai	39	53

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat beszámolója alapján

Család- és Gyermekjóléti Központ

Vásárosnamény járásszékhely település, ezért ezen ellátási forma tekintetében feladatellátási kötelezettsége van. A BEREGTÖT Kistérségi Fejlesztési Irodája működteti a Család- és Gyermekjóléti Központot 2016. január 01. napjától Vásárosnamény, Rákóczi út 32. szám alatt.

Cél, hogy segítséget nyújtsanak a Vásárosnaményi járás területén élő személyeknek, családoknak, gyermekeknek és hátrányos helyzetűeknek a meglévő problémáik megoldásához, illetve a problémák megelőzéséhez.

Esetmenedzserek a járás településein működő szolgálatok családsegítőivel és a tanácsadókkal közösen menedzselik a jelzőrendszerből érkezett családok problémáinak megoldási folyamatát.

Középpontban a gyermek fejlődési szükségletein és jogain alapuló, integrált, a szülőket és valamennyi társszakmát, intézményt partnerének tekintő programok, szolgáltatások állnak. Alapvető szemlélet a szakemberek által jelzett problémák rövid időn belüli megoldása. A központ fő célcsoportjai a veszélyeztetett, illetve a veszélyeztetettség valamely tényezőjével fenyegetett családok és gyermekek.

A szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezése.

A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése.

A Család- és Gyermekjóléti Központ beszámolója alapján

Gyermekek átmeneti gondozása:

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában, vagy családok átmeneti otthonában.

Önkormányzatunk önálló intézményt e feladat ellátására nem hozott létre, a feladat ellátásáról a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetével 2015. június 1. napjától határozatlan időtartamra megkötött feladat-ellátási szerződés útján gondoskodik. A Vöröskereszt a nők/anyák és gyermekek megsegítésére 1998. július 10-én létrehozta a „NYITOTT Ház anya-Gyermek Segítőotthonát”, mely intézmény átmeneti elhelyezést biztosít a rászoruló családok részére

A szolgáltatás célja:

- Az átmenetileg nehéz élethelyzetbe került lakhatás nélküli, stabil családi háttérrel nem rendelkező, illetve erőszak elől menekülő anyák és gyermekeik problémáinak megoldása, számukra ellátás biztosítása.
- A szociális munka eszközzel az anyák alkalmassá váljanak a hosszú távú önálló életvitelre, gyermekeik megfelelő gondozására, nevelésére, családi kapcsolataik

megtartására és rendezésére, saját értékeik felismerésére, fejlesztésére. Megtanulják környezeti erőforrásaik felkutatását és azoknak saját érdekükben történő felhasználását a sikeres re-integráció érdekében.

- A gyermek veszélyeztetettségének megelőzése, illetve megszüntetése annak érdekében, hogy a gyermeket ne kelljen elválasztani a róla gondoskodó szülőtől.
- Átmeneti elhelyezés biztosítása a gyermek családban történő neveléséhez és gondozásához. Az ellátás mellett a gyermek és a szülő részére a személyes gondoskodáson és segítségnyújtáson túl jogi, pszichológiai és mentálhigiénés támogatás biztosítása.
- A gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának és képességeinek megfelelően fejlődjék, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzék. A szocializációs nehézségekre visszavezethető lemaradások csökkentése.

A gyermekvédelem fontosabb intézményei még városunkban:

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztály keretén belül, városunkra is kiterjedően működik a fiatalkorúak pártfogó felügyelete, mely nem lehetne kellően eredményes a társszervekkel való együttműködés nélkül. Munkájuk során különösen támaszkodnak a gyermekjóléti szolgálat, de a pedagógusok segítségére is.

A gyermekvédelemhez kapcsolódó jelentős szervezet a **rendőrség** is, mely hatóságként fejt ki tevékenységét, különösen a bűnmegelőzés terén. Legfontosabb prevenciós feladata a bűncselekmények közvetlen megelőzése. A közvetett bűnmegelőzési tevékenységét a leghatékonyabban a gyermek- és fiatalkorúak tekintetében tudja ellátni. Ennek keretében:

- ifjúságvédelmi, drogmegelőző előadásokat tart az általános iskolákban,
- D.A.D.A. programot valósít meg,
- szükség esetén áldozatvédelmi információt biztosít.

Védelembe vételre akkor kerül sor, ha az önkéntesen igénybe vehető alapellátások nem vezetnek célra, szükség van a kötelezésre és ennek keretében kell megelőzni a gyermek családból való kikerülését, illetve elérni a bántalmazó, elhanyagoló magatartás megszüntetését, illetve a gyermek magatartásának, káros életvitelének megváltoztatását.

2017-ben Vásárosnaményban 33 gyermek védelembe vétele, 41 esetben pedig nevelésbe vétel történt meg.

A veszélyeztetettség leggyakoribb oka a tankötelezettség elmulasztása továbbá a szülői elhanyagolás. Sajnos fokozatosan emelkedik a tankötelezettséget mulasztó gyermekek száma és az iskoláztatási támogatás felfüggesztése, valamint a gyermek védelembe vétele, mint hatósági intézkedés sem éri el a kívánt hatást, azaz az igazolatlan hiányzások megszűnését. Az iskolakerülő gyermekek motivátlansága és a szülők érdektelensége és közönye gátolja az iskolával és a családgondozóval való együttműködést és az eredményesség megvalósulását.

Ideiglenes hatályú elhelyezés:

Szükség esetén a gyámhatóság hatósági intézkedés keretében dönt a gyermek ideiglenes hatályú elhelyezéséről, ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete, vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges.

A gyermeket ideiglenesen

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

- a nevelésre alkalmas, azt vállaló különélő szülőnél, más hozzátartozónál, illetve személynél, vagy ha erre nincs lehetőség
- a legközelebbi ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek ellátását biztosító nevelőszülőnél, vagy gyermekotthonban kell elhelyezni.

Városunkban 2001. óta működik a „Segítő Kezek” Közalapítvány, mely beteg, fogyatékos gyermekek és családjaik segítségét felvállaló szervezetként tevékenykedik.

A **Vöröskereszt helyi szervezete** is tevékeny részt vállal, különösen a beteg és mélyszegénységben élő gyermekek megsegítésében.

Pályázatok útján Önkormányzatunk önállóan vagy társulásban igyekszik olyan projekteket megvalósítani, melyeknek célja szintén a hátrányos helyzetű családok támogatása.(Pl: a Segítő Hálózat program)

Az **Önkormányzat** a jóléti háló alakításában és működtetésében fokozottabban számít a civilek részvételére, így a városban működő **egyházak, nyugdíjas szervezetek, ifjúsági szervezetek, a vöröskereszt, az alapítványok és egyéb civil segítők aktív közreműködésére**, akik tagjai az észlelő-jelzőrendszernek, és partnerként vesznek részt a pályázati és egyéb programok megvalósításában is.

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz.

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékossgal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma

	18 év alattiak száma a népességben	Védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2010	1599	22	8	463
2011	1548	25	10	480
2012	1538	12	na	459
2013	1509	na	na	na
2014	1501	na	na	na
2015	1509	na	na	na
2016	1497	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Veszélyeztető körülmények:

- anyagi-,
- erkölcsi-,
- egészségügyi-, valamint
- nevelési és művelődési okok.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Kiegészítő gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma	Ebből tartósan beteg fogyatékos gyermekek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi támogatásban részesítettek száma
2007	839	na	na	na	na
2008	816	na	na	na	na
2009	818	na	na	na	na
2010	867	na	na	na	na
2011	843	na	na	na	na
2012	809	na	na	na	na
2013	778	na	na	na	na

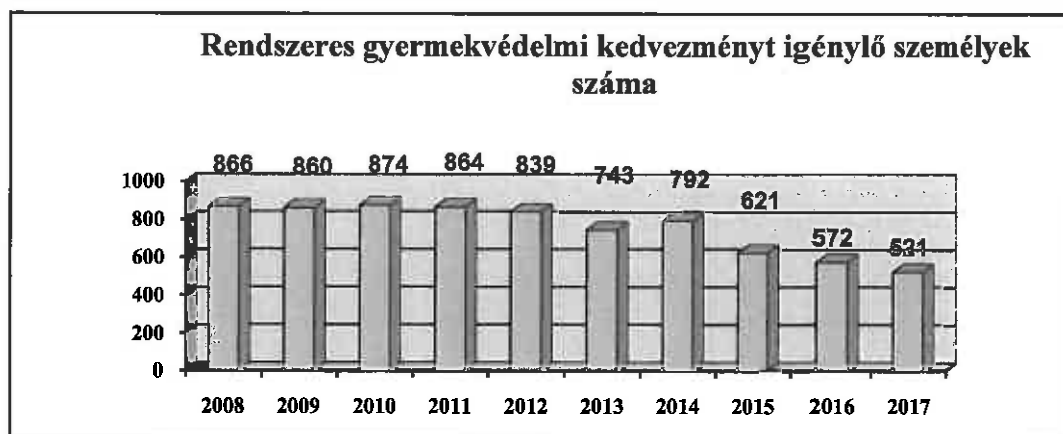
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19-20/B. §- ai által szabályozott rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy olyan természetbeni ellátás, amely havi rendszeres pénzbeli utalással nem jár. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása alapján a gyermek szociális helyzete alapján jogosult.

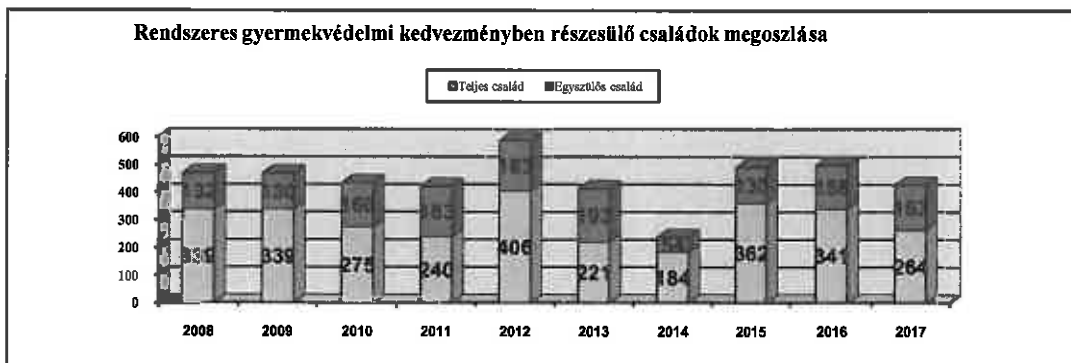
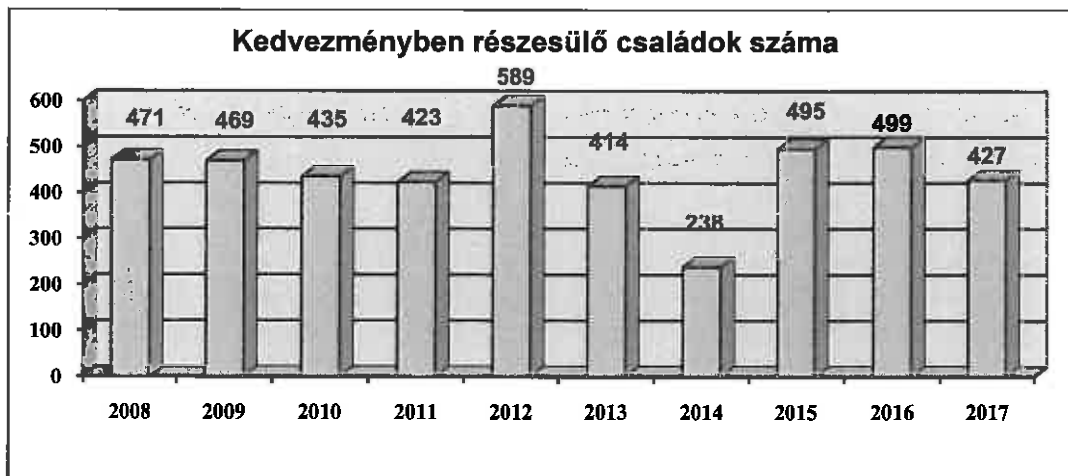
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása a jogosultsági feltételek fennállása esetén egy év időtartamra történik a Gyvt. 20. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott kitételekkel.

Az alábbi táblázat a megelőző kilenc év rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó adatait mutatja:

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre 2017. évben 521 fő volt jogosult.

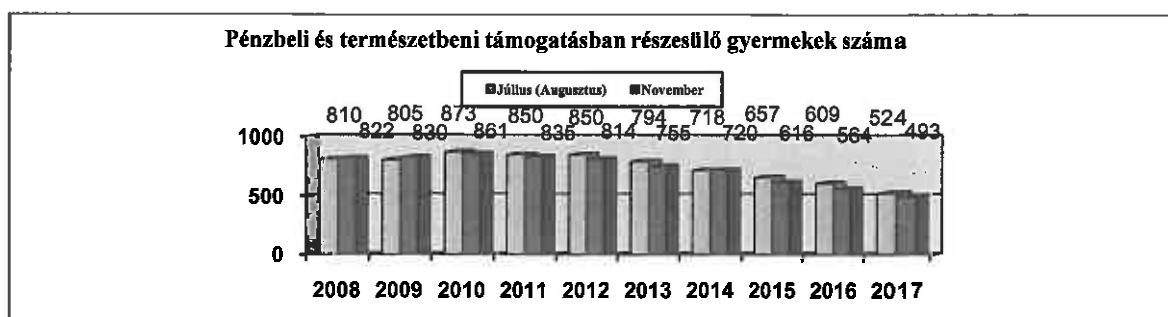

Az adatokból látható, hogy a kedvezményben részesülő teljes családok száma előző évhez képest 72-vel csökkent, míg a kedvezményben részesülő egyszülős családok száma 5-el emelkedett. Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetén a Magyar Állam természetbeni támogatást nyújt a rászorultak részére. A természetbeni támogatást Erzsébet-utalvány formájában nyújtja, mely felhasználható készétel, ruházat és tanszer vásárlására.

A 2011. évet megelőzően az évi kétszeri pénzbeli kifizetés július és november hónapban történt. 2011. január 1-jétől azonban a Gytv. módosult a pénzbeli kifizetést illetően, melynek alapján a júliusban esedékes pénzbeli támogatást 2011. évben már augusztusban kellett kifizetni. Ez 2017. évben is így történt.

Az elmúlt évtől a támogatás mértéke emelésre és differenciálásra került, melynek alapján gyermekeként 6 000 Ft, hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek esetében pedig 6 500 Ft támogatásban részesültek a családok.

Az alábbi táblázat az előző 10 év pénzbeli és természetbeni támogatásra vonatkozó adatait mutatja:

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A további pontokban részletezésre kerül.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyvellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	191	na	na	na	na	na
2009	207	na	na	na	na	na
2010	219	na	na	na	na	na
2011	215	na	na	na	na	na
2012	229	na	na	na	na	na
2013	164	428	109	na	na	na
2014	171	415	112	na	na	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Az önkormányzat nem rendelkezik hivatalos adatokkal a jelzett kérdésben.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A szegregátumoknak nyilvánított településrészek funkciójukban nem különböznek a város többi részétől. Megközelíthetőségük és infrastruktúráis ellátottságuk is hasonló. Vásárosnamény Város Önkormányzata mindent megtesz azért, hogy az itt élők gyermekek számára az esélyt a település többi részéhez hasonlóan egyformán biztosítsa. Minden iskola rendelkezik könyvtárral, mindenki számára biztosítják az informatika alapjainak elsajátítását, minden általános iskolai tanuló nyelvoktatásban részesül. A szabadidő hatékony eltöltése érdekében sok sport és kulturális tevékenységet, szakkört kínálnak az intézmények, a napközit és tanulószobát igénybevevők száma igen magas.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az egészségügyi alapellátás, a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások és ellátások a helyi önkormányzatok feladata. Egészségügyi ellátás: az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény adja, amely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körébe gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,

- az iskola-egészségügyi ellátásról.

Az önkormányzat intézményeiben ahol még nem történt meg, folyamatos az akadálymentesítés kialakítása az egyenlő esélyű hozzáférés biztosítása érdekében.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma

	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2012	4 terület+2 iskolai	156
2013	4 terület+2 iskolai	155
2014	4 terület+2 iskolai	146
2015	4 terület+2 iskolai	157
2016	4 terület+2 iskolai	156

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

A Védőnői Szolgálat, és az iskola-egészségügyi ellátás a MEP által finanszírozott közszolgáltatás, a kötelező egészségbiztosítás ellátásáról szóló 1997. évi LXXXIII. törvény és annak végrehajtásáról szóló, 217/1997.(XII.1.) Korm. Rendelet értelmében. Finanszírozásáról, a 43/1999.(III.3.) Korm. rendelet gondoskodik, ami az egészségügyi szolgáltatások Egészségbiztosítási Alapból történő finanszírozásának részletes szabályairól rendelkezik.

A védőnői tevékenység szakmai felügyeletét, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztálya végzi. A védőnői tanácsadó helyiségekre és iskola orvosi szobákra vonatkozó működési engedélyek kiadása is az intézet hatásköre. Vásárosnaményban jelenleg minden tanácsadó és iskolaorvosi szoba végleges működési engedéllyel rendelkezik.

Területi védőnői ellátottság

Városunkban négy területi Védőnői Szolgálat működik.

Vásárosnamény I/1-es körzetet, a belső városrészen egy védőnő tölti be, amihez kapcsolt községként Jánd is hozzá tartozik. Munkája során növédelmi feladatokat lát el, a várandósok gondozását és a 0-6 éves kisgyermek gondozását végzi.

Vásárosnamény I/2-es körzetben egy védőnő dolgozik, szintén növédelmi feladatokat lát el, várandós és 0-6 éves kisgyermekgondozást végez.

Vásárosnamény II kerülete /Gergelyiugornya/, egy védőnő körzete. Az ellátás itt is a növédelmi feladatokra, a várandós és kisgyermek gondozására vonatkozik, valamint a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény iskola-egészségügyi tevékenysége.

Vásárosnamény III. kerületet, /Vitka/ - Olcsva és Perényi-tanya kapcsolt területekkel, egy védőnő látja el. Növédelmi feladatokat, várandós gondozást, kisgyermek gondozását, 0-6 éves korig, valamint a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény iskola-egészségügyi ellátását végzi.

A területi védőnők munkája

A védőnők fő célkitűzése az általuk gondozott családok, különösen a nők, csecsemők, gyermekek, fiatalok egészségének védelme, megőrzése, fejlesztése. A védőnő fő tevékenysége a tanácsadás

módszerével végzett **megelőzés**, humánus, segítő szemléletű, családközpontú gondozás, amelynek alapértékei az elfogadás és a segítségnyújtás. A várandós gondozás célja az állapotos nő egészségének megőrzése, a magzat egészséges fejlődésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése, időben történő felismerése, és a szülésre, szoptatásra, csecsemőgondozásra való felkészítés.

A csecsemő és kisgyermek gondozása a törvényes képviselővel egyeztetett gondozási terv alapján történik. Családlátogatás és védőnői tanácsadás keretében célzott és szükséglet szerinti gondozást végeznek a védőnők.

Kiemelt figyelemmel kísérik és segítik a harmonikus szülő-gyermek kapcsolat kialakulását, a gyermek nevelését, pszichoszomatikus fejlődést, a helyes csecsemőtáplálást, a védőoltások időben történő beadását. A kisgyermekkorban hangsúlyt kap, az egészséges, biztonságos környezet kialakítása és a helyes szokások kialakítása, önállóságra nevelés, az óvodakezdésre felkészítés, és ha szükséges, a korai fejlesztés jelentőségének hangsúlyozása. Az új szűrővizsgálatok és szülői kérdőív bevezetésével tovább bővültek a védőnők feladatai, és a szülők bevonása, felelősségvállalása a gyermek érdekében.

Különös hangsúlyt kap a gyermekek közösségi élethez való alkalmazkodásának segítése, az iskolai alkalmasságot, tanulási képességet akadályozó tényezők megelőzése, felismerése, megfelelő fejlesztésre irányítás, konzultálva az óvodapedagógusokkal.

A **családlátogatás** talán a legfontosabb a védőnők által végzett feladatok közül. Ilyenkor nyílik lehetőség a családi környezet megismerésére, az esetleges veszélyeztető tényezők felfedezésére.

Új rendelkezés, hogy a védőnői ellátást visszautasítani nem lehet, az együttműködés megtagadása intézkedést von maga után. A szűrővizsgálatok, védőoltások kötelezőek, elmulasztás esetén jelzési kötelezettsége van a védőnőnek.

A 2016. évi CLXV. törvény egyes gyermekvédelmi és egészségügyi tárgyú törvényeknek a gyermekek biztonságának és védelmének fokozása érdekében történő módosításáról tartalmazza:

„(3) A kötelező egészségbiztosítás keretében igénybe vehető betegségek megelőzését és korai felismerését szolgáló egészségügyi szolgáltatásokról és a szűrővizsgálatok igazolásáról szóló miniszteri rendelet szerinti, 0–18 év közötti szűrővizsgálatok **kötelezőek**. A szűrővizsgálatra kötelezett kiskorú személy részvételéről a szűrővizsgálaton a törvényes képviselő köteles gondoskodni. Ha e kötelezettségének a törvényes képviselő nem tesz eleget, az egészségügyi államigazgatási szerv a szűrővizsgálatot határozattal elrendeli. A szűrővizsgálatot elrendelő határozat – közegészségügyi vagy járványügyi okból – fellebbezésre tekintet nélkül végrehajthatóvá nyilvánítható. Az egészségügyi államigazgatási szerv a határozatot megküldi a család- és gyermekjóléti központnak, valamint a gyámhatóságnak.”

A védőnők a jelzőrendszer tagjai, feladatuk jelzés készítése a problémás családokról, veszélyeztetett gyermekekről, várandósokról a Gyermekjóléti Szolgálat számára. Szinte napi kapcsolatban és szoros együttműködésben dolgoznak a családgondozókkal az egyes esetekhez kapcsolódóan.

2017 évben 27 esetben került sor jelzés tételére vagy helyzetértékelés készítésére a Gyermekjóléti Szolgálat felé.

VnaményI/1.– 4+3, V.namény I/2.- 2+8, V.naményII.- 2, V.namény III.– 7+1.

A leggyakoribb jelzést igénylő okok közül kiemelendő a várandós anya válsághelyzete, amikor nem tartja be az előírt utasításokat, ezzel veszélyezteti a méhen belüli magzatot. Amikor a várandós és családja nem képes megfelelő körülményeket biztosítani az újszülött fogadására vagy hanyagságból, vagy anyagi okok miatt.

Gyermekek esetében, amikor a gyermek alapvető szükségleteit sem képes biztosítani a szülő (nincs tüzelő, ételmiszer, ruházat). Amikor nem biztosítja gyermeke számára az alapvető jogait(nem hozza tanácsadásra, védőoltásra, szűrővizsgálatra, nem viszi orvoshoz ha beteg, nem váltja ki a gyógyszerét, felügyelet nélkül hagyja).

Közösségi egészségnevelés

Az egészségnevelésre, fejlesztésre a védőnők minden alkalmas lehetőséget megkeresnek.

- Csecsemőápolási bemutatók, szülésre, szoptatásra felkészítés a várandós anyák számára, szükség szerint.
- A Gyermeknap, a Zoárd Napi Sokadalom rendezvényein és az Autómentes Nap keretében már évek óta rendszeresen lakossági szűrések végzése. Vérnyomás- vércukor-, testzsír-, súly-, magasságmérés. Személyes életmódváltást segítő tanácsadás az egészséges életmód népszerűsítésére.
- - A testmozgás népszerűsítése a családok bevonásával. A Challenge Day alkalmából gyaloglás a gáton Jándig és vissza. Ez szintén évek óta ismétlődő program.
- Iskolákban, óvodákban összevont szülői értekezlet tartása az egészséges életmód népszerűsítéséről, a személyi higiénéről és a szülői felelősségről.
- A városban futó projektekbe való bekapcsolódás. Előadások tartása különböző célcsoportokban és szűrések végzése.
- Heti rendszerességgel részvétel a Biztos Kezdet gyerekház foglalkozásain, aktuális témában előadás tartása, a célcsoport aktivitásának növelése.

Iskola-egészségügyi ellátottság

Városunkban két főállású iskola védőnő dolgozik.

Az **iskola-egészségügyi ellátás** keretében végzett előre ütemezett feladatokat az intézményvezetőkkel egyeztetett munkatervben rögzítik a védőnők.

Az orvosi és védőnői szűrővizsgálatok alkalmával észlelt gyermekvédelmi szempontból kiemelt jelenségek a 2016/17-es tanévben: az elhanyagoltság, a tetvesség, a rühesség, és egyéb fertőző betegségek. Jellemző a serdülők esetében a hangulati labilitás, agresszió, önagresszió, nagy mennyiségű, egészségre ártalmas kóla, kávé, energiaital, alkohol fogyasztás, valamint a dohányzás. Az egyéni tanácsadások során felvilágosítják a tanulókat a felsoroltak veszélyéről, kezelési tanácsokat adnak, jelzik a problémát az osztályfőnököknek, szükség esetén szakorvoshoz irányítják a tanulót. és követik az egészségi állapotát.

A jelzett vagy felismert viselkedési zavarral küzdő gyermekek számára pszichológus által vezetett terápiát javasolnak, a tanulási zavarban szenvedők kivizsgálását elősegítik.

A megelőzés érdekében felvilágosító, ismeretbővítő, egészségfejlesztő előadásokat, foglalkozásokat tartanak.

A **Közösségi és csoportos egészségnevelés** osztályfőnöki órákon, vagy tanórán kívül, egészségnapokhoz kapcsolódóan történik. Mint például: " Füstmentes világnap, Ne Gyújts rá világnap, AIDS világnap, Cukorbeteg világnapja."

Az egészségnevelő osztályfőnöki órák témái:

- o Személyi higiéné.
- o Serdülőkori testi és lelki változások.
- o Egészséges táplálkozás.
- o Egészséges életmód, betegségek megelőzése.
- o Káros szenvedélyek - dohányzás, alkohol, drogok használatának - veszélyei.
- o Baleset megelőzés, elsősegély nyújtási ismeretek.
- o Fertőző betegségek megelőzése, szexuális úton terjedő fertőző betegségek.
- o Családtervezés, fogamzásgátlás lehetőségei.
- o Személyes és társas kapcsolatok.
- o Aktív testmozgás.

Szakkörök formájában csecsemőgondozási és elsősegély nyújtási ismereteket sajátíthatnak el a tanulók.

Tudásukat a Vöröskereszt által szervezett versenyeken mérhetik össze, melynek szervezésében aktívan részt vesznek a védőnők, valamint segítik a katasztrófavédelmi versenyekre való felkészülést is.

A jelzőrendszer tagjaiként gyermekelhanyagolás, gyermekbántalmazás észlelése esetén a gyermekvédelem intézményeivel, szakembereivel együttműködve látják el feladatukat.

A hátrányos helyzetű és a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma mindkét középiskolában évek óta számottevő és egyre emelkedő, amely fokozott figyelmet és a pedagógusokkal való aktív együttműködést tesz szükségessé. Az általános iskolákban is megfigyelhető ez a tendencia.

A serdülőkori lelki zavarok és magatartási zavarok megjelenési aránya is folyamatosan növekszik, melynek kezelésére nagy szükség lenne iskolapszichológus állandó jelenlétére az oktatási intézményekben.

Iskolai egészségnevelés 2016/17 tanévben

Intézmény	Egészségnevelés tanítási időben	Egészségnevelés tanítási időn kívül
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	18	36
Lónyay Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakközépiskola	28	8
Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	15	4
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	19	1
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény	2	a)

Az iskolai munka mutatói 2016/17 tanévben

Intézmény	Összes létszám	Fokozottan gondozott	Megvizsgáltak száma	Összes orvosi vizsgálat	Beutaltak száma	A gyanú igazolódott	Védőoltások
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	659	502	639	2589	164	151	375
Lónyay Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakközépiskola	562	398	519	1353	411	187	47
Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	322	125	316	533	109	89	6
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és	184	43	89	184	16	13	95

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

AMI Petőfi Sándor Tagintézmény							
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény	145	50	63	104	34	34	42

Forrás:Tájékoztató Vásárosnamény Város Védőnői Szolgálatának 2011. évben végzett tevékenységéről

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás jellemzői

	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Házi orvos által ellátott esetek száma	Gyermekorvos által ellátott esetek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2012	0	59067	11102	na
2013	0	58839	12122	na
2014	0	60799	10395	na
2015	0	65801	9582	na
2016	0	65620	10694	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A gyermekorvosi szakrendeléseket főleg légúti megbetegedéssel keresik fel a szülők és a gyermekek. Az allergia terjedésének megfelelően nőtt a rhinitis allergikás és asztmás betegek száma. Őket a vásárosnaményi Gyermek Pulmonológia és a Felnőtt Tüdőgondozó és a Megyei Kórház Gyermek Pulmonológiája gondozza.

A túlzott iskolai terhek miatt a gyerekek sok időt töltenek bezárva, kevés idejük marad a szabad levegőn való tartózkodásra. Kikapcsolódásként leginkább a számítógép előtt ülnek, görnyednek ez maga után vonja a tartási rendellenességek kialakulását és az elhízást.

A rendeléseken az orvosok igyekeznek az egészséges életre, életmódra szóló jó tanácsokkal ellátni a szülőket, gyermekeket: hogy egy egészségesebb nemzedék nőhessen fel. A VHO mottója szerint: „A gyermek a mi mai befektetésünk a holnap társadalmába.”

Az iskolás korúak fogászati szűrése és ellátása szervezett keretek között , valamint visszarendelés szerint történik heti 6 órában mind a három fogorvosi körzetben

Nagy hangsúlyt fektetnek a prevencióra, évi két alkalommal ismerkedhetnek meg a gyerekek a helyes szájápolási szokásokkal dentálhigiénikus segítségével .

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A BEREGTŐT által működtetett Biztos Kezdet program, a Nevelési Tanácsadó korai fejlesztési tevékenysége nyújtják a lehetőségeket.

d) gyermekjóléti alapellátás

Család- és Gyermekjóléti szolgáltatás:

A Vásárosnaményi Kistérség Gyermekjóléti Szolgálat 2008. április 1-jétől a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás által alapított (BEREGTÖT) Beregi Többcélú Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda szervezeti keretében – önálló szakmai egységként – működik. A fenntartó székhelye: 4800. Vásárosnamény, Tamási Áron utca 1.

A Vásárosnaményi Kistérség Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 10 körzetre van osztva. A Vásárosnaményi az I., II., III. sz. körzet.

A településen a gyermekjóléti szolgálat feladatait három családgondozó látja el.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat célja:

Annak elősegítése, hogy a gyermek ellátása, nevelése családi (oltalmat nyújtó) környezetben történjen és megelőzze a gyermek kiemelését a családból, valamint megelőzze, elhárítsa vagy enyhítse azokat a gyermekre ható károsodásokat, amelyek egészséges személyiségfejlődését zavarják, vagy meggátolják. Segítse azoknak a pozitív hatásoknak az érvényesülését, amelyek hozzájárulnak a gyermek társadalmilag is értékes képességeinek kibontakoztatásához és kifejlesztéséhez.

A gyermekjóléti szolgálat feladata:

- a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése,
- a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése,
- a gyermek testi- lelki egészségének, családban nevelésének elősegítése,
- a családból kiemelt gyermek zökkenőmentes visszahelyezése az otthonába,
- tájékoztatni a gyermeket, ill. a szülőt azokról a társadalmi normákról, jogokról, kötelességekről, amelyek összefüggésben állnak a gyermekek testi-, lelki-, értelmi fejlődésével,
- a támogatáshoz való hozzájutás segítése keretében a gyermekjóléti szolgálat felkészíti a családot a támogatás igénylésére és célszerű felhasználására,
- segítséget nyújt a gyermek kérelmének előterjesztéséhez,
- szükség esetén felveszi a kapcsolatot az illetékes hatósággal és tájékoztatja a gyermek szükségleteiről,
- minden esetben feladat, a gyermeki jogok tiszteletben tartása.

Az ellátottak köre:

Vásárosnamény település közigazgatási területén állandó lakóhellyel rendelkező

- magyar állampolgárságú,
- állandó tartózkodásra jogosító személy igazolvánnyal rendelkező bevándorolt,
- a magyar hatóságok által menekültként elismert gyerekek és fiatal felnőttek, valamint szüleik,
- a nem magyar állampolgárságú gyermek védelme érdekében, ha az intézkedés elmulasztása a gyermek veszélyeztetettségével vagy elháríthatatlan kárral járna.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat területi irodájának címe: 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 32.

e) gyermekvédelem

A családgondozás a gyermekjóléti szolgálatnál a veszélyeztető okok kialakulásának megelőzésére, a veszélyeztetettség megszüntetésére irányul, a gyermek családban történő nevelkedését, a családból kiemelt gyermek visszahelyezését segíti elő.

A gyermekjóléti szolgálat alapvető feladata az észlelő és jelzőrendszer működtetése, amely lehetővé teszi a gyermekeket általában veszélyeztető okok feltárását, valamint az egyes gyermek veszélyeztetettségének időben történő felismerését.

A jelzőrendszer tagjai mindennapi kapcsolatban állnak a potenciális kliensekkel, első kézből szerzik benyomásaikat a gyermekek helyzetéről. Segítségükkel tudunk információhoz jutni az általunk még nem ismert családokról. A település életének figyelemmel kísérése nem képzelhető el a jelzőrendszer közreműködése nélkül.

A jelzőrendszer tagjai:

- a védőnők, a gyermekorvosok,
- az óvodák, iskolák gyermek- és ifjúságvédelmi felelősei,
- a Családsegítő Szolgálat családgyógyozói,
- a Nevelési Tanácsadó munkatársai,
- Rendőrség munkatársai,
- az Ügyészség munkatársai,
- a Bíróság munkatársai,
- az Egyházak,
- az Alapítványok, valamint
- más civil szervezetek.

A gyermekjóléti szolgálat a gyermek veszélyeztetettségével kapcsolatos jelzést fogadja és a probléma jellegéhez a veszélyeztetettség mértékéhez a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve megszüntetése érdekében.

A jelzőrendszer együttműködésének elősegítése, tevékenységük összehangolása érdekében a gyermekjóléti **szolgálat esetmegbeszélést tart.**

Ennek **három speciális formája** van:

1. **Esetkonferencia** – egy adott család ügyében az érintett szakemberek bevonásával tartott megbeszélés.
2. **Estkonzultáció** – egy adott család ügyében egy-egy társintézmény szakemberével tartott megbeszélés.
3. **Szaktanácsadói megbeszélés** – a gyermekjóléti szolgálat és a szakmák képviselői közötti szakmai megbeszélés, előre meghatározott témakörben.

Esetkonzultációkat a védelemben vételi eljárásokat megelőzően illetve a családgondozás folyamán felmerülő problémák és az elért eredmények megbeszélése kapcsán tartanak.

A gyermeket érintő információk cseréje, a feladatok meghatározása, elosztása, a kitűzött célok megvalósulásának értékelése folyamatos az érintett szakemberek között.

A korábbi években a **jelzőrendszeri** tagokkal kialakult, jól működő, személyes munkakapcsolat a 2011-es évben is megmaradt. Hiányosságként kell megemlíteni az oktatási intézmények tekintetében, hogy a magántanulói státuszhoz nem minden esetben kéri meg a gyermekjóléti szolgálat javaslatát, illetve a magántanulónak nyilvánításra a Gyermekjóléti Szolgálat részére határozat sem érkezik. A családgondozók a jelzőrendszeri tagokkal napi kapcsolatban állnak. Jó a kapcsolat az oktatási intézményekkel, gyermekvédelmi felelőseivel és a védőnővel. A gondozott gyermekek döntő többsége ebből a korosztályból kerül ki.

A védőnőkkel való munkakapcsolat az előző évihez hasonlóan kiválóan működött. Kölcsönösen tájékoztatják egymást a veszélyeztetett családokról. A védőnők több esetben kértek személyesen is segítséget a hatékonyabb családgondozás érdekében.

A jelzések írásos formában „Esetjelző adatlap” használatával jutnak el hozzájuk. A gyermekjóléti szolgálat igyekszik minden esetben írásban visszajelezni a megtett intézkedésekről.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

Krizishelyzetbe kerül személyek vagy családok a helyzet megoldásában a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjaihoz fordulhatnak, akik rendelkeznek a megfelelő kompetenciával ahhoz, hogy a krizishelyzetben lévő a jogszabályok által elérhető megfelelő segítségben részesüljön (jogi tanácsadás, pszichológiai segítség, lelki támogatás, mediáció, segítő szervezetek felkutatása), a helyi önkormányzat szociális ellátásokról szóló rendelete szerint eseti jellegű anyagi segítséget nyújt.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Gyermekek napközbeni ellátása:

A gyermekek napközbeni ellátása Vásárosnaményban a bölcsődében, az óvodákban, az iskolai napközökben és lehetőség szerint nyári napköziben valósul meg.

Egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés a helyi lehetőségekhez mérten biztosított. A település rendelkezik sportcsarnokkal, tenispályával, településrészenként futballpályával, oktatási intézményenként tornateremmel és udvari pályákkal is, melyen az iskolai tornaórák és szabadidős sporttevékenységek megtarthatóak. Úszásoktatásra a gyerekek a Szilva Termál és Wellness Fürdőbe járnak.

A szabadidős és szünidős programokon a település minden gyermeke – érdeklődési körének megfelelően – részt vehet a Művelődési Központokban megszervezésre kerülő foglalkozásokon.

Ingyenes tankönyvellátást a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, illetve a tartósan betegek kapnak.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétvégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Gyermekétkeztetés

Vásárosnamény Város Önkormányzata 2017. évben a gyermekek étkezését a közigazgatási területén működő nevelési-oktatási intézményekben és bölcsődében biztosította. Az általános iskolák és a középfokú oktatási intézmények 2013. január 1. napjától állami fenntartásba kerültek, azonban a gyermekek étkeztetése továbbra is a települési önkormányzatok feladata maradt. A Beregi Mesevarázs Birodalom Bölcsődét a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás tartja fenn

A Gyvt. 21. §- a értelmében:

„21. § (1) Természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középfokú iskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],
 g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

A Gyvt. 21/A. §- a 2016. január 1. napjával hatályba lépő rendelkezésével meghatározta az **intézményi gyermekétkeztetés** módját, formáját, tartalmát, melyek alapján a települési önkormányzatoknak biztosítaniuk kell az ellátást.

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a **bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézést,**

b) a gyermekek és a tanulók számára az **óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkézést kell biztosítani.**

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a **települési önkormányzat**

aa) **az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában,** továbbá

ab) a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: **köznevelési fenntartó**) által fenntartott **nem bentlakásos nevelési– oktatási intézményben,**

b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott **nem bentlakásos intézményben,**

c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású **nem bentlakásos intézményben.**

(4) A bentlakásos intézményben az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosítani kell

a) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon a reggeli és vacsora főétkezést, és

b) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkezéseket, valamint a tízórai és uzsonna kísétkézéseket.

(5) A (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a szakosított szociális ellátást nyújtó és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmény az intézményben elhelyezett gyermekek részére,

b) a **települési önkormányzat a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezett gyermekek részére,**

c) az elhelyezést nyújtó intézmény fenntartója a b) pont alá nem tartozó bentlakásos nevelési-oktatási intézményben elhelyezett gyermekek részére.

.....”

A gyermekétkeztetés **ingyenes és kedvezményes** formáit, igénybevételének feltételeit a Gyvt. – 2016. január 1. napján hatálybalépő – 21/B. §- a az alábbiak szerint határozza meg:

„21/B. § (1) Az **intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani**

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

- aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
 ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
 ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,
 ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy
 ae) nevelésbe vették;
 b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy
 bb) nevelésbe vették;
 c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;
 d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha
 da) nevelésbe vették, vagy
 db) utógondozói ellátásban részesül.
 (2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani
 a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;
 b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;
 c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

Vásárosnamény Város Önkormányzata 2017. január 1. napjától az általa fenntartott Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ útján biztosítja a gyermekétkeztetést az alábbi intézményekben:

- Vásárosnaményi Játékszín Óvodái ,
- Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény,
- Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Petőfi Sándor Tagintézménye,
- Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Kölcsey Ferenc Tagintézménye,
- Beregi Mesevárás Birodalom Bölcsőde,
- Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium,
- Babus Jolán Középszintű Kollégium,
- Lónyay Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakközépiskola.

Támogatási formák megoszlása intézményenként

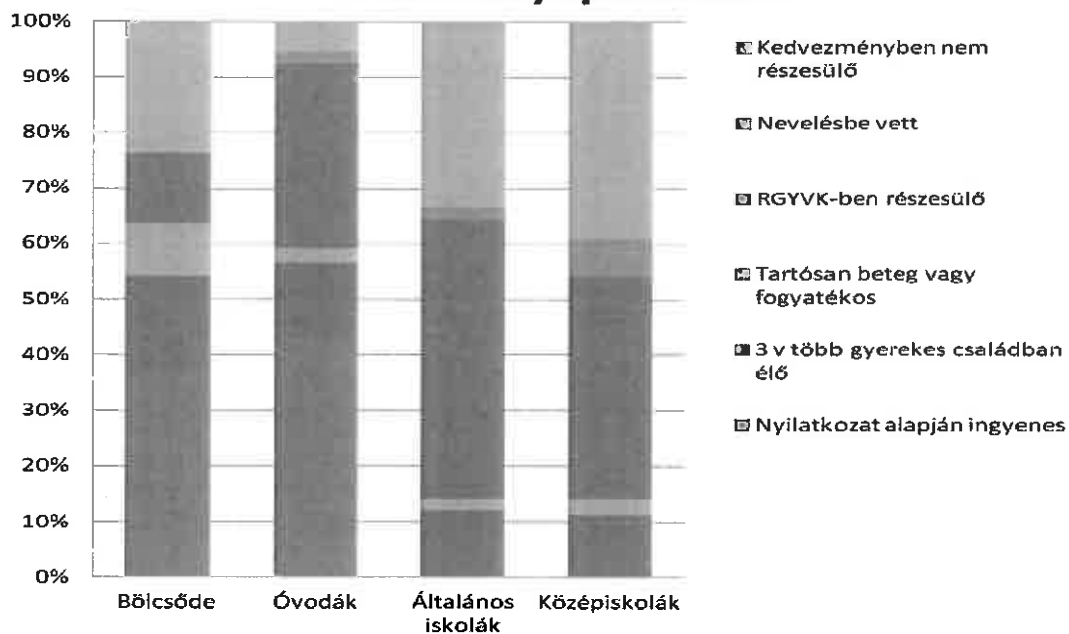
ebéd adagszám

Intézmény	Nyilatkozat alapján ingyenes	3 vagy több gyerekes családban élő	Tartósan beteg vagy fogyatékos	RGYVK-ben részesülő	Nevelésbe vett	Kedvezményben nem részesülő	Összesen
Beregi Mesevárás Birodalom Bölcsőde	1 966	899	504	663	0	1 252	5 284
Hétszínvirág Óvoda	21389	5 177	1 492	12 584	1 292	2 728	44 662

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

(vásárosnaményi tagóvodák)							
Vásárosnaményi Eötvös József Ált. Isk. és AMI	0	11 158	2 237	37 478	439	34 475	85 787
Vásárosnaményi Eötvös József Ált. Isk. és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	0	4 216	214	15 759	1 853	7 086	29 128
Vásárosnaményi Eötvös József Ált. Isk. és AMI Kölcsey Ferenc Tagintézmény	0	1 356	547	16 491	913	4 637	23 944
Általános iskolák összesen:	0	16 730	2 998	69 728	3 205	46 198	138 859
Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium	0	2 176	1 093	2 998	426	8 497	15 190
Lónyay Menyhért Baptista Szakgimnázium és Szakközépiskola	0	165	0	700	1 312	116	2 293
Babus Jolán Kollégium	0	1 948	0	11 518	796	6 217	20 479
Középiskolák összesen:	0	4 289	1 093	15 216	2 534	14 830	37 962
Mindösszesen:	23 355	27 095	6 087	98 191	5 739	65 008	226 767

Támogatási fomák megoszlása intézménytípusonként

Étkező gyerekek száma (fő)

	Nem vásárosnaményi gyerek	Vásárosnaményi gyerek	Nem vásárosnaményi gyerek	Vásárosnaményi gyerek
Bölcsőde összesen:	6	20	23%	77%
Óvodák összesen:	133	245	35%	65%
Általános iskolák összesen:	332	484	41%	59%
Középiskolák összesen:	198	54	79%	21%
Mindösszesen:	663	783	46%	54%

Az önkormányzat - a Gyvt. 21/C. §- ában foglaltaknak megfelelően - 2017. évben a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos gyermekek részére a nevelési és tanítási szünetekben is biztosította a gyermekétkeztetést.

Szünidei étkeztetést igénylő gyerekek száma

Korcsoport	Tavaszi szünet			Nyári szünet			Őszi szünet			Téli szünet		
	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes	HH	HHH	Összes
	fő	fő		fő	fő		fő	fő		fő		
Bölcsőde	4	5	9	11	7	18	4	8	12	7	2	9
Óvoda	9	11	20	25	17	42	8	14	22	13	5	18
Általános	27	36	63	56	54	110	21	31	52	20	18	38

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

iskola												
Gimnázium	5	14	19	15	16	31	5	11	16	3	3	6
Összesen	45	66	111	107	94	201	38	64	102	43	28	71

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Hátrányos megkülönböztetésre, az egyenlő bánásmód követelményének megsértésére a szolgáltatások nyújtásakor nem rendelkeznek az önkormányzat adatokkal.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A karitatív szervezetek adományait a rászoruló családok kapják. A gyűjtést a vöröskereszt, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársai végzik, az elosztás pedig az önkormányzat nyilvántartása alapján, rászorultsági alapon történik. Ún. „krízis csomag” kialakításával tudnak a szervezetek sürgős esetben segíteni.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

4.4.4. számú táblázat - Az óvodai ellátás igénybevétele

2017/2018. tanév	3 éves, vagy fiatalabb	4 éves	5 éves	6 éves	7 éves	Összesen
Székhely						

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	43	54	50	47	1	195
Más településről bejáró gyermekek létszáma						19
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	3	10	7	2	0	22
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	6	8	1	0	16
Aranyablak Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	18	6	9	8	0	41
Más településről bejáró gyermekek létszáma						8
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	3	0	0	6
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	2	0	0	5
						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	13	14	13	9	0	49
Más településről bejáró gyermekek létszáma						15
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	4	2	0	0	6
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	0	0	0	0

Madvívás Tagóvoda						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	15	4	6	9	0	34
Más településről bejáró gyermekek létszáma						5
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	1	0	0	1

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	1	2	0	0	4
---	---	---	---	---	---	---

Általános Iskolák						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	10	3	3	4	1	21
Más településről bejáró gyermekek létszáma						1
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	2	1	2	2	0	7
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	0	0	2	1	0	3

Általános Iskolák						
Az intézménybe beíratott gyermekek létszáma	0	8	4	7	1	24
Más településről bejáró gyermekek létszáma						3
Az intézménybe beíratott, 20%-ot meghaladóan hiányzott gyermekek száma (az adott évből eltelt időszakra vetítetten)	0	0	0	0	0	0
A beíratott gyermekek közül a hátrányos helyzetűek létszáma	4	5	4	3	0	16
A beíratott gyermekek közül a halmozottan hátrányos helyzetűek létszáma	1	2	1	1	0	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

Általános Iskolák - Általános Iskolák

Eötvös József Általános Iskola és AMI	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	
tanév							db
2013/2014	15	14	29	1		1	1
2014/2015	15	15	30	1		1	1
2015/2016	15	15	30	1		1	1
2016/2017	15	15	30	1		1	1
2017/2018	15	14	29	1		1	1

Forrás: Intézményi adatgyűjtés

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat- ellátási helyek száma	
	tanév	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon		összesen
	2013/2014	1	1	1	0	0	0	1
	2014/2015	1	1	1	0	0	0	1
	2015/2016	1	1	1	0	0	0	1
	2016/2017	1	1	1	0	0	0	1
	2017/2018	1	1	1	0	0	0	1

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztésében a Pedagógiai Szakszolgálat szakemberein kívül az általános iskola gyógypedagógusai vesznek részt a probléma-típusuknak megfelelően.

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

4.4.11. számú táblázat - Iskola személyi feltételek

2017/2018. tanév	Fő	Hiányzó létszám
Eötvös József Általános Iskola és AMI		
Nem szaktanítást végző tanító	31	0
Szaktanítást végző tanítók száma		
Szaktanítást végző tanárok száma	39	1
Gyógypedagógusok létszáma	1	
Gyermekvédelmi felelős		
Iskolaorvos	1	
Iskolapszichológus		
Kisegítő személyzet	11	

2017/2018. tanév	Fő	Hiányzó létszám
Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény		
Nem szaktanítást végző tanító	0	
Szaktanítást végző tanítók száma	8	
Szaktanítást végző tanárok száma	9	
Gyógypedagógusok létszáma	0	
Gyermekvédelmi felelős	0	
Iskolaorvos	1	
Iskolapszichológus	0	
Kisegítő személyzet	5	

Forrás: Oktatási intézmények adatközlése

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció településünkön nem fordult elő.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutakozó eltérések

Az oktatás feltételeiben az intézmények között nincs jelentős különbség. Vásárosnamény Város Önkormányzata mindent megtesz azért, hogy az esélyt mindenki számára egyformán biztosítsa. Minden iskola rendelkezik könyvtárral, mindenki számára biztosítják az informatika alapjainak elsajátítását, minden általános iskolai tanuló nyelvoktatásban részesül. A szabadidő hatékony eltöltése érdekében sok sport és kulturális tevékenységet, szakkört kínálnak az intézmények, a napközit és tanulószobát igénybevevők száma igen magas. Az általános és középiskolai intézmények fenntartója 2013-tól már nem az önkormányzat, de az együttműködés továbbra is folyamatos. A feltételek és az oktatás minősége így nem térhet el, s nem is tér el, így ez a kérdés esetünkben nem releváns.

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

4.4.17. számú táblázat – Hátránykompenzáló programok

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
tanév								
2013/2014					72	27	136	10
2014/2015					125	36	335	58
2015/2016					150	45	363	30
2016/2017							337	30
2017/2018							337	25

Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI Petőfi Sándor Tagintézmény	tanodai program létszám	HH/ HHH tanulók létszáma	tehetséggondozó program	HH/ HHH tanulók létszáma	nyári tábor	HH/ HHH tanulók létszáma	Alapfokú művészetoktatás	HH/ HHH tanulók létszáma
tanév								
2013/2014								
2014/2015								
2015/2016	Kisvakond: 30	30						
2016/2017	Kisvakond: 32	32						
2017/2018	Kisvakond: 32	32						

Forrás: Intézményi adatszolgáltatás

Az általános és középiskolákban sikeresen működik az Útravaló-program melyben a pedagógusok a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulókkal külön foglalkoznak jobb tanulmányi előmenetelük érdekében.

A nyolcadik osztályt végzett, Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Tehetséggondozó programjába jelentkezőknek többnyire csak elvi támogatást tud biztosítani a fenntartó önkormányzat.

Minden intézményben működik Intézményi Minőségirányítási Program, melynek keretében az iskolahasználók elégedettségének mérésével, a mérések kiértékelésével szabályozzák az iskolák tartalmi munkáját.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett. Az iskolai szünetekben nem megoldott a gyermekek felügyelete.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében. Az oktatási szünetekben gyermekfelügyelet biztosítása. „Napközis táborok” szervezése.
A gyermekek különböző anyagi helyzete, öltözködésbeli különbségek (szerényebb-szegényesebb megjelenés óvodában, iskolában)	Az óvodai, iskolai környezetben egymás elfogadtatása, gyermekek szintjén történő megértetéssel, neveléssel, adományozások
A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek étkeztetése nem teljesen megoldott.	Minden érintett gyermek vegye igénybe a kedvezményes étkeztetést, erről az elutasító szülőket meg kell győzni
Érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása.	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, jegyző). Érzékenyítő tréningek és játékok a feldolgozásban segítségként. Különböző konfliktus kezelési technikák elsajátítása, amibe a szülőket is bevonnánk.
Rendszeres étkezéshez jutás.	EU-s élelmiszer segélycsomagokra pályázás, segélycsomagok osztása, önkormányzati szünidei étkeztetés igénybe vétele.
Elszegényedés jeleinek időben történő észrevétele.	Az óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés, adományozások megszervezése, csere-bere akciók szervezése.
Magas a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek száma.	Több szakemberre van szükség a korai fejlesztésekhez már csecsemőkortól, később pedig logopédus és fejlesztőpedagógus

	bevonásával.
Kevés a bölcsődei férőhelyek száma. „Sorban állás” van a helyekért.	Az óvodai férőhelyek bővítésével a 2 és fél éves, szobatiszta gyermekek átkerülhetnek a bölcsődéből az óvodába.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

A nők esélyegyenlőségének jogi alapvetései, miszerint

- a nők és férfiak egyenjogúak, egyenlő jogok illetik meg őket minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében,
- a nőket a férfiakkal egyenlő bánásmód illeti meg a munkavállalás, szakképzés, előmeneteli lehetőségek, a munkafeltételek terén, valamint a szociális biztonság területén.

A munkaviszonnyal, a munka díjazásával kapcsolatban érvényesülnie kell az egyenlő bánásmódnak. A nők tekintetében figyelemmel kell lenni a védett tulajdonságokra: nem, családi állapot, anyaság, és terhesség tekintetében.

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt, illetve a gyermek napközbeni ellátásának megoldása miatt.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1 számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2012	3170	3199	2758	2809	412	390
2013	3194	3185	2693	2838	501	347
2014	3263	3186	2876	2914	387	272
2015	3300	3211	3045	2993	255	218
2016	3299	3176	3089	3023	210	153

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal ebben a kérdésben.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség, a szakképzettség hiánya nemtől és kortól függetlenül beszűkíti az elhelyezkedés lehetőségét.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Önkormányzatunk nem rendelkezik adatokkal ebben a kérdésben.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően nem rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődlegesen a bölcsődei férőhelyek számának bővítése merül fel feladatként. Városunkban a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló óvodai férőhelyek száma az igényeket a jelenleg futó pályázatok megvalósulásával mind a három településrészen kielégíti.

5.2 számú táblázat - A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások

	3 év alatti gyermekek száma a településen	működő bölcsődék száma	bölcsődei férőhelyek száma		működő családi napközök száma	férőhelyek száma családi napközökben	férőhelyek összesen
			önkormányzati	egyéb			
2012	226	0	na	na	na	na	na
2013	221	0	na	na	na	na	na
2014	224	0	na	na	na	na	na
2015	227	0	na	na	na	na	na
2016	258	1	24	na	0	0	0
2017	330	1	24	na	0	0	0

Forrás: TeIR és helyi adatgyűjtés

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdik meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor, melyekben nagy jelentősége van az iskola orvosoknak és védőnőknek.

	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2013	4+2	224	39
2014	4+2	227	43
2015	4+2	258	43

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2016	4+2	330	44
2017	4+2	358	47

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény.

5.4. számú táblázat - A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

	rendőrök riasztása családi viszályhoz	tényleges feljelentések száma	bírósági ítélet
2013	83	72	na
2014	95	88	na
2015	106	99	na
2016	144	104	na
2017	135	106	na

Forrás: Rendőrségi adatszolgáltatás

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A településen anyaothton, családok átmeneti otthona nem működik. Segítséget a védőnői és a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat munkatársain keresztül kaphatnak a krízishelyzetbe kerülők.

Férőhelyek száma	önkormányzati anyaothton a településen	önkormányzati anyaothton a település 50 km-es körzetében	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a településen	Nem önkormányzati (egyházi, alapítványi) anyaothton a település 50 km-es körzetében
2012	0	na	0	na
2013	0	na	0	na
2014	0	na	0	na
2015	0	1	0	na
2016	0	1	0	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

A Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete NYITOTT - Ház Anya-Gyermek Segítőotthona a 2017. évben is a törvény által meghatározott szolgáltatásokat nyújtotta.

Az anyaothton a szülő, illetve a gyermek számára szükség szerinti ellátást nyújt. Ennek keretében a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV.30.) NM rendelet (továbbiakban: R.) 71. -72. §-a alapján biztosítja:

- életvitelszerű tartózkodás lehetőségét,
- tisztálkodási, mosási, főzési lehetőséget,
- textíliával történő ellátást,
- szükség szerint ruházatot és élelmiszert,
- elsősegélyhez szükséges felszereléseket.

A szülő munkavégzése vagy egyéb indokolt távolléte, illetve akadályoztatása esetén segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásához, gondozásához, illetve segíti a szülőt a gyermekének megfelelő napközbeni ellátáshoz való hozzájutásban.

Emellett pszichológiai, jogi, szociális és mentálhigiénés segítséget nyújt, a bántalmazás, fenyegetés miatt védelmet kereső anya és gyermeke, a családi krízis következtében, illetve a szociális krízis miatt bekerülő anya és gyermeke számára.

A szolgáltatás célja:

- Az átmenetileg nehéz élethelyzetbe került lakhatás nélküli, stabil családi háttérrel nem rendelkező, illetve erőszak elől menekülő anyák és gyermekeik problémáinak megoldása, számukra ellátás biztosítása.
- A szociális munka eszközzel az anyák alkalmassá válnak a hosszú távú önálló életvitelre, gyermekeik megfelelő gondozására, nevelésére, családi kapcsolataik megtartására és rendezésére, saját értékeik felismerésére, fejlesztésére. Megtanulják környezeti erőforrásaik felkutatását és azoknak saját érdekükben történő felhasználását a sikeres re-integráció érdekében.
- A gyermek veszélyeztettségének megelőzése, illetve megszüntetése annak érdekében, hogy a gyermeket ne kelljen elválasztani a róla gondoskodó szülőtől.
- Átmeneti elhelyezés biztosítása a gyermek családban történő neveléséhez és gondozásához. Az ellátás mellett a gyermek és a szülő részére a személyes gondoskodáson és segítségnyújtáson túl jogi, pszichológiai és mentálhigiénés támogatás biztosítása.
- A gondozott gyermek testileg, értelmileg, érzelmileg, erkölcsileg, korának és képességeinek megfelelően fejlődjen, személyisége a lehető legteljesebb módon kibontakozzon. A szocializációs nehézségekre visszavezethető lemaradások csökkentése.

Az otthonba kerülés továbbra is a szülő kérelme alapján történik, feltételei:

- Magyarország közigazgatási területén lakcímmel vagy tartózkodási hellyel rendelkezzen
- szociális rászorultság
- egészséget, fertőzőmentességet bizonyító orvosi igazolás

Az elhelyezés időtartama 12 hónap, amely 6 hónappal, vagy iskolás gyermeket nevelő szülő esetén tanév végéig meghosszabbítható. Az ellátott családok személyi térítési díjat fizetnek, ami az anyák jövedelme és a gyerekszám alapján kerül megállapításra.

Az ellátandó célcsoport:

- elsősorban bántalmazott anyák és gyermekeik
- szabad férőhely esetén átmeneti jelleggel krízishelyzetbe került anyák és gyermekeik, (lakhatási, pénzügyi nehézség, családi probléma, válás, elemi csapás stb.)
- válsághelyzetbe került várandós anyák
- szülészetről kikerült válsághelyzetben lévő anyák és gyermekük

Elhelyezési feltételek:

- Az anyaotthon 30 ellátott (anya és gyermek) befogadásáról tud gondoskodni 8 lakószobában.
- Minden család részére külön lakószobát biztosítanak.

- Közös konyha, vizes blokk, az alagsorban mosókonyha, az első emeleten közösségi szoba áll a lakók rendelkezésére.
- Az épület alkalmas éjszakai és nappali tartózkodásra.
- Az otthonban folyamatos munkarend szerinti munkavégzés van.
- Az épület egésze akadálymentesített
- A szabadidő hasznos eltöltéséhez az EU szabványainak megfelelő játszótér, kiépített szalonnasütő hely az udvaron.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön az önkormányzati képviselő-testület tagjainak egyharmad része nő. A hivatali, oktatási intézmények dolgozóinak és vezetőinek a többsége is női munkaerő.

	Képviselőtestület tagja		Városi bíróság és ítéltáblák vezetői		Közgyűlések tagjai	
	Férfi	Nő	Férfi	Nő	Férfi	Nő
2012	6	3	na	na	na	na
2013	6	3	na	na	na	na
2014	5	4	na	na	na	na
2015	5	4	na	na	na	na
2016	5	4	na	na	na	na
2017	5	4	na	na	na	na

Forrás: Helyi adatgyűjtés

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmódeljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez ösztársadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

Szakmai tapasztalataink szerint a gyermek születését követően az otthon maradó szülő magányosnak érzi magát. Hirtelen az eddigi aktív életéből minden háttérbe szorul, a megszokottól eltér, és fellép a félelem a „más”-tól. Ezért az Önkormányzat a közművelődés, a sport, a szabadidő eltöltésének terén olyan családbarát környezetet kíván teremteni, amely közösségi teret nyújt számukra is. A közparkok és közkertek alkotják a kerület zöldhálózatának központi elemeit, ezeket folyamatosan szépítjük, bővítjük. Folyamatosan megújuló programkínálat mellett a helyi hagyományos programokat is szerveznek: kiállítások, színházi előadások, játszóház, gyermek- és családi programok, tanfolyamok, bálók, ünnepi és művészeti események, nyugdíjas programok egyaránt megtalálhatók.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata településünkön

beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az 55 év feletti munkanélküli nők száma magas, a munkaerő-piacon való elhelyezkedésük nagyon nehéz.	Az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának biztosítása, növelése.
A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag és jogilag kiszolgáltatott helyzetben vannak.	Felvilágosítás és ingyenes jogi tanácsadás szervezése a gyermeküket egyedül nevelő nők részére.
A magas gyermekszám miatt sok évig nem dolgoznak, s ez a család mélyszegénységéhez vezet.	Felvilágosító programok, optimális családtervezés tanítása.
A korai gyermekvállalással sokan idő előtt elhagyják az oktatási intézményeket, s megfelelő képzettséget nem szereznek.	A felnőttoktatásban külön a gyermekes nők számára szervezni tanfolyamokat.

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint

	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2012	1006	1483	2489
2013	1004	1479	2483
2014	963	1455	2418
2015	937	1423	2360
2016	930	1421	2351

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak családi állapotára jellemző, hogy korban előrehaladva fokozatosan csökken a házasok, és növekszik az özvegyek aránya. Városunkban a nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők aránya 25 %, vagyis elég jelentős az előregedés.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama („feminization of ageing”).

Az időskorban jellemző megbetegedések – a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrend- szeri megbetegedések, ízületi problémák – mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2.3. számú táblázat – Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén

	Regisztrált munkanélküliek száma	55 év feletti regisztrált munkanélküliek száma		Tartós munkanélküliek száma	55 év feletti tartós munkanélküliek száma	
	fő	fő	%	fő	fő	%
2012	802	56	8	461	na	
2013	848	60	7	489	na	
2014	659	68	10	376	na	
2015	473	60	13	199	na	
2016	363	49	13	181	na	

Forrás: Helyi adatgyűjtés, TeIR

Az idős korosztály (jellemzően az 55 év feletti) foglalkoztatási mutatói a településen nagyon alacsonyak. Annak a személynek, aki ebben a korban munkanélkülivé vált, az elhelyezkedési esélye a nullával egyenlő, sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerő-piacon. Ebben az esetben látványos a diszkrimináció, hiszen nem csak az elhelyezkedési esélye rosszabb, a létszámleépítés is hamarabb eléri a korosztályt. A településen a regisztrált munkanélküliek száma 2016. évben 49 fő 55 év feletti, ez 13%-a a regisztrált összes munkanélkülinek.

Az sem jellemző, hogy a lakosság köréből többen éljenek a nyugdíj melletti/helyetti munkavégzés lehetőségével.

A település előregedő, az idős, nyugdíjas emberek a vidéki életmóddal járó többletterhelés miatt örülnek, ha a ház körüli teendőket el tudják látni. Az idősek nagy része az „helyi születésű lakosság” kertes házban lakik, ahol akad munka bőven.

b) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Jellemzően a diplomások körében fordul elő, hogy nyugdíjazásuk után részmunkaidős jogviszonyt létesítenek, többnyire alapítványi, egyházi fenntartású intézményeknél a hiányszakmákban.

6.3.1. számú táblázat – 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő időskorúak száma	
	fő	fő	%
2012	1228	21	1,7
2013	1250	21	1,7
2014	1310	20	1,5
2015	1369	19	1,4
2016	1453	21	1,4

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs hivatalos adat a kérdéssel kapcsolatban.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

Az önkormányzat kötelező feladataként biztosítja a rászoruló, településen élő idősök számára a szociális alapszolgáltatásokat, továbbá a nem kötelező alapszolgáltatásokhoz való hozzájutást. Az egészségi állapotuk miatt szociális vagy mentális támogatásra szorulóknak szívesen veszik az önkormányzat, vagy a civil szervezetek megkeresését, és veszik igénybe a szolgáltatásokat saját otthonukban. Nappali ellátásra a Vásárosnaményi Humán Szolgáltató Központ Idősök Otthonában van lehetőség, melyet szívesen vesznek igénybe. A célcsoport az egészségügyi szakellátást a helyi szakrendelőkben igénybe tudja venni, aki betegsége folytán, vagy mozgásában korlátozott, annak lehetősége van betegszállítót igényelni, vagy a falugondnoki szolgáltatást pl. a Perényi- és a Károlyi-tanyákon élők.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településen aktív nyugdíjas élet folyik, melynek mozgatói a nyugdíjas egyesületek, ahol a tagok rendszeresen összegyűlnek. Jó kapcsolatot ápolnak más települések klubjaival. Munkájukra mindig lehet számítani a településen megszervezésre kerülő rendezvények bonyolításában, vendéglátásban. Szívesen vesznek részt „Ki mit tud?” jellegű énekes-táncos és prózai megmérettetéseken. Rendszeres próbákat tartanak, folyamatosan szép eredményeket érnek el neves országos versenyeken.

c) idősök informatikai jártassága

Nincs hivatalos adatbázis erre vonatkozóan, de viszonylag sokan használnak okos telefont és a számítógéppel a világhálót.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősellátás és a szociális gondoskodás területén az utóbbi években egyre jelentősebb szerep jutott a civil szektornak, egyházi, alapítványi és magán szervezetek is több szociális intézményt hoztak létre és működtetnek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály a célcsoport.	Polgárórság fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége.
Az idős emberek morbiditási mutatói rosszak.	Szűrések, előadások szervezése, tájékoztatók

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	készítése. Az idős emberek egészségügyi állapota javul.
Nyugdíjasokat érintő kérdésekben tájékoztatások hiánya.	Előadások, honlap, helyi média lehetőségének bővítése.
Magas a magukat ellátni képtelen, gondozásra szoruló emberek száma. Várólista van az idősek otthonában is.	Pályázati forrás rendelkezésre állása esetén az idősek otthonának a bővítése adna lehetőséget a probléma orvoslására. Az egészségügyi és szociális ellátó rendszerek – idősek otthona és az ápolási, krónikus osztályok – összehangolása, a támogatott lakhatás, a lakóotthonok kiépítése, biztosítása. A házi segítségnyújtás kapacitásának bővítése.
Fizikai-, és szellemi aktivitás tudatos megőrzésére több programra van szükség.	Nyugdíjas klubok egymás közötti programok szervezése.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK II. HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

támogató szolgáltatás	-	-	-	-	-	-	2	2	2
fogyatékosok nappali ellátása	-	-	-	-	-	-	1	1	1

Forrás: helyi adatgyűjtés

Településünkön a még önmaguk ellátására képes emberek életvitelének a megkönnyítését szívügyének tekinti, a falugondnoki szolgálat és a civil szervezetek személyre szabott gondoskodási lehetőséget jelentenek. A civil szervezetek jelentős szerepet vállalnak a fogyatékkal élők életének a megkönnyítésében.

Az Együtt az úton Közhasznú Egyesület (székhelye: 4481 Nyíregyháza, Kemecei u. 48-50., a továbbiakban: Egyesület) **célja, feladata:**

Az **Egyesület** 2006-ban jött létre azzal a céllal, hogy szociális alapszolgáltatást nyújtson hátrányos helyzetű, fogyatékkal élő személyek számára. Elsődleges feladatuként, szociális alapszolgáltatások biztosítását vállalta. Az Egyesület nem állami fenntartású, szociális tevékenységet folytató non-profit szervezet. Jelenleg is egy integrált szociális ellátást nyújtó intézményt működtet Nyíregyházán. Ez az intézmény magába foglalja fogyatékkal élők nappali ellátását, idősek nappali ellátását és támogató szolgálat működtetését.

Ezen kívül támogató szolgálatot működtet vásárosnaményi székhellyel is, ahol klienseik számára nyitva álló helyiséget biztosít, melynek címe: 4800 Vásárosnamény, Esze Tamás u. 4. sz.

A támogató szolgálat az egyesület megalakulása óta (2006. 08. 01.) biztosítja szociális alapszolgáltatási tevékenységét fogyatékkal élők számára a vásárosnaményi kistérségben.

A támogató szolgálat tevékenységének fő célja, hogy szolgáltatásaival a különböző fogyatékosági csoportokhoz tartozó személyek társadalmi beilleszkedését segítse annak érdekében, hogy megszokott környezetükben élhessék önálló, önrendelkező életüket.

Ennek érdekében az illetékességi területükön élő fogyatékos személyek részére a következő szolgáltatásokat biztosítja:

- Személyszállítás
- Személyi segítségnyújtás
- Információnyújtás, tanácsadás
- Szabadidős programok szervezése

Az ellátottak köre:

A támogató szolgálat a működési területén biztosítja az otthonában-egyedül vagy családjával-élő mozgássérült, látássérült, hallássérült, értelmi sérült, halmozottan sérült és autista személyek ellátását. Az ellátás igénybevételére jogosult minden ellátási területünkön élő fogyatékos személy.

A Támogató szolgálat elsődleges célkitűzése a szociálisan rászorult személyek felkutatása, egyénre, személyre szabott szolgáltatás, gondozás biztosítása, a szükségleteik kielégítése érdekében szolgáltatások elérése, biztosítása.

Ellátottak rászorultság szerinti megoszlása:

Az ellátottak jellemzően nehéz anyagi körülmények között élnek, hiszen a családok életvitelét jelentősen befolyásolja, hogy a családban fogyatékos személy él, mivel a fogyatékkal élő személyek más ellátási igényekkel rendelkeznek. A támogató szolgálat szolgáltatásai kifejezetten a fogyatékos személyek ellátási igényeire épülnek.

A vásárosnaményi székhellyel működő Támogató Szolgálatnak 2017-ban 59 fő szociálisan rászorult klienssel van megállapodása.

Ellátottak zömében mozgásszervi fogyatékossgal élők, illetve értelmi sérültek és látássérült emberek. Kisebb számban vannak köztük autista, halmozott és hallásfogyatékos személyek. Jelenleg 5 fő halmozottan fogyatékos vagy autista ellátottat gondozunk rendszeresen.

A gondozottak nagy részét a vásárosnaményi kistérségben főleg a beregi településeken és Vásárosnamény városban élő fogyatékos személyek alkotják.

Vásárosnaményban jelenleg 16 fő ellátottnak segítik a mindennapi életvitelét.

Megoldás Közhasznú Egyesület (székhelye: 4600 Kisvárd, József Attila út 58., telephelye: 4800 Vásárosnamény, Esze Tamás utca 4.) Az egyesület jelenleg 3 támogató szolgáltatást, 1 közösségi pszichiátriai ellátást, 2 fogyatékos személyek nappali ellátását, és 2 pszichiátriai betegek nappali intézményét működteti a térségben.

Az Egyesület vásárosnaményi telephelyén működő szociális szolgáltatásai:

- Pszichiátriai betegek nappali ellátása (férőhelyszám: 30 fő): Ellátási területe: Vásárosnaményi kistérséghez tartozó települések közigazgatási területe.
- Fogyatékos személyek nappali ellátása (férőhelyszám: 50 fő). Ellátási területe: Vásárosnaményi kistérséghez tartozó települések közigazgatási területe. A vásárosnaményi épület nyitva álló helyiségként szolgál a támogató szolgáltatást és a közösségi pszichiátriai ellátást igénybe vevők számára.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű és egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma

	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2012	614	na
2013	591	na
2014	555	na
2015	497	na
2016	471	na

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A fogyatékkal élő személyek számára az önkormányzatunknak nincs anyagi lehetősége a jogszabályi kötelezettségeken kívüli kompenzációra.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A település nagy részén az akadálymentesítés megoldott, illetve tervezés alatt áll.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

A településen az akadálymentesítés nagyrészt megoldott, a szolgáltatások hozzáférhetősége még nem teljes körű. A magánlakásokról nincsenek információink.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

A nem önkormányzati tulajdonú épületek akadálymentesítettségéről teljes körű információval nem rendelkezünk

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

A település nagy részén az akadálymentesítés megoldott, illetve tervezés alatt áll.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön fogyatékosok nappali klubja működik, illetve a tanyagondnoki szolgálat segíti a bevásárlásaikat, kimozdulásukat.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Önkormányzatunk csak a jogszabályokban előírt kompenzációkat tudja biztosítani.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A településen a rendőrség bűnmegelőzési munkáját kiegészítik és támogatják a helyi **polgárőr** szervezetek, akik a közrend, közbiztonság védelmében, a közterületek, közintézmények védelmének biztosításában nyújtanak segítséget.

Vásárosnaményi Diák Sportegyesület (székhelye 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 21.) A fiatalok számára a sportolás és testedzés lehetőségét biztosítja, utánpótlást nevel a futball és az úszás sportágakban, versenyeket szervez és a sport hagyományait ápolja.

Diákmozgalomért Alapítvány (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Kossuth Lajos út 9/b.) A Vásárosnaményi II. Rákóczi Ferenc Gimnázium tanulóinak támogatása.

Beregi Diáksport Egyesület (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 6-12.)

Eötvös József Alapítvány (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 6-12.): Célja a kiemelkedő teljesítményt nyújtó tanulók jutalmazása, az éves iskolai névadó nap megrendezése, a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola tárgyi feltételeinek javítása.

Kölcseys Gyermekéért Alapítvány (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Damjanich János út 34.) Az Egyesület fő tevékenysége a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Kölcsey Ferenc Tagintézmény tanulóinak szellemi, fizikai és erkölcsi fejlődésének segítése. Az iskola felszereltségének javítása. A nevelési feltételek javítása, korszerűsítése. A gyermekekkel kiemelten foglalkozók támogatása. Egyéni és csoportos tanulmányok támogatása. Tanulmányutak, szakkirándulások szervezése. Az idegen nyelvoktatás feltételeinek korszerűsítése, kulturális tevékenység.

BEREG Fiai Hagyományörző Íjász Egyesület (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Szőlőskert u. 43.) Feladatuknak tekintik a gyermekekkel megismertetni és megszerettetni a hagyományokat.

Tiszaparti Jegenyék Alapítvány (székhelye: 4803 Vásárosnamény, Iskola u. 54.) Alaptevékenysége a Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola Petőfi Sándor Tagintézmény tanulóinak szellemi, fizikai és erkölcsi fejlődésének segítése. Az iskola felszereltségének javítása. A nevelési feltételek javítása, korszerűsítése. A gyermekekkel kiemelten foglalkozók támogatása. Egyéni és csoportos tanulmányok támogatása. Tanulmányutak, szakkirándulások szervezése. Az idegen nyelvoktatás feltételeinek korszerűsítése, kulturális tevékenység.

Beregi Természet- és Környezetvédelmi Egyesület (székhelye: 4841 Jánd, Arany János tér 26.): Alaptevékenysége a környezetvédelmi és természetvédelmi feladatok ellátása, környezeti nevelés, környezettudatos magatartás kialakítása, természetvédelem, állatvédelem és egyéb az alapszabály szerint.

Beregi Ifjúságért Közművelődési és Szabadidő Egyesület (székhelye: Márokpapi, Bartók B. u. 24.): Tevékenységének célja ismeretterjesztő, képességfejlesztő foglalkozások szervezése és megvalósítása. közösségi rendezvények szervezése, lebonyolítása. Állatotthonban elhelyezett állatok élelmezése, őrzése, egészségügyi ellátása. Azon cél érdekében, alakult, hogy társadalmi kezdeményezésen alapulva, a gyermek és ifjúsági korosztály bevonásával olyan szociális- és kulturális- környezetvédelmi- és szabadidős programok, projektek megvalósítása, amelyek biztosítják a kistérségben található települések fiataljai számára a korosztályuknak megfelelő minőségi életszínvonalat, választ adva a XXI. század – hátrányos helyzetű térségünket halmozottan érintő – kihívásaira, növelve ezzel a kistérség szociális, kulturális, gazdasági megtartó erejét.

Az **Óvodás Gyermekéért Oktatási-Nevelési Alapítvány** 1993-ban jött létre.

Az alapítvány célja:

- az óvodás gyermekek sokoldalú megsegítése a testi és értelmi nevelés terén,
- a szakmai felszereltség javítása, a nevelő munka technikai feltételeinek korszerűsítése érdekében,
- az egészséges életmódra nevelés feltételeinek korszerűsítése,
- esélyegyenlőség biztosítása, a családok mélyülő válságának oldása, a gyermekek sokoldalú foglalkoztatása, lehetőségeinek bővítése,
- az egyéni képességfejlesztés megvalósítása korszerű eszközökkel, a problémamentes iskolakezdés érdekében.

Az Alapítvány évek óta sikeresen működik, ennek köszönhetően számos eszköz és fejlesztő játék segíti a hátrányos-és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek sokoldalú fejlesztését is.

Vásárosnaményi Református Egyház (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Szabadság tér 8.)

Vitkai Református Egyház (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Kiss Ernő út 2.)

Római Katolikus Egyház (székhelye: 4800 Vásárosnamény, Rákóczi Ferenc út 19.)

Az egyházak a mélyszegénységben élők, a gyermekek, a kisgyermekes nők, a fogyatékkal élők célcsoportokkal is foglalkoznak rendszeres vagy eseti jelleggel.

A helyi nyugdíjas klubokra is mindig lehet számítani a rendezvények támogatásában, lebonyolításában.

b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Az Önkormányzat a jóléti háló alakításában és működtetésében fokozottabban számít a civilek részvételére, így a városban működő **egyházak, nyugdíjas szervezetek, ifjúsági szervezetek, a vöröskereszt, az alapítványok és egyéb civil segítők aktív közreműködésére**, akik tagjai az észlelő-jelzőrendszernek, és partnerként vesznek részt a pályázati és egyéb programok megvalósításában is.

Vásárosnamény Város Önkormányzata a gyermekjóléti, gyermekvédelmi alap, kötelező vagy vállalt feladatait saját fenntartású, vagy kistérségi társulásos intézmény, illetve megyei intézmény útján látja el.

A városban működő civil szervezetek a fenti területeket nem fedik le teljes körűen. Ezek a szervezetek az alábbiak szerint kategorizálhatók: egyesületek, sportegyesületek, alap- és középfokú oktatási-nevelési intézmények alapítványai. Az oktatási-nevelési intézmények

alapítványainak célja minden esetben az intézményi oktatás feltételeinek javítása, az SZJA 1%-ából befolyó bevételekből.

Az önkormányzatok alapvető kötelessége és érdeke, hogy feladataikat költséghatékony módon oldják meg, részben, mert közpénzek felhasználásáról van szó, részben pedig e feladatok rendszerint alulfinanszírozottak. Ez utóbbi olyan megoldások keresésére ösztönzi az önkormányzatot, melyek lehetőség szerint minimális költségvetési forrás lekötésével megfelelően biztosítják az ellátást. Az együttműködés egyik lehetséges formája a feladatmegosztás. Az önkormányzat saját forrásai és kapacitásuk kiegészítésére, a rugalmasság és a szaktudás bővítésére keresi az együttműködés lehetőségeit a kultúra, sport- és szabadidő, oktatás, egészségügy, szociális ellátás, környezetvédelem, településfejlesztés területén.

Településünkön csak Roma Nemzetiségi Önkormányzat működik.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A Roma Nemzetiségi Önkormányzat (RNÖ) szívesen vállal szerepet minden, a roma célcsoportot érintő feladat, pályázat megvalósításában, ennek biztosítására együttműködési megállapodás is létrejött az RNÖ és Vásárosnamény Város Önkormányzata között. A HEP 3. 8. pontjában részletesen ismertetésre került.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A HEP 8. a) pontjában a nevek ismertetése mellett ez már kifejtésre került.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Nincs értékelhető adatunk ezen a területen. Szükséges az adathiány megszüntetése, a megfelelő információk megszerzése céljából a kapcsolatok építése.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzat, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába.

A helyzetelemzéshez adatot szolgáltatottak, illetve a korábban elkészített anyagaik felhasználásával segítségünkre voltak az önkormányzati intézmények dolgozói, a területek szakemberei. A kapcsolatot elektronikus úton tartottuk. A HEP Fórum két alkalommal ülésezett, utána elektronikus információ-csere történt a partnerekkel.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az önkormányzat honlapján elérhetővé tettük az első verziót, és a beérkező vélemények alapján a szükség szerinti módosító javaslatokat a képviselő-testület elé visszük.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összefoglalása

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Alacsony az aktív korú lakosságon belül a foglalkoztatottak aránya	Az önkormányzat nyújtson be pályázatot minden elérhető közfoglalkoztatási pályázatra. Mezőgazdasági képzés(ek) és piacképes szakmákra átképzés(ek) szervezése az álláskereső álláskereső esélyeinek növelése érdekében.
	15,4% -os mértékű az aktív korú lakosságon belül a 21-25 év közötti korú nyilvántartott álláskereső aránya	Az önkormányzat nyújtson be pályázatot tapasztalatszerzési cézzal kiírt közfoglalkoztatási pályázatra.
	A településen magas a lakásfenntartási/települési támogatásban részesülők száma (350 fő/2015.év)	Tájékoztatási rendszer működtetése a rászorulóknak önkormányzat és civil megsegítése érdekében
	Magas az aktív korú lakosságon belül a nyilvántartott pályakezdő álláskereső aránya.	Pályakezdő munkanélküliek tudásbázisának felmérése, kiajánlása a munkaerőpiacra.
	Magas a nyilvántartott álláskereső között a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosok aránya	Általános iskola felnőttképzési program beindítása az alacsony képzettségű munkaerő-piaci esélyének javítására. Alacsony képzettségű lakosság speciális foglalkoztatási programjának kidolgozása.
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett. Az iskolai szünetekben nem megoldott a gyermekek felügyelete.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

		Az oktatási szünetekben gyermekfelügyelet biztosítása. „Napközis táborok” szervezése.
	A gyermekek különböző anyagi helyzete, öltözködésbeli különbségek (szerényebb-szegényesebb megjelenés óvodában, iskolában)	Az óvodai, iskolai környezetben egymás elfogadtatása, gyermekc szintjén történő megértéssel, neveléssel, adományozások
	A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek étkeztetése nem teljesen megoldott.	Minden érintett gyermek vegye igénybe a kedvezményes étkeztetést, erről az elutasító szülőket meg kell győzni
	Érzelmi, és testi bántalmazások előfordulása.	A jelzőrendszer hatékony működtetése, a környezet, elsősorban a pedagógusok észrevételeinek azonnali továbbítása az illetékesek felé (Családsegítő- és Gyermejjóléti Szolgálat, jegyző). Érzékenyítő tréningekkel és játékokkal lehet tovább fejleszteni. Különböző konfliktus kezelési technikák elsajátítása, amibe a szülőket is bevonnánk.
Gyermekek	Rendszeres étkezéshez jutás.	Élelmiszer segélycsomagokra pályázás, segélycsomagok osztása.
	Elszegényedés jeleinek időben történő észrevétele.	Az óvodai, iskolai odafigyelés, jelzések továbbítása a segítséget nyújtani tudó szervek felé, ruhagyűjtés, adományozások megszervezése, csere-bere akciók szervezése.
	Magas a sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási nehézséggel küzdő gyermekek száma.	Több szakemberre van szükség a korai fejlesztésekhez már csecsemőkortól, később pedig logopédus és fejlesztőpedagógus bevonásával.
	Kevés a bölcsődei férőhelyek száma. „Sorban állás” van a helyekért.	Az óvodai férőhelyek bővítésével a 2 és fél éves, szobatiszta gyermekek átkerülhetnek a bölcsődéből az óvodába.
Nők	Az 55 év feletti munkanélküli nők száma magas, a munkaerő-piacon való elhelyezkedésük nagyon nehéz.	Az 55 év feletti nők foglalkoztatottságának biztosítása, növelése.
	A gyermeküket egyedül nevelő nők gazdaságilag és jogilag kiszolgáltatott helyzetben vannak.	Felvilágosítás és ingyenes jogi tanácsadás szervezése a gyermeküket egyedül nevelő nők részére.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

	A magas gyerekszám miatt sokan sokáig nem dolgoznak, s ez a család mélyszegénységéhez vezet.	Felvilágosító programok, optimális családtervezés tanítása.
Idősek	A bűnelkövetők számára leginkább veszélyeztetett korosztály a célcsoport.	Polgárőrség fokozott járőrözése, veszély esetén riaszthatósága, elérhetősége.
	Az idős emberek morbiditási mutatói rosszak.	Szűrések, előadások szervezése, tájékoztatók készítése. Az idős emberek egészségügyi állapota javul.
	Nyugdíjasokat érintő kérdésekben tájékoztatások hiánya.	Előadások, honlap, helyi média lehetőségének bővítése.
	Magas a magukat ellátni képtelen, gondozásra szoruló emberek száma. várólista van az idősök otthonában is.	Pályázati forrás rendelkezésre állása esetén az idősök otthonának a bővítése adna lehetőséget a probléma orvoslására. Az egészségügyi és szociális ellátó rendszerek – idősök otthona és az ápolási, krónikus osztályok – összehangolása, a támogatott lakhatás, a lakóotthonok kiépítése, biztosítása. A házi segítségnyújtás kapacitásának bővítése.
	Fizikai-, és szellemi aktivitás tudatos megőrzésére több programra van szükség.	Nyugdíjas klubok egymás közötti programok szervezése.
Fogyatékkal élők	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élőknek vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek, vagy fogyatékoszt ápoló családtagnak kapcsolatteremtésre, önszorgító csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatják a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése (db), olyan támogatások bevezetése, amely az internethez való hozzáférést segíti.
	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon.

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az aktív korúak foglalkoztatásának bővítése. 2. Piacképes tudás megszerzése. 3. Az életminőség javítása, szinten tartása. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Sz-Sz-B Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály
Gyermekek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Családi kötelek erősítése. 2. Gyermekfelügyelet. 3. Étkezés biztosítása. 4. Védelem. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Nevelési Tanácsadó Oktatási intézmények Védőnői Szolgálat Gyámhatóság
Nők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Túl az ötvenen is értékes vagyok! 2. Tájékoztatás, jogi segítségnyújtás. 3. Bölcsődei férőhelyek bővítése. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Sz-Sz-B Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztály BEREGTÖT Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat Civil szervezetek
Idősek	<ol style="list-style-type: none"> 1. Senki ne legyen áldozat! 2. Szűrőprogramok népszerűsítése. 3. Az idősek megfelelő tájékoztatása az őket érintő kérdésekben. 4. Aktív nyugdíjas évek. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Nyugdíjas Klubok Balázs József Városi Könyvtár és Művelődési Központ Városi Rendőrkapitányság Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat
Fogyatékkal élők	<ol style="list-style-type: none"> 1. Az elszigeteltség csökkentése a fogyatékkal élők körében. 2. A fizikai akadályok megszüntetése. 3. Egészségügyi prevenció a fogyatékkal élők életében. 	Vásárosnamény Város Önkormányzata Roma Nemzetiségi Önkormányzat Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Nyugdíjas Klubok Művelődési Központok Városi Rendőrkapitányság Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat Civil szervezetek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol senki sem érzi magát kirekesztettnek.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők lehetőség szerint foglalkoztatáshoz, ezáltal szociális biztonsághoz jussanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek testi, lelki, érzelmi fejlődésének biztosítását.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén a társadalmi szerepvállalás erősítését, az anya- és a családösszetartó szerep támogatását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősök életkori sajátosságaikból eredő speciális szükségleteinek a kielégítésére, a velük szemben történő szolidáris viselkedésre.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására, az elszigeteltség csökkentésére.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felölse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Az aktív korúak foglalkoztatásának bővítése	Alacsony az aktív lakosságon belül a foglalkoztatottak aránya 15,4% -os mértékű az aktív korú lakosságon belül a 21-35 év közötti korú nyilvántartott álláskeresők aránya; Magas az aktív korú lakosságon belül a nyilvántartott pályakezdő álláskeresők aránya	A foglalkoztatottak számának növelése, munkatapasztalat szerzésének biztosítása.	Vásárosnamény Város Anti-szegregációs Terve Vásárosnamény Községi Beavatkozási Terve Vásárosnamény Térsége Helyi Foglalkoztatási Paktum Együttműködési Megállapodás az RNÖ-vel	Legalább évente két 6 vagy 8 órás foglalkoztatási programhoz biztosítani kell a költségvetésben az önrészt. Pályázat benyújtása a Foglalkoztatási Osztályhoz.	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	Foglalkoztatottak száma	Önkormányzati költségvetés, személyi tárgyi feltételek megteremtése.	Megvalósulás esetén folyamatosan.
2	Piacképes tudás megszerzése	Magas a nyilvántartott álláskeresők között a legfejlettebb általános iskolai végzettséggel rendelkező lakosok aránya, vannak, akik	Az általános iskola befejezése. Piacképes szaktudás megszerzése.	Vásárosnamény Város Anti-szegregációs Terve Vásárosnamény Községi Beavatkozási Terve	Kapcsolatépítés a szakképző intézményekkel. Gyakorlati képzés helyeinek keresése.	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	A képzések és az elhelyezkedők arányának alakulása.	Pályázati források.	Nem releváns.

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

		még az általános iskolát sem fejezték be.		Együttműködési Megállapodás az RNÖ-vel				Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	A települési támogatásban részesülők arányának alakulása.	Állami önkormányzati források.	Források megléte esetén folyamatosan.	
3	Az életminőség javítása, szinten tartása	A településen magas lakásfenntartási/települési támogatásban részesülők száma (350 fő/2015.év)	Az elszegényedett családok eladósodottságának csökkentése,	További támogatási lehetőségek forrásainak keresése, munkalehetőségek biztosítása.	Önkormányzat			Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	A települési támogatásban részesülők arányának alakulása.	Állami önkormányzati források.	Források megléte esetén folyamatosan.	
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
I	Családi kötelek erősítése.	A család működését zavaró okok közül a családok anyagi, széteséséből, a nevelés, gondozás, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	A család működését zavaró akadályozó okok kiküszöbölése. A családok bevonása szervezett programokba.	Megfelelő szakemberek bevonása a családgondozásba, egyéni fejlesztésbe.	Önkormányzat		Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	Gondozott családok száma.	Személyi feltételek megteremtése.	Folyamatosan fenntartandó.		
2.	Gyermekfelügyelet.	Az iskolai szünetekben nem megoldott a gyermekek felügyelése.	Ne legyen „kóborló” gyermek.	Az oktatási szünetekben gyermekfelügyelet biztosítása. „Napközi tábork” szervezése.	Önkormányzat		Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	Napközi táborban résztvevők száma.	Állami, önkormányzati források biztosítása.	Folyamatosan fenntartandó.		
2	Élkezés biztosítása	A hátrányos és halmozottan hátrányos gyermekek étkeztetése nem teljesen	A kedvezményes étkeztetést vegyék igénybe a rászorultak.	A szülők tájékoztatása a kedvezményekről, meggyőzése az igénybevétele előnyeiről.	Jegyző		Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	A kedvezményes étkeztetést igénybe vevők száma.	Állami, önkormányzati források biztosítása.	Folyamatosan		

VÁSÁROSNAMÉNY VÁROS ÖNKORMÁNYZATÁNAK HELYI ESÉLYEGYENLŐSÉGI PROGRAMJA

					megfelelő átadása a korosztály számára.								
4.	Aktív nyugdíjas évek.	Fizikai-, szellemi aktivitás tudatos megőrzésére több programra van szükség.	A nyugdíjasok aktivitása erősödik.		Fizikai-, szellemi aktivitás tudatos megőrzésére programok. Nyugdíjasklub, Enekkarok (helyi hagyományok) megtartása.	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	Rendezvények számának alakulása.	Humán erőforrás biztosítása.	Folyamatosan.			
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége													
1	Az elszigeteltség a fogyatékkal élők körében.	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élők vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékos ápoló családtagnak kapcsolatteremtési, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége van.	Az elszigetelten élő, fogyatékkal élők vagy fogyatékkal élő gyermeket nevelő szülőknek vagy fogyatékos ápoló családtagnak kapcsolatteremtési, önszervező csoportok szervezésére, a fórumokba való bekapcsolódásra kevés lehetősége teremtése.		A kommunikáció színtere az internet világa, amely a felhasználók otthonába hozhatja a közösséget. Lehetőségek: közterületen térítésmentes WIFI szolgáltatás, képzések szervezése olyan támogatások bevezetése, az internethez való hozzáférést segíti. Kapcsolatfelvétel a nappali klubbal.	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	A nappali klub rendezvényein résztvevők száma.	Civil erőforrás bevonása.	Folyamatosan.			
2	A fizikai akadályok	Közszolgáltatásokhoz,	A fizikai akadálymentesítési-		Fizikai környezetben	Önkormányzat	Folyamatosan 2023. 12.31-ig.	Az akadálymentesít	Önkormányzati és pályázati	A fizikai akadálymentesít			

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a II. Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be, és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat II. Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a II. Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a II. HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Munkacsoportot hozunk létre, melynek vezetője a Szociális, Egészségügyi és Művelődési Bizottság elnöke, tagjai a jegyző, az önkormányzat HEP képzésen részt vett köztisztviselői.

A HEP Munkacsoport feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása,
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások szükség szerinti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre,
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása,
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Munkacsoport ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására a képviselő-testület számára.

Nyilvánosság

A Helyi Esélyegyenlőségi Program teljes dokumentációja mindenki számára hozzáférhető az önkormányzat honlapján. A véleményeket, észrevételeket folyamatosan jelezhetik a hep@vasarosnameny.hu elérhetőségen.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább két évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A két évente történő monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a mindenkori jegyző felel:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Munkacsoport létrejöttének szervezése, működésének támogatása.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Munkacsoport tagjainak a bevonásával és támogatásával végzi. Így
  - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
  - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerjék és kövessék a HEP-ben foglaltakat.
  - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
  - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben megtenni a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni.

A HEP Munkacsoport vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen,
- a HEP Munkacsoport összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódról és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és

toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.

- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Munkacsoport 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Munkacsoport a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja, és javaslatot tesz az önkormányzat képviselő-testületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Vásárosnamény Város II. Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi egyeztetése megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Vásárosnamény Város képviselő-testülete a II. Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és /2018.(VI. 28.) számú határozatával elfogadta.

Mellékletek:

- képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum : 2018. június

Filep Sándor
polgármester

HEP elkészítési jegyzék

A HEP elkészítésében közreműködő szervezetek:

NÉV	Aláírás
Beregi Mesevarázs-birodalom Bölcsőde	
Biztos Kezdet Gyerekház	
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	
Egészségügyi Alapellátás és Védőnői Szolgálat	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnamény Járási Hivatal Járási Foglalkoztatási Osztály	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnamény Járási Gyámhivatala	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Népegészségügyi Osztály	
Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Pedagógiai Szakszolgálat Vásárosnaményi Tagintézménye	
Városi Rendőrkapitányság	
Vásárosnamény Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat	
Vásárosnaményi Eötvös József Általános Iskola és AMI	
Vásárosnaményi Játékszín Óvodái	